

From: Janni Rasmussen
Sent: Mon, 31 Oct 2022 14:02:27 +0100
To: Michelle Papior Vægter
Subject: Sv: input til afgræsningsnotat vedr. samling af Spildevand på Tarm Renseanl??g - berørte myndigheder (MST Id nr.: 6168274)
Attachments: Orientering til kommunerne om høringer til Miljøstyrelsen.docx, Signaturbevis.txt

VÆR OPMÆRKSOM - DETTE ER EN EKSTERN MAIL !

Hvis denne mail kommer fra en kollega i RKSK, kan den være forfalsket. Vær generelt meget opmærksom på links og vedhæftede filer. Tryk her for at få mere information - <https://intranet.rksk.dk/feedentry/157267>

Til Ringkøbing-Skjern Kommune, Michelle Papior Vægter.
Tak for din henvendelse til Miljøstyrelsen pr. d.d.
Der henvises venligst til vedhæftede dokument.

Venlig hilsen

Janni Rasmussen
Enhedssekretær | VVM - Landskab & Skov
+45 40 45 18 60 | +45 40 45 18 60 | jannr@mst.dk

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen | Tolderlundsvej 5 | 5000 Odense C | Tlf. +45 72 54 40 00 | mst@mst.dk | www.mst.dk

[Sådan håndterer vi dine personoplysninger](#)

Til planchefen og miljøchefen i alle kommuner

Landskab og Skov
J.nr. 2020 - 6833
Ref. GITMB
Den 11. september 2020

Høringer og afgørelser hvor kommunen er myndighed

Miljøstyrelsen modtager mange generelle høringer og udkast til afgørelser i sager, hvor kommunerne er kompetente myndigheder, eksempelvis en del høringer og afgørelser vedrørende miljøvurderingsloven, hvor kommunen ser Miljøstyrelsen som berørt myndighed eller høringspart.

Med dette brev vil Miljøstyrelsen gerne gøre opmærksom på, at i sager, hvor kommunen er ansvarlig myndighed i forhold til afgørelser på miljøområdet, og hvor Miljøstyrelsen ikke er tilsynsmyndighed, vil Miljøstyrelsen som udgangspunkt ikke foretage en realitetsbehandling af henvendelsen. Styrelsen kvalitetssikrer ikke kommunens udkast til afgørelser, idet kommunen forudsættes at have inddraget alle relevante parametre i vurderingen af sagen.

Modtager kommunen ikke et svar fra Miljøstyrelsen, kan dette således ikke tages som udtryk for, at Miljøstyrelsen er enig i kommunens vurdering.

Miljøstyrelsen vil som udgangspunkt kun reagere, hvis kommunen angiver, hvorfor styrelsen vurderes at være berørt myndighed, specifikt anmoder om vejledning, for eksempel i forhold til miljøvurderingsloven, eller hvis kommunen stiller specifikke faglige spørgsmål til Miljøstyrelsen. Sådanne spørgsmål bør endvidere tydeligt fremgå af en fremsendelsesmail til Miljøstyrelsen og ikke i eventuelle bilag.

Miljøstyrelsen indgår gerne i tidlig dialog i sager, hvor kommunen ønsker styrelsens faglige vejledning i forhold til de interesser, Miljøstyrelsen varetager. Sådanne henvendelser bedes sendt til Miljøstyrelsens hovedpostkasse: mst@mst.dk, med tydelig angivelse af de faglige emner, der ønskes drøftet.

Med venlig hilsen

Niels Bjørkbom
Kontorchef

From: Karin Jensen
Sent: Wed, 23 Nov 2022 11:17:46 +0000
To: Michelle Papior Vægter
Subject: SV: input til afgræsningsnotat vedr. samling af Spildevand på Tarm Renseanlæg

VÆR OPMÆRKSOM - DETTE ER EN EKSTERN MAIL !

Hvis denne mail kommer fra en kollega i RKSK, kan den være forfalsket. Vær generelt meget opmærksom på links og vedhæftede filer. Tryk her for at få mere information - <https://intranet.rksk.dk/feedentry/157267>

Hej Michelle

Bolig- og Planstyrelsen har modtaget Ringkøbing-Skjern Kommunes anmodning af 31. oktober 2022 om input til afgræsningsnotat vedr. samling af spildevand på Tarm Renseanlæg.

Det fremgår af materialet, at anmodningen er sendt til Bolig- og Planstyrelsen som myndighed ift. ansøgning om tilladelse til at fravige planlægningsforbuddet i Natura 2000-områder, jf. § 2, stk. 2, og § 2, stk. 5, i bekendtgørelse nr. 1383 af 26. november 2016 om administration af planloven i forbindelse med internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Bolig- og Planstyrelsen kan i den sammenhæng henvise til den indledte dialog med Ringkøbing-Skjern Kommune herom.

Med venlig hilsen

Karin Jensen

Landsplanlægning og tilsyn

Telefon: +45 2966 0341
E-mail: karjes@bpst.dk
Hjemmeside: www.bpst.dk

INDENRIGS- OG BOLIGMINISTERIET

[Sådan behandler vi dine personlige oplysninger.](#)

From: Peter Dam
Sent: Thu, 3 Nov 2022 13:08:24 +0100
To: Land By og Kultur-Fællespostkasse
Subject: Søfartsstyrelsen vedr. Input til afgrænsning af miljørapport for samling af spildevand for hele
Attachments: Entreprenørbekendtgørelsen 1351 af 29 NOV 2013.pdf, Kabelbekendtgørelsen 939 af 27 11 1992.pdf, Risikovurderingsskema sejladssikkerhed Ver 4.0 - DECEMBER 2020.doc, Signaturbevis.txt

VÆR OPMÆRKSOM - DETTE ER EN EKSTERN MAIL !

Hvis denne mail kommer fra en kollega i RKSK, kan den være forfalsket. Vær generelt meget opmærksom på links og vedhæftede filer. Tryk her for at få mere information - <https://intranet.rksk.dk/feedentry/157267>

Til Ringkøbing-Skjern Kommune

Kommunens sagsnummer 22-004241
Søfartsstyrelsen sagsnummer 2022152002

Sejladssikkerhed er nævnt i Input til afgrænsning af miljørapport. Derud over kan der tilføjes midlertidig såvel permanent afmærkning af den del af ledningen, som løber til søs. Generelt vedr. sejladssikkerhed under etablerings- og driftfasen henvises til Søfartsstyrelsens bekendtgørelse om sejladssikkerhed ved entreprenørarbejder og andre aktiviteter mv. i danske farvande. Vurdering af sejladssikkerheden under etableringsfasen kan ske ved at udfylde vedhæftede vurderingsskema for sejladssikkerhed. Skemaet skal indsendes til Søfartsstyrelsen i god tid før arbejdet kan gå i gang af hensyn til anmeldelse af arbejder til søs i Efterretninger for Søfarende – efs@dma.dk cc sifa@dma.dk. Når ledningen er etableret og behørigt anmeldt i Efterretninger for Søfarende træder kabelbekendtgørelsen i kraft, herunder at der vil gælde en sikkerhedszone på 200 meter på hver side af tracéet. Anmeldelsen sker desuden af hensyn til evt. indtegnning af ledningen i søkort mv.

Søfartsstyrelsen har ikke yderligere bemærkninger.

Med venlig hilsen
Peter Dam
Nautisk konsulent
Sikre farvande
Dir. tlf.: +45 72 19 60 78

E-mail: PED@dma.dk

Web: www.sofartsstyrelsen.dk

Følg os:

[Søfartsstyrelsen](#)

[Danish Maritime Authority](#)

Hvis du er en fysisk person eller en enkeltmandsvirksomhed, kan de oplysninger, som du sender til os, være personhenførbare data. Søfartsstyrelsen bliver dataansvarlig, når vi f.eks. behandler personhenførbare data i forbindelse med konkret sagsbehandling. Vi har ret og pligt til at indsamle, behandle og journalisere sagsrelevante data og kan alene slette oplysninger efter reglerne i offentlighedsloven og arkivloven. Du kan se Søfartsstyrelsens og vores datarådgivers kontaktoplysninger samt læse mere om behandling af persondata i Søfartsstyrelsen, dine rettigheder og klageadgang i [Søfartsstyrelsens persondata- og privatlivspolitik](#). Hvis du ikke er den tilsigtede modtager af denne mail fra Søfartsstyrelsen, bedes du straks underrette afsenderen ved at besvare denne e-mail og derefter slette e-mailen. Hvis du har modtaget denne e-mail ved en fejl, skal vi gøre klart, at enhver form for kopiering, offentliggørelse eller distribution af denne e-mail kan være ulovlig.

Ministerium: Erhvervsministeriet
Journalnummer: Erhvervs- og Vækstmin.,
Søfartsstyrelsen, j.nr. 2012002161

Senere ændringer til forskriften
Ingen

Bekendtgørelse om sejladssikkerhed ved entreprenørarbejder og andre aktiviteter mv. i danske farvande

I medfør af § 1, stk. 2 og 3, § 3, stk. 1, § 6, nr. 1-7, og § 32, stk. 8, i lov om sikkerhed til søs, jf. lovbe- kendtgørelse nr. 654 af 15. juni 2010, og efter bemyndigelse fastsættes:

Kapitel 1

Anvendelse og definitioner

Anvendelse

§ 1. Bekendtgørelsen finder anvendelse på forhold om sejladssikkerhed ved arbejder på anlæg, pro- gramsatte begivenheder, arrangementer og lignende aktiviteter i de danske farvande og på medvirkende danske og udenlandske skibe.

Stk. 2. Bekendtgørelsen gælder ikke for forsvarets skibe, herunder krigsskibe og troppetransportskibe.

Stk. 3. Bekendtgørelsen regulerer ikke procedurer for ansøgning om tilladelse til aktiviteter, som kræver tilladelse efter anden lovgivning, herunder projekter vedtaget ved lov.

Definitioner

§ 2. I denne bekendtgørelse forstås ved:

- 1) Skib: Enhver form for flydende materiel, der kan anvendes som transportmiddel på vandet, herunder pramme, kraner mv.
- 2) Danske farvande: Det indre og ydre territorialfarvand samt den eksklusive økonomiske zone (EEZ).
- 3) Sejladssikkerhed: Sikkerhed for skibe i relation til risikoen for påsejling, grundstødning eller kollision.
- 4) Aktivitet: Ethvert arbejde eller arrangement, bortset fra almindelig sejlads og fiskeri, som kan forrin- ge sejladssikkerheden i en ikke ubetydelig grad eller hindre fri sejlads, herunder projekter, entrepre- nørarbejder, sprængninger, skydninger, programsatte begivenheder og lignende.
- 5) Arbejdsfartøj: Et skib, der deltager i eller medvirker til forberedelse, gennemførelse eller afvikling af en aktivitet.
- 6) Afviserfartøj: Et arbejdsfartøj, som uden udøvelse af myndighed har særlige opgaver med varsling og vejledning af andre skibe.
- 7) Den ansvarlige: Enhver fysisk eller juridisk person eller dennes stedfortræder, der planlægger, iværk- sætter, eller som gennemfører en aktivitet.

Kapitel 2

Generelle regler

Vurdering af sejladsikkerhed

§ 3. En aktivitet må kun gennemføres, hvis den ansvarlige har foretaget en konkret vurdering af risikoen, som viser, at sejladsikkerheden ikke vil blive nævneværdigt forringet, og at den frie sejlads ikke hindres.

Stk. 2. Søfartsstyrelsen kan bestemme, om en given aktivitet, jf. § 2, stk. 5, er omfattet af denne bekendtgørelse.

Stk. 3. Søfartsstyrelsen kan ved etablering af større anlæg i danske farvande påbyde, at der skal udarbejdes en risikoanalyse efter internationalt anerkendte standarder.¹⁾

Stk. 4. Vurderingen af sejladsikkerheden, jf. stk. 1, skal være dokumenteret. Dokumentationen skal opbevares, indtil aktiviteten er gennemført, og skal på Søfartsstyrelsens anmodning indsendes hertil.

Stk. 5. Vejledning om metoder til vurdering af sejladsikkerheden og eksempler på forebyggende foranstaltninger mm. kan findes på Søfartsstyrelsens hjemmeside.

§ 4. På Søfartsstyrelsens hjemmeside findes vejledning om det materiale, Søfartsstyrelsen skal bruge til sagsbehandling, når en aktivitet ønskes gennemført i områder, hvor sejladsikkerheden kan påvirkes i særlig grad.

Stk. 2. Den ansvarlige skal, bla. af hensyn til varsling af skibstrafikken, som udgangspunkt indsende materiale senest 6 uger før, en aktivitet planlægges påbegyndt. Tidsfristen kan fraviges efter aftale med Søfartsstyrelsen, hvis det godtgøres, at arbejdet har en hastende karakter.

Stk. 3. Sejladsikkerheden kan påvirkes i særlig grad i blandt andet følgende områder:

- 1) Brofag, der kan gennemsejles,
- 2) snævre sejlløb og sejlrender,
- 3) skibstrafikruter,
- 4) skibsrutesystemer, herunder trafiksepareringssystemer og dybvandsruter mm.,²⁾
- 5) havneløb,
- 6) fyrlinjer og fyrvinkler,
- 7) ankringsområder,
- 8) inden for 200 meter af søkabler eller undersøiske rørledninger og
- 9) lodsmødesteder som vist i søkort.

Stk. 4. Materiale skal også indsendes, hvis

- 1) den ansvarlige ønsker at anvende forebyggende foranstaltninger, som kræver myndighedsgodkendelse,
- 2) eksisterende vanddybder vil blive formindsket, eller
- 3) der skal etableres bundfaste konstruktioner, der kan beskadige skibe ved påsejling.

§ 5. Indsendelse af materiale til Søfartsstyrelsen er ikke påkrævet, når det, jf. § 3, stk. 1, er muligt at gennemføre en aktivitet, og den ikke er omfattet af § 4.

Fare for sejladsen

§ 6. Hvis der i relation til en aktivitet opstår fare for skibes sikre eller fri sejlads, skal den ansvarlige hurtigst muligt meddele dette til Søfartsstyrelsen. Når faren ikke længere er til stede, skal den ansvarlige afmelde faren.

Søkort og nautiske publikationer

§ 7. Når en aktivitet medfører, at officielle søkort, havneplaner eller beskrivelser i nautiske publikationer, der udgives af Geodatastyrelsen, må opdateres, skal den ansvarlige indsende oplysninger og tegningsmateriale til Geodatastyrelsen som udgangspunkt senest 3 uger efter, at en aktivitet er færdig. Tidsfristen

kan afviges efter aftale med Geodatastyrelsen. Krav til oplysninger og tegningsmateriale vil fremgå af Geodatastyrelsens hjemmeside.

Stk. 2. I tvivlstilfælde kan Geodatastyrelsen kontaktes for vejledning om, hvorvidt der er et behov for at opdatere officielle søkort, havneplaner eller beskrivelser i nautiske publikationer, der udgives af Geodatastyrelsen.

Skibstrafiktjenesters (VTS) område

§ 8. Inden for et VTS-område, skal den ansvarlige samarbejde med VTS om en aktivitets gennemførelse.

Arbejdsfartøjer

§ 9. Foruden at følge gældende regler for sejlads skal arbejdsfartøjer, herunder afviserfartøjer,

- 1) være i stand til at kommunikere med andre skibe på de maritime VHF-kanaler og holde konstant lyttevagt på VHF kanal 16 og andre relevante kanaler og
- 2) øge deres radarsynlighed, hvis de er under 12 meter i længde overalt, med udstyr beregnet til dette.

Stk. 2. Hvis der, uden for en havns søområde, arbejdes nær de i § 4 nævnte steder, og arbejdsfartøjet er 12 meter og derover i længde overalt, skal skibet være udstyret med Automatisk Identifikations System (AIS) klasse A.

Stk. 3. Arbejdsfartøjer skal kunne varsle skibe, der nærmer sig, om en aktivitet og vejlede om, hvordan et område kan passeres sikkert, og varsko om restriktioner eller spærring ved til enhver tid at have overblik over skibstrafikken i området, herunder overblik over skibe, der sejler ud fra nærliggende havne, fjorde, sejlløb med videre.

Stk. 4. Hvis de opgaver, som er nævnt i stk. 3, ikke kan varetages fuldt ud af arbejdsfartøjer eller fra land, skal der være et eller flere afviserfartøjer til stede.

Stk. 5. Et afviserfartøj må kun føre skibsslys og signalfigurer, samt afgive lydsignaler, der er hjemlet i søvejsreglerne, og må ikke ved sin sejlads bringe et skib, som skal anråbes, i en situation, hvor det skal vige for afviserfartøjet, eller i øvrigt være til gene for andre skibes sejlads.

Kapitel 3

Særlige regler

§ 10. For en aktivitet omtalt i dette kapitel gælder de generelle regler i kapitel 2 foruden de enkelte særregler i dette kapitel.

Broreglementer og broarbejder

§ 11. Søfartsstyrelsen regulerer skibes sikre passage af broer gennem bekendtgørelse om sejlads gennem visse broer i danske farvande og i øvrigt gennem broreglementer, som skal godkendes af Søfartsstyrelsen.

Stk. 2. Broreglementer eller ændringer til disse træder i kraft på den dato, som bekendtgøres gennem Efterretninger for Søfarende. De optages efterfølgende i Den danske Havnelods.

Stk. 3. Ved opførelse af nye gennemsejlingsbroer skal den ansvarlige udarbejde forslag til broreglement, som skal godkendes af Søfartsstyrelsen.

Stk. 4. Broejeren kan indsende forslag til ændring i broreglementer, herunder ændringer af åbningstider eller gennemsejlingsforhold, sammen med uafklarede indsigelser fra berørte parter til Søfartsstyrelsen for godkendelse senest 6 uger inden, de skal træde i kraft.

Stk. 5. Broreglementets minimumsindhold og format fastsættes af Søfartsstyrelsen.

Stk. 6. Den ansvarlige for et broprojekt skal løbende sikre, herunder specielt i forbindelse med konstruktions-, vedligeholdelses- og reparationsarbejder, at der ikke opstår fare for, at passerende skibe rammes af nedfald fra broen.

Stk. 7. Omkring bropiller ved en bros gennemsejlingsfag, skal broejeren lade etablere fysiske foranstaltninger, som kan medvirke til at afbøde skader ved påsejling.

Havneforhold

§ 12. Inden for en havns sømråde kan havnen anmode Søfartsstyrelsen om at fastsætte særlige regler for sejladsen, herunder om at afvige fra gældende søvejsregler.

Stk. 2. De vanddybder, som for en havn er angivet i officielle søkort, havneplaner eller nautiske publikationer med mere, udgivet af Geodatastyrelsen, skal løbende kontrolleres af havnen, og hvis der konstateres vanddybder mindre end de angivne, som har betydning for sejladssikkerheden, skal det hurtigst muligt meddeles til Søfartsstyrelsen samt Geodatastyrelsen.

Havvindmøller

§ 13. Søfartsstyrelsen kan kræve, at der for havvindmøller skal foreligge en procedure for rotationsstop og afbrydelse af elektriciteten i tilfælde af, at der opstår truende fare for, at et skib kolliderer med en havvindmølle. Proceduren skal godkendes af Søfartsstyrelsen.

Aktiviteter på havbunden, undersøgelser og lignende

§ 14. Den ansvarlige for aktiviteter på og i havbunden har pligt til at undersøge de farer og restriktioner, der kan være forbundet hermed.³⁾

Stk. 2. Hvis der konstateres rester af ammunition, krigsgasser eller uidentificerede genstande, der kan være farlige, skal arbejdet midlertidigt indstilles, og der skal tages kontakt til Søværnets Operative Kommando (SOK).

Stk. 3. Aktiviteter på havbunden i forbudsområder, hvor der kan være ammunitionsrester eller krigsgasser med mere, kræver tilladelse efter en særlig procedure, som kan findes på Søfartsstyrelsens hjemmeside.

Sprængninger og skydninger mm.

§ 15. Ved sprængninger, skydninger eller andre affyringer, skal den ansvarlige fastsætte en sikkerhedsafstand og et sikkerhedsområde med tilstrækkelig margin, inden for hvilket sprængningen, skydningen, affyringen eller nedfald forbundet hermed kan finde sted.

Stk. 2. Den ansvarlige skal kunne overvåge sikkerhedsområdet fuldt ud.

Stk. 3. Sprængning, skydning eller affyring må ikke udføres, hvis der befinder sig nogen form for uvedkommende skib eller person inden for sikkerhedsområdet.

Stk. 4. Den ansvarlige skal indstille sprængning, skydning eller affyring, hvis sigtbarheden i området forringes til under to gange sikkerhedsafstanden.

Ophold i vandet

§ 16. Udover forbud, der fremgår af ordensreglementer for havne med videre, må personer ikke uden Søfartsstyrelsens tilladelse opholde sig i vandet i eller nær følgende områder, som er vist i de officielle søkort udgivet af Geodatastyrelsen:

- 1) Skibstrafikruter,
- 2) skibsrutesystemer, jf. note 2, herunder nærmere end 2 sømil i forlængelse af enderne af trafiksepareringssystemer eller dybvandsruter,
- 3) brofag, der anvendes til gennemsejling og
- 4) havneløb.

Stk. 2. Fritidsdykning, svømning, badning og lignende bør undgås i eller nær følgende områder, som er vist i de officielle søkort udgivet af Geodatastyrelsen:

- 1) Ankringsområder,

- 2) lodsmødesteder,
- 3) fyrlinjer og fyrvinkler og
- 4) sejlrender og snævre løb.

Stk. 3. Inden for en havns søområde kan ophold i vandet foregå efter havnemyndighedens bestemmelse, hvis det ikke påvirker skibes sikre sejlads eller manøvremligheder.

§ 17. Ved dykning med dykkerudrustning⁴⁾, som udgår fra andet end et skib, skal den ansvarlige afmærke dykkestedet i lighed med det, som gælder for skibe, jf. søvejsreglernes regel 27 (e) (ii), med en mindst 1 meter høj udspilet gengivelse af det internationale signalflag ALFA, som skal kunne ses fra alle retninger og være belyst om natten og i usigtbart vejr.

Stk. 2. Signalflag ALFA må kun vises, når der faktisk finder dykning sted.

Stk. 3. Dykning så nær overfladen, at skibe kan påsejle dykkeren, skal foregå inden for 50 meter af det viste signalflag ALFA.

Kapitel 4

Strafbestemmelser

§ 18. Overtrædelse af reglerne i kapitel 2 og 3 straffes med bøde eller fængsel i indtil 1 år.

Stk. 2. Straffen kan stige til fængsel i indtil 2 år, hvis der

- 1) ved overtrædelsen er sket skade på liv eller helbred eller fremkaldt fare herfor,
- 2) tidligere er afgivet forbud eller påbud for samme eller tilsvarende forhold, eller
- 3) ved overtrædelsen er opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre.

Stk. 3. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Ikrafttræden

§ 19. Bekendtgørelsen træder i kraft den 7. december 2013.

Søfartsstyrelsen, den 29. november 2013

MICHAEL SKOV

/ Søren Østerberg Forup

- 1) I omfattende projekter foretages risikoanalyse bedst efter metoden som beskrevet i FN's internationale søfartsorganisations (IMOs) vejledning Formal Safety Assessment, FSA.
- 2) Skibrutesystemer kan bestå af de elementer, som angives i IMO Ship's Routing, og vil være indtegnet i officielle søkort.
- 3) Herunder for tiden Søfartsstyrelsens bekendtgørelse nr. 135 af 4. marts 2005 om forbud mod sejlads, ankring og fiskeri mv. i visse områder i danske farvande, de forbud og advarsler, som fremgår af de officielle søkort og den årlige artikel i Efterretninger for Søfarende (artikel A/8).
- 4) En sammensætning af dykkermateriel, som gør det muligt at opretholde åndedrættet ved ophold i vand 0,4 meter eller mere under overfladen.

Retsinformation

Søg

 Senere ændringer til forskriften	
 Lovgivning forskriften vedrører	▼
LBK nr 1629 af 17/12/2018	
 Ændrer i/ophæver	▼
BEK nr 327 af 29/10/1962	
BEK nr 451 af 08/09/1969	
BEK nr 259 af 08/06/1977	
 Yderligere dokumenter	▼
Alle cirkulærer, vejledninger m.v. til denne bekendtgørelse	>
Afgørelser truffet i henhold til denne retsforskrift	>
Beretninger fra ombudsmanden, der anvender denne retsforskrift	>

BEK nr 939 af 27/11/1992

Erhvervsministeriet

Yderligere oplysninger >

Bekendtgørelse om beskyttelse af søkabler og undersøiske rørledninger

(Kabelbekendtgørelsen)

I medfør af § 5, stk. 4, og § 6, stk. 3, i lov om skibsfartens betryggelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 587 af 29. september 1988, og efter bemyndigelse i bekendtgørelse nr. 570 af 26. september 1988 fastsættes efter samråd med Forsvarsministeriet og Trafikministeriet, jf. herved lov nr. 54 af 15. februar 1895 om beskyttelse af søkabler og undersøiske ledninger som ændret ved lov nr. 134 af 10. maj 1915, lov nr. 151 af 10. maj 1967 samt lov nr. 480 af 8. november 1972:

§ 1. Skibe må ikke uden bydende nødvendighed ankre i de for søkabler og undersøiske rørledninger af enhver art (rørledninger til transport af kulbrinter m.v.) fastsatte kabel- og rørledningsfelter, som omfatter de tilhørende beskyttelseszoner, jf. § 4.

Stk. 2. Inden for beskyttelseszonerne er endvidere sandsugning, stenfiskning samt enhver brug af redskaber o.a., der slæbes på bunden, forbudt. Forinden pæle anbringes i havbunden i disse områder, skal der forhandles med kabel- eller rørledningsejeren eller dennes stedlige repræsentant om pælens anbringelse.

Stk. 3. Klapping indenfor beskyttelseszoner omkring kabler og rørledninger eller i områder, hvor det klappede materiale vil kunne drive ind over kabler eller rørledninger, herunder specielt udløbs- og indsugningsbygværker, skal forinden være godkendt af kabel- eller rørledningsejeren. Godkendelsen skal fremgå af klaptilladelsen.

§ 2. I tilfælde af, at et skib i den i § 1, stk. 1, nævnte tvangssituation er ankeret inden for beskyttelseszoner omkring kabler og rørledninger, skal følgende iagttages:

- 1) Skibsføreren skal straks give underretning om ankringen til Søværnets Operative Kommando. Ankeret må ikke forsøges lettet, før tilladelse fra kabel- eller rørledningsejer er givet. Sådan tilladelse kan indhentes via Søværnets Operative Kommando, der underretter kabel- eller rørledningsejeren og myndighederne, se bilagets pkt. 3.
- 2) Førerer skal, forinden skibet letter, så vidt muligt skaffe sig oplysning om, hvorledes ankeret står i forhold til kablerne eller rørledningerne. Letningen skal ske under iagttagelse af fornøden forsigtighed og i henhold til de i tilladelsen fastsatte vilkår; er ankeret ikke fri af kabel eller rørledning, må det ikke lattes, medmindre førerer er sikker på, at det under de givne omstændigheder, herunder vanddybden, strøm- og vindforhold, ankerets konstruktion m.v., vil kunne komme fri uden at beskadige kabel eller rørledning. Er førerer ikke sikker herpå, skal ankeret, såfremt hensynet til skibets sikkerhed tillader det, stikkes ud, efter at det er afmærket med bøje eller lignende.
- 3) I tilfælde af brud på eller anden beskadigelse af kabel eller rørledning, eller i øvrigt når et kabel har været fisket, skal positionen, hvor dette fandt sted, bestemmes så nøjagtigt som muligt, eventuelt ved hjælp af pejlinger, og afmærkes med bøje eller lignende.
- 4) Efter omstændighederne kan førerer efterfølgende afkræves en nærmere forklaring.

Stk. 2. Om søkabler og undersøiske ledninger, se bilaget.

§ 3. De i § 2 foreskrevne regler finder tilsvarende anvendelse i tilfælde af, at et skib inden for beskyttelseszonerne for kabler eller rørledninger, uanset det i § 1 omhandlede forbud, har gjort brug af redskaber o.a., som kan beskadige kablerne eller rørledningerne.

§ 4. Et kabel- eller rørledningsfelt omfatter en 200 m bred beskyttelseszone langs med og på hver side af kablet eller rørledningen, således som indtegnet i søkortet, respektive bækelinien for kablet eller rørledningen, medmindre andet i det enkelte tilfælde udtrykkeligt er bekendtgjort, f.eks. i »Efterretninger for Søfarende«. Større kabel- eller rørledningsfelter vil som regel være angivet ved bækelinier for feltets yderste kabler eller rørledninger og undertiden også for bækelinier for kabler eller rørledninger mellem disse. Hvis andet ikke er bekendtgjort og vist i søkortet, omfatter kabel- og rørledningsfeltets beskyttelseszone da området mellem de yderste bækelinier samt et område på 200 m uden for disse.

Stk. 2. Kabel- og rørledningsfelterne er indtegnet i danske, færøske og grønlandske søkort og omtalt i de tilhørende sejladsbeskrivelser under det pågældende farvandsafsnit. Fastsættelse af nye kabel- eller rørledningsfelter samt ændringer i eksisterende bekendtgøres i »Efterretninger for Søfarende« og i »Søkortrettelser«.

Stk. 3. I søkortet vises kabler og rørledninger som enkeltliggende eller som områder, hvori der er udlagt flere end et kabel eller en rørledning. I sidstnævnte tilfælde vil kabel- og rørledningsfeltets samlede udstrækning fremgå af søkortet. Beskyttelseszoner omkring enkeltliggende kabler og rørledninger vises i søkortene alene ved kablets eller rørledningens linieføring.

Stk. 4. Bekendtgørelsens bestemmelser finder ikke anvendelse inden for en havns søområde, men kabler og rørledninger samt bestemmelser vedrørende lokale forhold findes omtalt i »Den danske Havnelods«, »Havneoplysninger for Færøerne« samt »Den grønlandske Havnelods«.

§ 5. Forbudet mod ankring m.v. i beskyttelseszoner omkring kabler og rørledninger omfatter ikke skibe, der for relevant myndighed udfører opmålings-, afmærknings- og kabelarbejder og lignende, og skibe, der anvendes af vedkommende kabel- eller rørledningsejer til sådanne arbejder inden for feltet. Sådanne skibe er ikke forpligtet til at give underretning om ankring, jf. § 2, pkt. 4.

Stk. 2. Det i § 1 nævnte forbud omfatter ikke bundfortøjning af sømærker.

§ 6. Tilsyn med overholdelsen af de i denne bekendtgørelse indeholdte forskrifter føres af Generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet, Energistyrelsen og de øvrige kabel- og rørledningsejeres tilsyn.

§ 7. Overtrædelse af denne bekendtgørelse straffes med bøde.

§ 8. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. januar 1993.

Stk. 2. Bekendtgørelse nr. 327 af 29. oktober 1962 om beskyttelse af søkabler og undersøiske ledninger ophæves.

Søfartsstyrelsen, den 27. november 1992

N. J. Bagge

/ I. Winkel Smith

Bilag

Søkabler og undersøiske rørledninger

1. Generelt

Søkabler

Alle søkabler kan være livsfarlige at komme i berøring med, uanset om det er kabler til elektricitetsforsyning (elektricitetskabler) eller telefonkabler (telekabler).

De vigtigste dele i et søkabel er beskyttet af en kraftig jertrådsarmering. Herover er der enten en garnomvikling, imprægneret med et tjærelignende stof eller en hård plastkappe.

Kablernes tykkelse er meget forskellig, idet de tyndeste er ca. 3 cm i diameter (vægt ca. 3 tons pr. km) og de tykkeste ca. 15 cm (vægt ca. 50 tons pr. km).

For et kabel gælder det ofte, at det, såfremt det får en skarp bøjning eller bliver fladtrykt, vil blive beskadiget indvendigt, selv om kablet udvendigt tilsyneladende er helt.

Det kan være forbundet med fare at kappe et søkabel. Elektricitetskabler og mange telekabler overfører spændinger, der kan være livsfarlige ved forkert behandling. En stor del af telekablerne er lyslederkabler, hvor der anvendes en laserdioder som lyskilde. Lyset fra laseren kan være skadeligt for øjets nethinde, hvis den udsættes for en kraftig laserstråle.

Alle skibe bør gøre deres yderste for at undgå berøring af søkabler, da beskadigelse kan medføre forstyrrelse på anlæg af stor samfundsmæssig betydning foruden at volde store udgifter til reparation. Skadevoldere på søkabler pådrager sig efter omstændighederne strafansvar og eventuelt erstatningsansvar.

Som anført i bekendtgørelsens § 4, stk. 2, er kabelfelterne i danske, færøske og grønlandske farvande samt den dertil knyttede afmærkning indtegnet i søkortene og omtalt i de tilhørende sejladsbeskrivelser.

Enkelte kabler i snævre løb og læge farvande er ikke udsat i søkortet eller afmærket med kabelbåker. I disse tilfælde vil kablets landing være markeret med et kabelskilt påført en forklarende tekst. Kabelskiltet vil være angivet i søkortet.

Rørledninger

Undersøiske olie- og gasrørledninger kan være livsfarlige ved beskadigelse. Olie- og gasrørledninger er som hovedregel nedgravet og tildækket, men kan enkelte steder ved understøtninger være placeret over havbunden. Enkelte rørledninger er dog lagt på havbunden uden efterfølgende nedgravning.

Større ledninger (diameter over 250 mm) er normalt omgivet af en betonkappe for at give ledningen tilstrækkelig tyngde og hermed sikre mod opdrift. Driftstrykket i ledningerne kan være op til 140 bar. Beskadigelse vil derfor kunne medføre udslip af store mængder gas og olie, der kan medføre eksplosionsfare og tab af skibes opdrift og forurening af miljøet. Samtidig vil en beskadigelse af rørledningen medføre forstyrrelser på anlæg af stor samfundsmæssig betydning.

Alle skibe bør derfor gøre deres yderste for at undgå berøring med undersøiske rørledninger. Skadevolder på rørledninger pådrager sig efter omstændighederne strafansvar og eventuelt erstatningspligt.

2. Afmærkning af søkabler og undersøiske rørledninger

Kabelfelter er som regel afmærket med kabelbåker, normalt omfattende en for- og en bagbåke, der er opført på land. Der kan forekomme bækelinier, bestående af 2 bagbåker med fælles forbåke eller af 2 forbåker med fælles bagbåke.

I snævre løb kan en rørledning være markeret med båker.

De nævnte båker kan være forsynet med fyr.

For- og bagbåken overet angiver - medmindre andet udtrykkeligt er anført, jf. § 4 i bekendtgørelsen, eller det fremgår af søkortet - midterlinien af feltet.

Kabelbåker

I en båkelinie består forbåken af en cirkelformet tremmeblade og bagbåken af en lignende cirkelformet flade over en kvadratisk flade (diamant). De cirkelformede flader er hvidmalede med rødt centrum, medens den kvadratiske flade er hvidmalet med rød kant. Hvis kabelfyr anvendes, er bagbåken forsynet med et rødt lys over et hvidt lys og forbåken med et rødt lys.

Rørledningsbåker

I båkelinier, der afmærker rørledninger, er bagbåke og forbåke forsynet med en kvadratisk flade (diamant). Båkerne er gulmalede. Såfremt båkerne er forsynet med fyr, anvendes gult lys på begge båker.

Advarselssignaler

For at advare fartøjer, der ved ankring eller fiskeri skønnes at komme så nær til et søkabel eller undersøisk rørledning, at risiko for beskadigelse kan opstå, kan der fra vagtskibe i nærheden i påkommende tilfælde blive hejst flagsignalet QU, der betyder, at ankring er forbudt.

Som advarsel gælder også de i de internationale søvejsregler omhandlede signaler for skibe, der er beskæftiget med at udlægge eller optage et undersøisk kabel.

I visse områder kan der i kabellinien være udlagt særlige kabelbøjer eller kabelstønder, som er gule og mærket med ordet »Kabel« samt ejerens navn eller mærke. Disse bøjer må ikke røres.

I forbindelse med rørledninger kan der være undersøiske ventilinstallationer, der rager op over havbunden. Installationerne kan være afmærket med sømærke (isoleret fareafmærkning).

3. Skibe, der er grundstødt eller ankret i et kabel- eller rørledningsfelt

Skibe, der er grundstødt, ankret, eller har hold med sine redskaber i et kabel- eller rørledningsfelt, skal straks meddele dette til Søværnets Operative Kommando, som vil formidle kontakten til kabel- eller rørledningsejeren. Ejeren vil derefter straks kontakte skibet for i samarbejde med dette at forhindre skader på kabel eller ledning. Til brug for arbejdet hermed er det af største vigtighed, at positionen for såvel ankeret som skibet er angivet med størst mulig nøjagtighed.

4. Erstatning for mistede grejer

Et skib har krav på erstatning for anker- eller fiskegrejer, som er ofret for ikke at beskadige et søkabel eller en undersøisk rørledning, jf. lov nr. 54 af 15. februar 1895, som ændret ved lov nr. 134 af 10. maj 1915, lov nr. 151 af 10. maj 1967 samt lov nr. 480 af 8. november 1972. Skibsføreren skal anmelde sit krav for rette vedkommende inden 24 timer efter ankomsten til første havn, skibet anløber.

I udenlandsk havn søges oplysning hos den danske repræsentation om, for hvem kravet skal fremsættes.

Ethvert erstatningskrav skal altid ledsages af en udskrift af skibets logbog over omstændighederne ved begivenheden, samt en opgørelse over arten af de mistede redskaber, inklusive en kopi af regningen for deres anskaffelse. Erstatningskravet bør udfærdiges straks efter begivenheden og underskrives af skibsføreren og af de af besætningen, der var vidne dertil. Skibsføreren skal således fremlægge behørigt bevis for kravets berettigelse.

Officielle noter

Ingen

Om

Retsinformation.dk er indgangen til det fælles statslige retsinformationssystem, der giver adgang til alle gældende love, bekendtgørelser og cirkulærer m.v. Der er også adgang til Folketingets dokumenter og beretninger fra Folketingets Ombudsmand. På retsinformation.dk anvendes der ikke cookies.

[Om Retsinformation](#) | [Kontakt](#) | [FAQ](#) | [Om ELI](#)

Besøg også

Vælg site

VURDERING AF SEJLADSSIKKERHEDEN VED ARBEJDER TIL SØS

Jf. bekendtgørelse nr. 1351 af 29. november 2013 om sejladssikkerhed ved
entreprenørarbejder og andre aktiviteter mv. i danske farvande
(Generel information på Søfartsstyrelsens hjemmeside [\(link\)](#))

Planlægningsfasen

Screening

Indledende foretager bygherre, dennes rådgiver eller totalentreprenør en screening af det forestående projekt. Ved større projekter (havmølleparker, større havnebyggerier, vej-/jernbanebroer osv.) kontaktes Søfartsstyrelsen for afklaring af dokumentation og evt. risikoanalyse mv.

Screeningen skal indeholde en beskrivelse af aktiviteten og det berørte område/farvand (eks. geotekniske borerer ved X-købing Havn eller i X-bælt).

Kort beskrivelse af arbejdet:

--

Denne screening samt, hvis udfyldt, "del 1" vedlægges udbudsmateriale eller meddeles den udførende entreprenør på anden vis.

Udførelse af en aktivitet forudsætter, at tilladelsesgivende myndighed har godkendt denne.

Foregår aktiviteten nær nogle af disse områder?

Hvis aktiviteten foregår i en havns søområde, skal havnemyndigheden inddrages.

(Hvis et eller flere af nedenstående vurderes at medføre forhøjet risiko, skal "del 1" udfyldes)

	JA	NEJ	Hvis ja, medfører aktiviteten forhøjet risiko? (se note)	Evt. argumenter eller begrundelser for ikke at udfylde "del 1"
Brofag, der kan gennemsejles				
Snævre løb eller sejlrender				
Skibstrafikruter				
Skibsrutesystemer, herunder trafiksepareringssystemer og dybvandsruter mm.				
Havneløb				

Fyrlinjer eller fyrvinkler				
Ankringsområder				
Forbuds- eller fareområder (Se Forbudsområder og Bilag til Efterretninger for Søfarende - EFS A (A7))				
Inden for 200 meter af søkabler eller undersøiske rørledninger, som den ansvarlige ikke selv ejer				
Lodsmødesteder				
Medfører aktiviteten hindring af den frie sejlads?				
Andre sejladskritiske steder				

Dykning

	JA	NEJ	Hvis ja, følg linket for vurderingsskema for om der skal indhentes tilladelse fra Søfartsstyrelsen
Foretages der dykning?			Link

Selvom der kan svares nej på ovenstående, kan aktiviteten fortsat have betydning for sejladsen i området, hvorfor information til de søfarende vil være nødvendig. Kontakt redaktionen af Efterretninger for Søfarende (EfS@dma.dk / 72 19 60 40) ikke senere end 3 uger før aktiviteten forventes påbegyndt af hensyn til behørig varsling af skibsfarten.

Opmærksomheden henledes på, at forringelse af vanddybden på 0,2 m og derover altid skal rapporteres til Søfartsstyrelsen (sifa@dma.dk / 72 19 60 00).

Dato: / - 201

Den ansvarliges underskrift

Note:

Eksempler på aktiviteter med forhøjet risiko:

- Montagearbejde/Dykning
- Opankring
- Arbejde med bundslæbende redskaber
- Atypiske sejlmønstre
- Etablering af blivende konstruktioner, der kan beskadige skibe ved påsejling

- Længerevarende reparations- eller vedligeholdsopgaver af eksisterende konstruktioner, hvis det reducerer fritrumsprofil i gennemsejlingsfag eller reducerer bredden i fyrlinjer, fyrvinkler, havneløb, skibrutesystemer, skibstrafikruter, snævre løb eller sejltreder
- Hvis et fartøj eller en flåde i længere tid skal ligge stille, for eksempel på grund af geotekniske boringer, eller hvis fartøjets eller flådens forankring rækker ud i de nævnte områder
- Uddybningsarbejder
- Specialtransporter med store elementer som f.eks. offshore jackets eller lignende
- Ledningsarbejder (kabler og rørledninger)

Eksempler på aktiviteter uden forhøjet risiko:

- Multibeam Survey, ROV-inspektioner, aktiviteter med meget begrænset varighed
- Mindre arbejder inden for havnens søområder, der ikke hindrer indsejlingen
- Arbejder af kortere varighed, hvor arbejdsfartøjet kan flytte sig med kort varsel
- Arbejder tæt på kyststrækninger og uden for skibruter og skibrutesystemer
- Hvor området bliver udlagt som arbejdsområde af Søfartsstyrelsen

Vurdering del 1 (bygherre/rådgiver/totalentreprenør)

(Skabelonen udfyldes og sendes til Søfartsstyrelsen (sifa@dma.dk) senest 6 uger før start, medmindre andet aftales med Søfartsstyrelsen)

1. Kontaktoplysninger for den ansvarlige for del 1:

Navn:	
Adresse:	
E-mail:	
Telefonnumre:	

2. Nærmere beskrivelse af aktiviteten:

--

3. Søkortudsnit i farver med markering af aktivitetens placering på søterritoriet:

--

4. Geografisk bredde/længde og stednavn for aktiviteten angivet med geodætisk datum (fx WGS84 og 57°25,86' N 10°42,75' Ø)

° , ' N ° , ' Ø
° , ' N ° , ' Ø
° , ' N ° , ' Ø
° , ' N ° , ' Ø

5. Perioden hvor aktiviteten forventes gennemført:

Fra / -20__ kl. : til / -20__ kl. :
Fra / -20__ kl. : til / -20__ kl. :
Fra / -20__ kl. : til / -20__ kl. :
Fra / -20__ kl. : til / -20__ kl. :

6. Resultat af eventuel høring af farvandets brugere. Se Søfartsstyrelsens hjemmeside ([link](#)).

(Er der modtaget sejladsmæssige indvendinger mod aktiviteten?):

--

**7. Er der godkendt ny eller ændret afmærkning i tilknytning til aktiviteten?
(Bøjer, fyr, båker, skilte, lys mv. skal godkendes af Søfartsstyrelsen)**

JA:	NEJ:	BEMÆRKNINGER

8. Er der godkendt forebyggende foranstaltninger hos myndighederne, jf. pkt. 17?

JA:	NEJ:	BEMÆRKNINGER

9. Vil aktiviteten medføre ændringer til søkort, havneplaner eller nautiske publikationer?

(Ved JA skal alle relevante oplysninger sendes til Geodatastyrelsen senest 3 uger efter aktivitetens afslutning [se www.gst.dk])

JA:	NEJ:	BEMÆRKNINGER

10. Foregår aktiviteten inden for en skibstrafiktjenestes (VTS) område i henholdsvis Sundet eller Storebælt?

Sound VTS ([link](#))
Great Belt VTS ([link](#))

JA:	NEJ:	BEMÆRKNINGER

11. Vil der blive etableret bundfaste konstruktioner med skarpe kanter under vandet?

JA:	NEJ:	BEMÆRKNINGER

12. Ved etablering af nye søkabler eller undersøiske rørledninger, er det da muligt at placere disse i forbindelse med eksisterende linjeføringer?

JA:	NEJ:	BEMÆRKNINGER

13. Ved nye søkabler eller undersøiske rørledninger er det da nødvendigt at krydse:

Hvor:	JA	NEJ	Kan det ske vinkelret på sejlretningen?		BEMÆRKNINGER
			JA	NEJ	
Brofag, der kan gennemsejles					
Snævre løb eller sejlrender					
Skibstrafikruter					
Skibsrutesystemer, herunder trafiksepareringssystemer og dybvandsruter mm.					
Havneløb					
Fyrlinjer og fyrvinkler					
Andre søkabler eller undersøiske rørledninger					

14. Ved placering af DC-stærkstrømskabler, kan søkablerne da placeres på en sådan måde, at påvirkningen af skibes kompasser minimeres?

(Hvis NEJ indsendes dokumentation for påvirkningen til Søfartsstyrelsen)

JA:	NEJ:	BEMÆRKNINGER

15. Kan arbejdsfartøjer varsle skibe, der nærmer sig, om aktiviteten og vejlede om, hvordan området kan passeres sikkert, og varsko om restriktioner eller spærring ved til enhver tid at have overblik over skibstrafikken og områdets forhold i øvrigt?

(Ved NEJ skal brug af dedikerede afviserfartøjer overvejes; kontakt Søfartsstyrelsen)

JA:	NEJ:	BEMÆRKNINGER

16. Har du som ansvarlig (bygherre/rådgiver/totalentreprenør) undersøgt forholdene i aktivitetens område omkring:

(Hvis NEJ udfyldes "Bemærkninger". Hvis det ikke skønnes relevant markeres i n/a)

Forhold	JA:	NEJ:	BEMÆRKNINGER	n/a
Trafikintensiteten, herunder færgeruter, fiskeri og fritidssejlads m.v.				
Havne				
Sejlløb				
Farvandsafmærkning og				

navigationshjælpemidler				
Tilstedeværelse af søkabler, rørledninger, luftledninger og broer m.v.				
Medvirkende skibes pligt til at tage lods				
Vind, vejr, is, sø og strømforhold				
Kommunikationsforhold				
Farvandets beskaffenhed, herunder bundforhold og vanddybder				
Ankerpladser				
Lodsmødesteder				
Militære områder og skydeområder				
Andre samtidige aktiviteter i området				
Andet				

17. Hvilke forebyggende foranstaltninger planlægges det at gennemføre?

Forkortelser for godkendende myndigheder:

KDI = Kystdirektoratet, TBST = Trafik- og Byggestyrelsen, SFS=Søfartsstyrelsen, GST=Geodatastyrelsen

Nr.	Forebyggende foranstaltning	JA:	NEJ:	BEMÆRKNINGER/BESKRIVELSE
1	Fysiske afspærringer, ledeværker mv. (KDI eller TS)			
2	Ny eller ændret farvands-afmærkning, herunder fyr, sømærker, båker, lys og skiltning mv. (SFS)			
3	Fartbegrænsninger eller andre restriktioner for skibe (SFS)			
4	Etablering af særlige skibsruter (SFS)			
5	Oprettelse af forbudsområder (SFS, se punkt 18)			
6	Søopmåling (GST)			
7	Uddybning (KDI eller TS)			
8	Kortfremstilling (GST)			

9	Information/vejledning			
10	Afviser- eller ledsagefartøjer			
11	Sejladskoordinering			
12	Kommunikationsplaner			
13	Overvågning/monitoring			
14	Beredskabsplaner			
15	Iværksætte uddannelse			
16	Sikring af, at området kan forlades og være frit og sikkert for sejlad, inden et skib ankommer			
17	Andet			

18. Anmodning om oprettelse af forbudsområder (jf. punkt 17-5)

Hvis der af hensyn til sejladssikkerheden eller forebyggelse af fare ønskes oprettet et område med restriktioner i forbindelse med en aktivitet, skal dette ansøges hos Søfartsstyrelsen senest 6 uger, før aktiviteten påbegyndes.
Skabelon til ansøgning kan hentes på Søfartsstyrelsens hjemmeside ([link](#))

19. Risikovurdering efter at have iværksat forbyggende foranstaltninger

(Dette punkt kan ved mindre projekter udfyldes efter fagligt skøn)

F= Planlagt forebyggende foranstaltning nr. fra tabellen i punkt 17 herover.

Risikoindex efter forebyggende foranstaltninger

= Konsekvenstal + Sandsynlighedstal (5 eller mindre er normalt acceptabelt)

Hændelse (Hvad kunne gå galt? "brainstorm")	Konsekvenstal (samlet beløb for miljøoprydning, tab af værdier, tab af liv/tilskadekomst pr. år): 0 i størrelsen 20.000 kr. (begrænset) 1 i størrelsen 200.000 kr. (Mindre) 2 i størrelsen 2.000.000 kr. (Betydelig) 3 i størrelsen 20.000.000 kr. (Alvorlig) 4 i størrelsen 200.000.000 kr. og mere (Katastrofal)	Sandsynlighed 7=10 ulykker/år (ofte) - ca. en gang om måneden 6=1 ulykke/år. (forholdsvis ofte) - 1 gang om året 5=0,1 ulykke/år (sandsynlig) - 1 gang hvert 10. år 4=0,01 ulykke/år (mulig) - 1 gang hvert 100. år 3=0,001 ulykke/år (sjælden) - 1 gang hvert 1000. år 2=0,0001 ulykke/år (meget sjælden) - 1 gang hvert 10.000. år 1=0,00001 ulykke/år (ekstrem sjælden) - 1 gang hvert 100.000. år 0=0,000001 ulykke/år (usandsynligt sjælden) - 1 gang hvert 1.000.000. år	F	R (K+S) <5>

--	--	--	--	--

20. Generel faglig vurdering af sejladsikkerheden før, under og efter aktiviteten

Spørgsmål	JA	NEJ	UDDYBENDE FORKLARING
Er der, efter udfyldelse af denne skabelon og et almindeligt fagligt skøn, nævneværdig fare for skibe?			
Er der, efter udfyldelse af denne skabelon og et almindeligt fagligt skøn, nævneværdig fare for mennesker?			
Er der, efter udfyldelse af denne skabelon og et almindeligt fagligt skøn, nævneværdig fare for miljøet?			
Er der, efter udfyldelse af denne skabelon og et almindeligt fagligt skøn, nævneværdig fare for værdier?			

Dato: / - 201

_____ **Den ansvarliges underskrift**

D. Eventuel supplerende beskrivelse af aktiviteten (del 1 – pkt. 2):

--

E. Perioden hvor aktiviteten gennemføres:

Fra / -20__ kl. :	til / -20__ kl. :
Fra / -20__ kl. :	til / -20__ kl. :
Fra / -20__ kl. :	til / -20__ kl. :

F. Vil aktiviteten medføre hindring af den frie sejlads, som ikke fremgår af indledende screening eller af del 1?

JA:	NEJ:	BEMÆRKNINGER

G. Hvis der medvirker skibe i forbindelse med aktiviteten, listes de her:

(Kun primære fartøjer listes – sker der ændringer undervejs, opdateres listen)

SKIBETS NAVN	Kaldesignal	MMSI- nummer	Evt. IMO- nummer	VHF-kanaler der lyttes på	Evt. mobilnr.

H. Kan de ovennævnte arbejdsfartøjer varsle skibe, der nærmer sig, om aktiviteten og vejlede om, hvordan området kan passeres sikkert, og varske om restriktioner eller spærring ved til enhver tid at have overblik over skibstrafikken og områdets forhold i øvrigt?

(Ved NEJ skal dedikerede afviserfartøjer evt. anvendes efter nærmere aftale med Søfartsstyrelsen)

JA:	NEJ:	BEMÆRKNINGER

I. Har du som ansvarlig undersøgt forholdene i aktivitetens område for arbejdets udførelse omkring:

(Hvis NEJ udfyldes "Bemærkninger". Hvis det ikke skønnes relevant, markeres i n/a)

Forhold	JA:	NEJ:	BEMÆRKNINGER	n/a
Trafikintensiteten, herunder færgeruter, fiskeri og fritidssejlad m.v.				
Havne				
Sejlløb				
Farvandsafmærkning og navigationshjælpemidler				
Tilstedeværelse af søkabler, rørledninger, luftledninger og broer m.v.				
Medvirkende skibes pligt til at tage lods				
Vind, vejr, is, sø og strømforhold				
Kommunikationsforhold				
Farvandets beskaffenhed, herunder bundforhold og vanddybder				
Ankerpladser				
Lodsmødesteder				
Militære områder og skydeområder				
Andre samtidige aktiviteter i området				
Andet				

J. Oprettelse af forbudsområder

Hvis der af hensyn til sejladssikkerheden eller forebyggelse af fare ønskes oprettet et område med restriktioner i forbindelse med en aktivitet, skal dette ansøges hos Søfartsstyrelsen senest 6 uger, før aktiviteten påbegyndes.
Skabelon til ansøgning kan hentes på Søfartsstyrelsens hjemmeside ([link](#))

K. Generel faglig vurdering af sejladssikkerheden under aktiviteten

Spørgsmål	JA	NEJ	UDDYBENDE FORKLARING
Er der, efter udfyldelse af denne skabelon og et almindeligt fagligt skøn, nævneværdig fare for skibe?			
Er der, efter udfyldelse af denne skabelon og et almindeligt fagligt skøn, nævneværdig fare for mennesker?			
Er der, efter udfyldelse af denne skabelon og et almindeligt fagligt skøn, nævneværdig fare for miljøet?			
Er der, efter udfyldelse af denne skabelon og et almindeligt fagligt skøn, nævneværdig fare for værdier?			

Dato: / - 201

Den ansvarliges underskrift

From: Cathrine Steffy Pater
Sent: Mon, 28 Nov 2022 20:48:14 +0100
To: Land By og Kultur-Fællespostkasse
Cc: Michelle Papior Vægter
Subject: Ideer og forslag vedrørende samling af spildevand på Tarm Renseanlæg (planlægning og konkret projekt) att. Michelle Vægter
Attachments: Høringssvar fra Naturstyrelsen Tarm Renseanlæg.pdf, Signaturbevis.txt

VÆR OPMÆRKSOM - DETTE ER EN EKSTERN MAIL !

Hvis denne mail kommer fra en kollega i RKSK, kan den være forfalsket. Vær generelt meget opmærksom på links og vedhæftede filer. Tryk her for at få mere information - <https://intranet.rksk.dk/feedentry/157267>

Kære Michelle Vægter

Hermed høringssvar fra Naturstyrelsen i forbindelse med indkaldelse af idéer og forslag vedrørende samling af spildevand for hele Ringkøbing-Skjern Kommune på Tarm Renseanlæg.

Venlig hilsen

Cathrine Steffy Pater

Forstfuldmægtig | Blåvandshuk
+45 72 54 35 17 | +45 21 41 86 36 | catsp@nst.dk

Miljøministeriet

Naturstyrelsen | Ålholtvej 1 | 6840 Oksbøl | Tlf. +45 72 54 30 00 | nst@nst.dk | www.naturstyrelsen.dk

Oplysning om Naturstyrelsens behandling af dine personoplysninger

Dine personoplysninger anvendes alene i den sag, som du har indsendt dine oplysninger i forbindelse med. Vi videregiver alene dine oplysninger, hvis du har en sag her i styrelsen og videresendelse er nødvendig for din sag.

Du kan anmode om indsigt i de oplysninger, der behandles i forbindelse med din henvendelse. Du har efter anmodning krav på at få berigtiget oplysninger, der viser sig urigtige eller vildledende, ligesom du kan anmode om at få begrænset behandling og gøre indsigelse mod behandling af dine oplysninger.

Naturstyrelsen er dataansvarlig for dine afgivne oplysninger. Naturstyrelsen har hovedkontor på Førstballevej 2, 7183 Randbøl, CVR 33157274. Du kan kontakte Naturstyrelsen på nst@nst.dk og telefon 72 54 30 00.

Aktindsigt: Der kan blive givet aktindsigt efter miljøoplysningsloven og offentlighedsloven.

Oplysningerne opbevares efter statens arkivregler dvs normalt 5 år, medmindre andre forhold gør sig gældende fx en længerevarende retssag. Du kan endvidere kontakte vores databeskyttelsesrådgiver på DPO@nst.dk og telefon 93 59 70 11 og få oplyst dine rettigheder. Du har mulighed for at klage til Datatilsynet, Borgergade 28,5, 1300 København K, tlf. 33193200, dt@datatilsynet.dk over vores behandling af dine persondata.

Ringkøbing-Skjern Kommune
Land, By og Kultur, Plan og Vejanlæg
Smed Sørensens Vej 1
6950 Ringkøbing

Naturstyrelsen Blåvandshuk
Ref. CATSP
Den 25. november 2022

Hørings svar – Samling af spildevand på Tarm Renseanlæg

I forbindelse med indkaldelse af idéer og forslag vedrørende samling af spildevand for hele Ringkøbing-Skjern Kommune på Tarm Renseanlæg vil Naturstyrelsen gerne gøre opmærksom på en række punkter.

Specifikt for Skjern ådal

Skjern ådal er Danmarks største naturgenopretningsprojekt og er i dag udpeget som Natura2000-område på grund af sin store betydning for en række sjældne og beskyttelseskrævende plante- og dyrearter.

Ved samling af spildevand for hele Ringkøbing-Skjern Kommune på Tarm Renseanlæg, flytter man hele den samlede udledning til Skjern å og Skjern enge. Naturstyrelsen kan dermed være bekymret for, at det kan lede til en forøgelse af næringsstoffer til området. Naturstyrelsen er bekymret for, at der kan ske en større deponering af næringsstoffer til hele Skjern enge end på nuværende tidspunkt på grund af gentagende oversvømmelser i vinterperioden. I vinterperioden går Skjern å over sine bredder, hvorved natur og habitatnatur vil kunne blive tilført yderligere næringsstoffer fra åvandet.

Specifikt for forestående lavbundsprojekter

Naturstyrelsen er i gang med en stor indsats med klima-lavbundsprojekter og afsøger derfor potentialet for at lave lavbundsprojekter i hele landet, herunder i området mellem og omkring Skjern og Ringkøbing.

Ringkøbing-Skjern Kommune har i gældende kommuneplan 2021-2033 udpeget lavbundsarealer, som er potentielt egnede vådområder. Disse lavbundsarealer bør ifølge kommuneplanen friholdes for bygninger og anlæg, som kan forhindre, at det naturlige vandstands niveau kan genskabes.

For lavbundsudpegningerne generelt har Ringkøbing-Skjern Kommune i sine bemærkninger til høring af kommuneplanen lagt op til, at alle lavbundsarealerne i praksis kan omdannes til vådområder, og at det i konkrete sager bør afklares, hvorvidt dette kan ske uden, at lavbundsarealets reducerende funktion i forhold til udledning af CO₂ og næringsstoffer mindskes. Naturstyrelsen bakker op om, at dette er et væsentligt forhold at få afklaret i den kommende miljørapport.

Formålet med lavbundsprojekter er at udtage kulstofrige lavbundsjorder (tørvejord) fra landbrugsmæssig drift for at reducere disse arealers tab af klimagasser til atmosfæren. Det indebærer, at al afvanding i form af dræn og grøfter afbrydes, så jorden bliver vådere og nedbrydningen af tørvejorden ophører.

Ekstensivering af landbrugsdriften og genskabelse af naturlige hydrologiske forhold vil samtidig forbedre naturforholdene i projektområderne. Med ophør af dyrkning bidrager lavbundsprojekterne endvidere til at reducere tabet af kvælstof til vandmiljøet.

Naturstyrelsen gør opmærksom på, at spildevandsledningerne i nærværende projekt helt eller delvist må sættes under vand i lavbundsområder eller i nærheden af lavbundsområder. Ledningstracéet må ikke forringe potentialet for genskabelse af naturlig vandstand i området. De skitserede ledninger i nærværende projekt vil ellers hindre etablering af store lavbundsprojekter i området mellem Skjern og Ringkøbing. Udvidelsen af renseanlægget i Tarm skal altså ske på en sådan måde, at det ikke hindrer eller begrænser forestående lavbundsprojekter i området.

Naturstyrelsen gør opmærksom på, at Ringkøbing-Skjern Kommune har gennemført en forundersøgelse til et lavbundsprojekt i et område nord for Skjern Enge nær Skjern by kaldet Damsø (se Figur 1). Efter aftale med kommunen er forundersøgelsen videregivet til Naturstyrelsen, som er i gang med at afklare potentialet for at gennemføre lavbundsprojektet. Et evt. ledningstracé i nærværende projekt bør derved etableres på en måde, så det tåler en vandstandshævning.

Figur 1: Undersøgelsesområde for lavbundsprojektet ved Damsø nord for Skjern Enge.

Specifikt for alle Naturstyrelsens arealer i de foreslåede kabeltracéer

Generelt godkendes ledningstracéer, der skal krydse Naturstyrelsens arealer. Det er dog Naturstyrelsens udgangspunkt, at ledninger, der nedlægges på Naturstyrelsens arealer, ligger på gæsteprincippet. Det er derved ledningsejeren, der afholder samtlige udgifter forbundet med ethvert form for ledningsarbejde i forhold til ledningen, herunder flytning eller ændring af ledningen, der er nødvendiggjort af en ændring af Naturstyrelsens anvendelse af arealet.

I forbindelse med en aftale, om ledningens tilstedeværelse, mellem ledningsejeren og Naturstyrelsen, udbetales der ikke erstatning til Naturstyrelsen for ledningens tilstedeværelse.

I forbindelse med aftalens indgåelse, skal ledningsejeren tinglyse en deklARATION, hvor det tydeligt fremgår, at ledningen ligger på gæsteprincippet.

Uanset at ledningsejeren ikke skal svare Naturstyrelsens servituterstatning som følge af gæsteprincippets anvendelse, skal ledningsejeren svare Naturstyrelsen erstatning for konkrete tab i forbindelse med ledningens placering på arealet.

En deklARATION om ledningens tilstedeværelse, er alene en lodsejertilladelse, og ledningsejer skal derfor selv indhente enhver anden nødvendig tilladelse/dispensation i forbindelse med projektet. Disse eventuelle tilladelser er naturligvis en forudsætning for Naturstyrelsens tilladelse som grundejer.

Idet ledningstracéet krydser Ringkøbing Fjord, som også indeholder et vildtreservat, skal det vurderes om tilladelse hertil skal indhentes, ligesom andre fornødne tilladelser skal indhentes.

From: FES-JPS03 Nielsen, Julie Holt on behalf of "FES-MYN-FORSVARSMINISTERIETS EJENDOMSSTYRELSE" <FES-MYN@mil.dk>
Sent: Mon, 28 Nov 2022 09:31:12 +0000
To: Michelle Papior Vægter
Cc: [REDACTED]bo@kyst.dk; gr@kyst.dk
Subject: SV: input til afgrænsningsnotat vedr. samling af Spildevand på Tarm Renseanlæg - berørte myndigheder (FES j.nr.: 2022/010560) [RELEASABLE TO INTERNET TRANSMISSION]

VÆR OPMÆRKSOM - DETTE ER EN EKSTERN MAIL !

Hvis denne mail kommer fra en kollega i RKSK, kan den være forfalsket. Vær generelt meget opmærksom på links og vedhæftede filer. Tryk her for at få mere information - <https://intranet.rksk.dk/feedentry/157267>

RELEASABLE TO INTERNET TRANSMISSION

Til Ringkøbing-Skjern Kommune,

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse meddeler herved på vegne af Forsvarsministeriet at have følgende bemærkninger til:

- Input til afgrænsningsnotat vedr. samling af spildevand på Tarm Renseanlæg.

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse skal herved bemærke to hændelser, som ikke fremgår af afgrænsningsrapporten. Disse hændelser kan potentielt set få betydning for miljøet og kan medføre fare for menneskers sundhed (det udelukkes ikke, at der kan forekomme andre hændelser, Ejendomsstyrelsen ikke p.t. har identificeret). Hændelserne er

1. Nedbrud af pumpestationerne.
2. Nedbrud af Bagges Dæmning.

Ad 1. Nedbrud af pumpestationerne

Der etableres pumpestationer for at sikre, at spildevandet fra de nedlagte renselanlæg kan transporteres til Tarm Renseanlæg. Ejendomsstyrelsen foreslår, at miljøvurderingsnotatet indeholder en vurdering af, hvilke konsekvenser det får for miljøet, såfremt disse pumpestationer lider nedbrud. Nedbruddet kunne f.eks. forekomme if. oversvømmelser eller if. afbrydelse af strømmen, f.eks. if. såkaldte "brown outs" eller "black outs". Der kan foreligge en beskrivelse af, hvad der sker med spildevandet i en sådan situation og hvor længe pumperne kan være uden strøm, før det har konsekvenser for miljøet. Såfremt det ophobede spildevand ledes til sparebassiner, bør der også foretages en risikovurdering af, hvor længe anlæggene tåler en strømafbrydelse, før der sker overløb fra disse sparebassiner og konsekvenserne heraf.

Ad. 2. Nedbrud af Bagges Dæmning

I afgrænsningsnotatet nævnes, at der skal etableres en spildevandsledning langs Bagges Dæmning i den nordlige del af Ringkøbing Fjord. Spildevandsledningen etableres ved at foretage en underboring igennem dæmningen. Ifm. Anlægsarbejdet bør der være opmærksomhed på, at dæmningen ikke svækkes midlertidigt. En svækket dæmning kan i værste fald bryde samme, såfremt der forekommer ekstremt vejr samtidig med, at anlæggelsen pågår. Det foreslås derfor, at afgrænsningsnotatet indeholder en vurdering af, hvorvidt dette er en risiko og hvad konsekvensen af et nedbrud af dæmningen ville være.

Afslutningsvis har Ejendomsstyrelsen noteret sig, at der i afgrænsningsrapporten allerede er indskrevet, at risikoen for en mulig oversvømmelse af Tarm Rensningsanlæg fra Skjern Å skal vurderes. Ejendomsstyrelsen antager, at der implicit i denne vurdering også er en vurdering af konsekvenserne af en mulig oversvømmelse.

Med venlig hilsen

Julie Holt Nielsen
Cand.jur.

Fuldmægtig

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse

Jura- og Indkøbsafdelingen, Jura- og Policysektionen

Arsenalvej 55, 9800 Hjørring

Telefon +45 7281 3386 / Mobil +45 3047 8075

E-mail: fes-jps03@mil.dk / Fiin: fes-jps03@fiin.dk

RELEASABLE TO INTERNET TRANSMISSION

From: Fælles Mail
Sent: Mon, 7 Nov 2022 14:42:30 +0100
To: Michelle Papior Vægter
Cc: [REDACTED]
Subject: Re: input til afgræsningsnotat vedr. samling af Spildevand på Tarm Renseanlæg - berørte myndigheder
Attachments: Tarm renselanlæg, samling af spildevand ARV K 2022-.pdf, Folder_ARKVEST_2015_web.pdf

VÆR OPMÆRKSOM - DETTE ER EN EKSTERN MAIL !

Hvis denne mail kommer fra en kollega i RKSK, kan den være forfalsket. Vær generelt meget opmærksom på links og vedhæftede filer. Tryk her for at få mere information - <https://intranet.rksk.dk/feedentry/157267>

Kære Michelle

Hermed en museal udtalelse vedr. Tarm renselanlæg (ARV K 2022-0188) vedhæftet sammen med vores Vejledning til Bygherre om Arkæologi og Museumsloven. Som det nævnes, afventer vi med at komme med en arkivalsk kontrol af de enkelte nye ledningsstrækninger indtil de er endeligt projekteret, men når det er sket, vil vi meget gerne have dem fremsendt som GIS filer.

Med venlig hilsen

Lene B. Frandsen

Museumsinspektør

Tarm renselanlæg skal udbygges jf. Fig 2. Der er ingen kendte fortidsminder på selve arealet, men der findes flere i nærområdet jf. Fig.3. Mod sydøst, det gule område er der p.t. registreret bebyggelse fra yngre bronzealder, tidlig førromersk jernalder, sen førromersk jernalder, ældre romersk jernalder, yngre romersk jernalder, ældre germansk jernalder, ældre vikingetid, yngre vikingetid samt tidlig middelalder. Mod nordøst er der udgravet forskellige vejforløb. Da det desuden er et temmelig stort område der berøres af rensningsanlæggets udvidelse vil ArkVest anbefale at der iværksætters en forundersøgelse forud for anlægsarbejdet En forundersøgelse vil give museet mulighed for at komme med en gældende udtalelse for arealet og de eventuelle fortidsminders bevaring og væsentlighed.

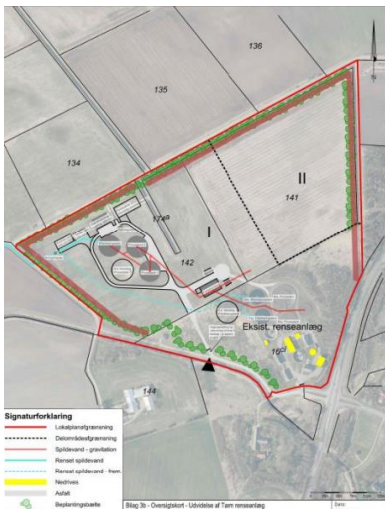

Fig. 2. Projektkort udbygning af Tarm renselanlæg.

Fig. 3. Kort Fund og fortidsminder. Arealerne ved Tarm renselanlæg

Centraliseringen af spildevandsrensning på et udbygget Tarm Renseanlæg kræver som nævnt, at der skal etableres nye spildevandsledninger og pumpestationer, så spildevandet fra de nedlagte renselanlæg i kommunen kan transporteres til rensning på Tarm Renseanlæg. Når de enkelte strækninger for nye ledninger er projekteret, vil ArkVest gerne have ledningstrækningerne fremsendt, så vi kan udtale os om risikoen for fortidsminder og om vi anbefaler forundersøgelse eller eventuelt blot en overvågning af afgravningen af ledningstraceerne.

Da der er tale om større forundersøgelser, er det bygherre der iflg. Museumsloven § 25 skal finansiere denne.

Udgiften til større forundersøgelser og egentlige arkæologiske undersøgelser afholdes almindeligvis af den for hvis regning jordarbejdet udføres. I forbindelse med Slots- og Kulturstyrelsens vurdering af museernes budgetter m.m. tages der stilling til, hvorvidt Styrelsen kan yde tilskud til udgifterne i henhold til museumslovens § 26, stk 2, 3.

Uanset om der ydes tilskud eller ej, har bygherre en klagemulighed, der ikke bare går på fravær eller størrelse af tilskud, men i det hele taget styrelsens samlede vurdering og godkendelse af budget.

Hvis der ikke findes væsentlige fortidsminder på området under forundersøgelsen, vil ArkVest umiddelbart frigive området til anlægsarbejdet. Skulle der på trods af frigivelsen alligevel dukke fortidsminder op, vil en undersøgelse af disse fortidsminder være uden udgift for bygherren. Den arkæologiske forundersøgelse skal derfor betragtes som en forsikringsordning.

Jeg håber, De vil kontakte ArkVest på Post@arkvest.dk, hvis der er spørgsmål eller De ønsker at tage imod museets tilbud om en forundersøgelse. Kontaktperson Poul Krog Jørgensen:

Mobil 50599862

Med Venlig hilsen
Lene B. Frandsen,
Museumsinspektør
Mobil 23348185

VEJLEDNING TIL BYGHERRER

om

Arkæologi og Museumsloven

ARKVEST - Arkæologi Vestjylland er en ny arkæologisk enhed

Ringkøbing-Skjern Museum og Museet for Varde By og Omegn samarbejder for at servicere Ringkøbing-Skjern og Varde Kommuner og bygherrer bedre og for at forske og formidle mere. Som statsanerkendte museer har de to museer tilsammen ansvaret for de arkæologiske udgravninger i de to kommuner. Museumsloven angiver præcise retningslinjer for, hvordan det arkæologiske arbejde skal udføres på statens vegne.

ARKVEST
Arkæologi Vestjylland

HVAD ER ET FORTIDSMINDE?

Der er to slags fortidsminder, de synlige og de usynlige. Blandt de synlige er de bevarede gravhøje, som ses rigtig mange steder i Danmarks landskab. Disse fortidsminder er fredede.

I modsætning hertil er der de usynlige fortidsminder, som gemmer sig under mulden, og som først vil kunne ses, hvis overjorden fjernes. Nutidens arkæologer beskæftiger sig næsten udelukkende med disse fortidsminder. De rummer yderst værdifulde oplysninger om bosættelser, begravelser og livsbetingelser i tidligere tider. De usynlige fortidsminder er beskyttet af Museumsloven og må aldrig beskadiges, uden at være blevet undersøgt af arkæologerne.

Fortidsminderne under overfladen er først truet, når der er planer om et nyt anlægsarbejde, for eksempel anlæggelse af boligområder, veje, forsyningsledninger, vindmøller og nye skove. Arkæologerne tilbyder derfor ofte bygherrerne en forundersøgelse for at sikre, at disse fortidsminder bliver registreret for eftertiden.

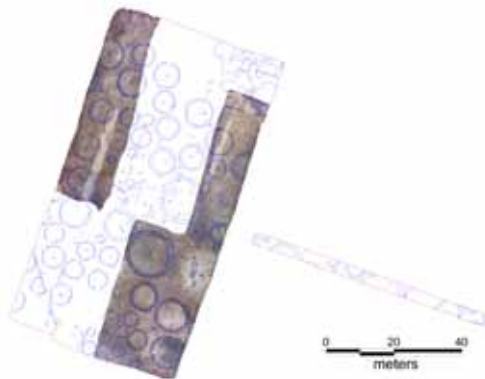

DET ARKÆOLOGISKE ARBEJDE

Arkæologerne opmåler alle spor, fotograferer, indsamler genstande og prøver, så fortidsminderne bliver dokumenteret for eftertiden, inden anlægsarbejdet kan gå i gang.

Nogle genstande skal måske konserveres, ligesom der indsamles prøver til kulstof 14-dateringer og andre undersøgelser.

Arkæologerne anvender de nyeste teknologier i arbejdet. Vi flyver for eksempel med droner, der giver en hurtig og præcis dokumentation.

SE ET KORT OVER ALLE KENDTE FORTIDSMINDER I DANMARK

Alle de skjulte fortidsminder, som museerne i øjeblikket har kendskab til, er kortlagt og tilgængelige på internettet. Men vær opmærksom på, at kortlægningen ikke er komplet. Der vil altid kunne gemme sig skjulte fortidsminder på dit område. Hvis du vil undersøge den aktuelle situation, hvor du har planer om at bygge, er det bedst at kontakte ARKVEST.

www.kulturarv.dk/fundogfortidsminder

DU SKAL I GANG MED DIT BYGGERI...

Det er altid en god idé at kontakte ARKVEST, så snart du planlægger et nyt byggeri. Jo tidligere arkæologerne får sagen til gennemgang jo større er chancen for, at der er en afklaring, inden du begynder at bygge.

HVORDAN VED JEG OM, DER ER FORTIDSMINDER PÅ STEDET?

En forundersøgelse foregår ved, at muldlaget maskinelt afgraves i et antal søgegrøfter i 2–4 meters bredde. Under muldlaget i den lyse undergrunds jord vil hustomter, indhegninger, grave, brønde og lignende vise sig som mørke pletter. Ved forundersøgelsen finder ARKVEST ud af, om der findes væsentlige fortidsminder på arealet. Fortidsminderne skal med andre ord have en vis kvalitet. Er dette ikke tilfældet, får du et frigivelsesbrev, og du kan gå i gang med dine planer.

Ved fire ud af fem forundersøgelser gennem de senere år er der fundet fortidsminder, men ikke af en sådan kvalitet, at en arkæologisk udgravning kan forsvares. Kun hvor der forekommer væsentlige fortidsminder, der skønnes at kunne bibringe ny viden, indstilles området til udgravning over for Kulturstyrelsen, der foretager den endelige vurdering.

MÅSKE SKAL DER FORETAGES EN EGENTLIG UDGRAVNING

Hvis der er væsentlige fortidsminder på dele af området, har du mulighed for at flytte eller tilrette dit projekt så fortidsminderne ikke bliver skadet. Men måske kan en egentlig arkæologisk udgravning ikke undgås. I så fald udarbejder ARKVEST et budget for den maksimale pris, du som bygherre kommer til at betale. Budgettet skal godkendes både af Kulturstyrelsen og af dig som bygherre. Herefter gennemføres udgravningsarbejdet.

ARKVEST | Lundvej 4, 6800 Varde | Tlf. 75 22 08 77
post@arkvest.dk | www.arkvest.dk

HVORNÅR KAN JEG SÅ KOMME I GANG?

Det kan du, når alle de arkæologiske undersøgelser er færdige. Men i praksis kan det ofte lade sig gøre at finde en fælles løsning, hvor anlægsarbejdet afvikles i etaper samtidig med, at andre områder stadig undersøges af arkæologerne. Jo tidligere i planlægningen ARKVEST er indblandet jo større er chancen for, at vi ikke forsinket dit arbejde.

NOGLE GANGE SKAL DU IKKE BETALE

Ifølge Museumsloven skal du betale for de arkæologiske undersøgelser, herunder forundersøgelser. Det gælder dog ikke for forundersøgelser af arealer mindre end 5.000 m². Heller ikke hvis undersøgelser bliver nødvendige på et areal, som tidligere er frigivet i en udtalelse.

En undtagelse yderligere er fortidsminder, der dukker op ved almindelig landbrugsdrift eller almindelig skovdrift. Hvis det sker, skal du straks anmelde fundet til ARKVEST, som foretager de nødvendige arkæologiske undersøgelser uden udgift for dig.

I de middelalderlige bykerner i Varde og Ringkøbing skal bygherrerne under alle omstændigheder betale for både forundersøgelse og egentlig arkæologisk udgravning.

TILSKUDSMULIGHEDER

Vurderer Kulturstyrelsen, at en arkæologisk undersøgelse vil blive særlig bekostelig i forhold til bygherres øvrige udgifter til det planlagte anlægsarbejde, kan Kulturstyrelsen bevilge et økonomisk tilskud. Det forudsætter dog, at du inden byggestart har anmodet ARKVEST om en udtalelse.

HVAD SKER DER EFTER UDGRAVNINGEN?

Du modtager som bygherre en rapport, der i tekst og billeder fortæller dig om undersøgelsen af de fortidsminder, der var skjult på din jord. En mere fyldig udgave af rapporten fremsendes til Kulturstyrelsen. Udgravningens resultater og genstande indgår i forskningen, formidlingen og levendegørelsen af vor fælles fortid.

LINKS

Søg i Google på:

- "Museumsloven"
- "Kulturstyrelsen" og "Vejledning"
- "Fund og Fortidsminder" og "Søg på kort"
- "etbibfracfortiden"
- "Arkvest.dk" her finder du et link til arkæologernes beretninger

EKSEMPLER PÅ ARKÆOLOGISKE FUND

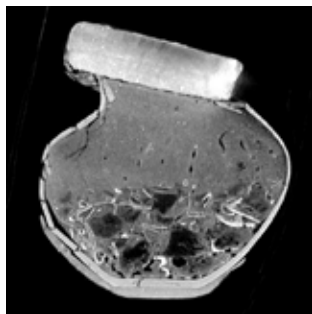
HULBÆLTER – 2.500 ÅR GAMLE SPÆRRINGER GEN- NEM LANDSKABET

Arkæologerne har i de senere år fundet mere end 10 såkaldte hulbælter i det vestjyske landskab. På nationalt plan er det overraskende ny viden. De mange hulbælter, bestående af åbentstående rækker af huller, har fungeret som grænser og forsvarsværker. Der var krig og konflikt i jernalderen. Landskabet blev opdelt i vores og deres. Her ved Brændgårds Hede havde man omgivet sin landsby med et hulbælte.

NY TEKNOLOGI AFSLØRER JERNALDERMARKER, HVOR DER ER SKOV I DAG

Øster Lem Hede har længe været kendt som et af Danmarks 100 mest unikke fortidsminder. Et net af diger omkring 2.500 år gamle marker ses tydeligt fra luften og ikke mindst på den såkaldte højdemodel, en computermodel af Danmarks overflade, lavet med laserscanning fra fly. Her ses det tydeligt, at markskellene fortsætter ind i Løvstrup Plantage, der grænser op til heden. Vi kan derfor vise en omtrent komplet plan af det 3 km² store markssystem, der også rummer en jernaldervej. Omkring markerne har arkæologerne også fundet deres bosteder, begravelser samt to af de såkaldte hulbælter.

HUNDREDDVIS AF SMÅ GRAVHØJE I ÅRRE

Siden 1890'erne har arkæologerne vidst, at der gemte sig en jernaldergravplads ved Årre. Gravene består af 2.500 år gamle urner med brændte rester af de døde og deres ejendele. Lave gravhøje med omgivende grøfter har oprindeligt markeret gravene.

Ved de seneste undersøgelser er den store gravplads blevet afgrænset. De udgravede urner er taget med til CT-scanning, hvor indholdet af brændte knogler og gravgods kan ses, som det blev anbragt af de efterladte.

SAMLINGSPLADS FRA BONDESTENALDEREN VED FILSØ

På Gammeltoft Odde i den nordlige randzone af den nye Filsø ligger et usædvanligt anlæg, mere end 5.000 år gammelt. Det blev opdaget som spor i kornmarken i 2011. Anlægget består af to forløb af grøfter, der har indrammet et 350 x 250 m stort område. Stenalderbefolkningen har kun opholdt sig her i kortere perioder, hvor de har gravet lange grøfter, dækket dem til og gravet dem op igen og igen.

I grøfterne findes sommetider spor af bål, menneskeknogler og ituslåede lerkar. Bopladserne og dysserne lå længere væk i landskabet omkring Filsø.

DET SIGER BYGHERRERNE...

ARKVEST udfører omkring 40-50 større og mindre arkæologiske udgravninger årligt. Her er et udpluk af, hvordan bygherrerne oplever samarbejdet.

”Jeg har megen ros til overs for arkæologernes udgravninger. De gør det godt. Jeg har også ros til Kulturstyrelsen for deres engagement.”

RÅSTOFINDVINDER OG LANDMAND JOHANNES NIELSEN (BILLEDET)

”Det er en positiv oplevelse at arbejde sammen med ARKVEST. Vi har altid haft en god dialog og har kunnet lave tilfredsstillende aftaler, der er blevet overholdt.”

PROJEKTLEDER ERIK KJÆRGAARD, RINGKØBING-SKJERN FORSYNING

”Arkæologerne er altid med på at løse de problemer, der måtte opstå. Derfor er vi glade for samarbejdet.”

LINJEASSISTENT HANS PEDERSEN, VESTJYSKE NET SERVICE A/S

”I sager omkring fjernelse af beskyttede diger og ansøgninger om projekter inden for fortidsmindebeskyttelseslinjen har Varde Kommune et tæt og godt samarbejde med Arkæologi Vestjylland. Kommunen oplever, at samarbejdet med Arkæologi Vestjylland fungerer hurtigt og smidigt.”

SAGSBEHANDLER KIRSTEN FORST HANSEN, VARDE KOMMUNE

From: Ribe Stift
Sent: Thu, 10 Nov 2022 11:02:56 +0100
To: Land By og Kultur-Fællespostkasse
Cc: Skjern Provsti; Tarm Sogns Menighedsråd (9122); gr@ra.dk; [REDACTED] Michelle Papior Vægter
Subject: Til Ringkøbing-Skjern Kommune, Høringssvar vedr. forslag til samling af spildevand fra hele Ringkøbing-Skjern Kommune på Tarm Renseanlæg (STPR F2: 2142752)
Attachments: Høringssvar vedr. forslag til samling af spildevand fra hele Ringkøbing-Skjern Kommune på Tarm Renseanlæg.pdf, 221101 Tarm Kirke, renseanlæg.pdf, Signaturbevis.txt

VÆR OPMÆRKSOM - DETTE ER EN EKSTERN MAIL !

Hvis denne mail kommer fra en kollega i RSKS, kan den være forfalsket. Vær generelt meget opmærksom på links og vedhæftede filer. Tryk her for at få mere information - <https://intranet.rsk.dk/feedentry/157267>

Til Land, By, og Kultur,

Att.: Michelle Papior Vægter

Hermed Ribe Stifts høringssvar vedrørende forslag til samling af spildevand fra hele Ringkøbing-Skjern Kommune på Tarm Renseanlæg.

Se venligst vedhæftede.

Menighedsrådet modtager denne mail til orientering.

Med venlig hilsen

Ioana Nitu
Stiftsmedarbejder
Ribe Stift

Korsbrødregade 7
DK- 6760 Ribe.
direkte tlf. 40 10 04 78
mail: ion@km.dk

[Læs om hvordan Ribe Stift behandler dine persondata](#)

Ringkøbing-Skjern Kommune
Land, By og Kultur,
E-mail: land.by.kultur@rksk.dk

Sagsnummer: 2022 - 32423
Aktid.: 2142752
Sagsbeh.: ION

Ribe, den 10. november 2022

Høringsvar vedr. forslag til samling af spildevand fra hele Ringkøbing-Skjern Kommune på Tarm Renseanlæg

Ringkøbing-Skjern Kommune i samarbejde med Plandata har til Ribe Stift den 31. oktober 2022 sendt en høring vedr. indkaldelse af ideer og forslag vedrørende samling af spildevand for hele Ringkøbing-Skjern Kommune på Tarm Renseanlæg og til indholdet af miljørapport (både planlægning og det konkrete projekt).

Af planen fremgår følgende:

- Udarbejdelse af plangrundlag for udvidelse af Tarm Renseanlæg samt etablering af et sammenhængende ledningstracé.
- Pumpestation og forsinkelsesbassin ved Holstebrovej i det nordlige Ringkøbing,
- Et sammenhængende ledningstracé på tværs af Ringkøbing-Skjern Kommune med tilhørende pumpestationer i oplandet.

Tarm Kirke er beliggende ca. 1,2 km sydøst for planområdet. Planforslagene er omfattet af krav om miljøvurdering. Ringkøbing-Skjern Kommune skal derfor udarbejde en miljørapport, der redegør for planernes påvirkning af miljøet. Der vil blandt andet blive redegjort for planernes påvirkning af naboer, naturen, landskabet og klima.

Til vurdering har Ribe Stift den 31. oktober 2022 anmodet Den Kongelige Bygningsinspektør om en udtalelse i forbindelse med Tarm Kirke.

Arkitekt MAA, MSc., Kgl. Bygningsinspektør Gunilla M. Rønnow udtaler:

"[...] Forslaget vil medføre en væsentlig udbygning af kapaciteten på Tarm Renseanlæg.

Bygningshøjden vil ikke overstige 10 meter. Der kan være behov for ventilationsafkast og skorstene på op til 15 meter.

Tarm Renseanlæg ligger ca. 1,2 km nordvest for Tarm Kirke.

Tarm Kirke er omgivet af bebyggelse.

Det er vores vurdering, at det udvidede renselanlæg ikke vil påvirke Tarm Kirkes omgivelser."

Ribe Stifts høringssvar

Indledningsvis skal det bemærkes, at kirkerne i Danmark er markante kulturhistoriske kendingsmærker i landskabet. Kirkerne og deres omgivelser skal søges bevaret på en sådan måde, at harmonien mellem kirke og omgivelser opretholdes.

Stifterne og kommunerne skal derfor sikre indsynet til og udsynet fra kirkerne, og skal gennem de udpegede kirkebeskyttelsesområder bidrage til at sikre, at kirkerne bevares som tydelige kendingsmærker i landskabet og respekteres i den kommunale planlægning.

Ribe Stift tilslutter sig Den Kongelige Bygningsinspektør.

Ribe Stift vurderer, at forslaget ikke vil have væsentlig påvirkning af udsyn fra eller indsyn til kirken.

Ribe Stift har derfor ingen bemærkninger til forslaget.

Stiftet forbeholder sig sin stilling i forbindelse med den kommende planlægning og afventer miljøvurderingen.

Ribe Stift henstiller til, at kommunen fremadrettet fortsat inddrager de kirkelige myndigheder i det videre planlægningsarbejde.

Med venlig hilsen

Ribe Stift

Ioana Nitu

Stiftsmedarbejder

Kopi er sendt til: Skjern Provsti
Tarm Sogns Menighedsråd
Den Kongelige Bygningsinspektør

Haderslev Stift
Ribe Landevej 35-37
6100 Haderslev

Regstrup, den 1. november 2022

Vedr. Tarm Kirke, Forslag til samling af spildevand fra hele Ringkøbing-Skjern Kommune på Tarm Renseanlæg

Med anmodning om en udtalelse har Haderslev Stift hertil fremsendt Forslag til samling af spildevand fra hele Ringkøbing-Skjern Kommune på Tarm Renseanlæg.

Forslaget vil medføre en væsentlig udbygning af kapaciteten på Tarm Renseanlæg. Bygningshøjden vil ikke overstige 10 meter. Der kan være behov for ventilationsafkast og skorstene på op til 15 meter.

Tarm Renseanlæg ligger ca. 1,2 km nordvest for Tarm Kirke.

Tarm Kirke er omgivet af bebyggelse.

Det er vores vurdering, at det udvidede renselanlæg ikke vil påvirke Tarm Kirkes omgivelser.

Med venlig hilsen
For Camilla Løntoft Nybye
Arkitekt m.a.a. MSc. Kgl. Bygningsinspektør
Gunilla M. Rønnow

From: Peder Møller
Sent: Tue, 8 Nov 2022 15:06:06 +0100
To: Land By og Kultur-Fællespostkasse
Cc: Michelle Papior Vægter
Subject: Vejdirektoratets bemærkninger til miljøvurderinger for samling af spildevand på Tarm Renseanlæg
Attachments: Bemærkninger til planlægning herunder afgræsningsnotat til miljørapport for samling af spildevand på Tarm Renseanlæg.pdf, Signaturbevis.txt

VÆR OPMÆRKSOM - DETTE ER EN EKSTERN MAIL !

Hvis denne mail kommer fra en kollega i RSKS, kan den være forfalsket. Vær generelt meget opmærksom på links og vedhæftede filer. Tryk her for at få mere information - <https://intranet.rksk.dk/feedentry/157267>

Til Ringkøbing-Skjern Kommune att. Michelle Vægter

Input til miljøvurderinger for samling af spildevand på Tarm Renseanlæg

Vedhæftet fremsendes Vejdirektoratets bemærkninger til planlægning herunder afgræsningsnotat til miljørapport for samling af spildevand på Tarm Renseanlæg.

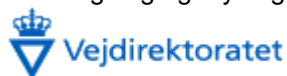
I er velkomne til at kontakte undertegnede sagsbehandler, hvis I har spørgsmål eller bemærkninger til det fremsendte.

Venlig hilsen

Peder Møller

Landinspektør

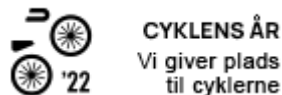
Planlægning og myndighed (Aalborg)

Niels Bohrs Vej 30
Postboks 8125
9220 Aalborg Øst

Telefon +45 7244 3333
Direkte +45 7244 2050
Mobil +45 2246 0265

pemo@vd.dk
vejdirektoratet.dk

Med udgangspunkt i bæredygtig udvikling arbejder Vejdirektoratet for, at mennesker og gods kommer nemt og sikkert frem.
[Læs om Vejdirektoratets behandling af personoplysninger.](#)

Ringkøbing-Skjern Kommune
Ved Fjorden 6
6950 Ringkøbing

Via e-mail til land.by.kultur@rksk.dk

Dato	8. november 2022
Sagsbehandler	Peder Møller
Mail	pemo@vd.dk
Telefon	+45 7244 2050
Dokument	20/14344-92
Side	1/3

Bemærkninger til planlægning herunder afgrænsningsnotat til miljørapport for samling af spildevand på Tarm Renseanlæg

Vejdirektoratet har den 31. oktober 2022 modtaget Ringkøbing-Skjern Kommunes indkaldelse af ideer og forslag til planlægning herunder afgrænsningsnotat til miljørapport for samling af spildevand på Tarm Renseanlæg.

Med planlægningen ønsker Ringkøbing-Skjern Kommune at centralisere spildevandsrensningen på Tarm Renseanlæg. Projektet vil medføre, at de tilbageværende 8 renselanlæg i forsyningssektors område nedlægges, og spildevandet fra de nedlagte renselanlæg skal pumpes til et udbygget Tarm Renseanlæg gennem eksisterende og nye spildevandsledninger og pumpestationer.

Høringsfrist er 28. november 2022.

Vejdirektoratet har følgende bemærkninger til det fremsendt materiale:

Nye ledningsanlæg ved eksisterende og planlagte statsveje, generelt

Vi skal opfordre til, at parallelføring med og krydsninger af alle eksisterende og planlagte statsveje koordineres med Vejdirektoratet.

Ledningens placering bør planlægges, så eksisterende og planlagte statsveje krydses så vinkelret på statsvejen som muligt og ikke parallelt i eller tæt på planlagte statsveje.

Vi forudsætter, at krydsning af eksisterende statsveje sker efter konkret ansøgning og en eventuel tilladelse vil være på vilkår, herunder at vejen ikke opgraves således at ledningen må forudsættes f.eks. underskudt. Parallelføring langs vejen i byggelinjepålagte arealer kræver ligeledes Vejdirektoratets tilladelse og gives på visse vilkår.

Udbygning af rute 15 ved Ringkøbing

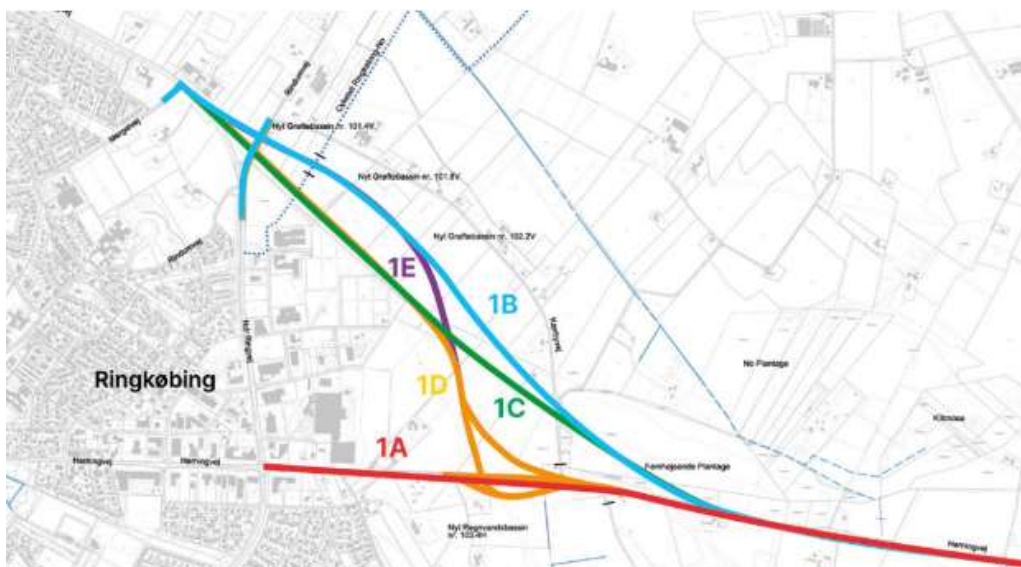
I perioden 2019 til foråret 2022 har Vejdirektoratet udarbejdet detaljerede forslag til udbygning af rute 15 Ringkøbing – Herning til 2+1 vej og gennemført en miljøkonsekvensvurdering af udbygningsprojektet. Undervejs er projektet og de afledte konsekvenser af vejprojektet drøftet med Ringkøbing-Skjern Kommune og Herning Kommune.

Anlægsarbejdet ventes påbegyndt 2. halvår 2025 og afsluttet ultimo 2028.

Vi skal opfordre til, at den nærmere placering af spildevandsledningen inden for undersøgelsesområdet (figur 1) koordineres med Vejdirektoratet. Det bør bl.a. sikres, at spildevandsledningen så vidt muligt krydser de undersøgte linjeføringer 1A, 1B, 1C, 1D og 1E (figur 2) vinkelret. Spildevandsledningen skal desuden koordineres med Vejdirektoratets detaljerede planer for placering af afvandringsanlæg herunder regnvandsbassiner og ledninger.

Figur 1. Undersøgelsesområde ved Ringkøbing

Figur 2. Alternative linjeføringer ved Ringkøbing

Vejplanlinjer for forlægning af rute 11 ved Skjern og Tarm

Vejdirektoratet har planer for en fremtidig forlægning af rute 11 ved Skjern og Tarm. En forlægning af rute 11 ved Tarm og Skjern indgår som en mulig strækingsvis fremtidig udbygning af rute 11 med omfartsveje og vejforlægninger.

Ledningsanlæg i areal med vejplanlinje forudsættes at krydse så vinkelret som muligt og ikke parallelt i eller tæt på vejplanlinjen. Se nedenstående oversigtskort

Figur 3. Vejplanlinje for en mulig fremtidig udbygning af rute 11 ved Skjern og Tarm

Kloakseparering på Holstebrovej i Ringkøbing

Ringkøbing-Skjern Forsyning har planlagt kloakseparering på en del af Holstebrovej i Ringkøbing i 2023 og 2024. På samme strækning skal der som led i omlægningen af spildevandsbehandlingen etableres en ny spildevandsledning fra Ringkøbing by ud til udligningstankene ved Holstebrovej.

Vi forudsætter, at ledningsarbejdet koordineres, så unødigt opgravning af statsvejen undgås.

I er velkomne til at kontakte undertegnede sagsbehandler, hvis der er spørgsmål eller bemærkninger til det fremsendte.

Med venlig hilsen

Peder Møller
Landinspektør

Fra: Lone Reiff (LKRF) <lkrf@bane.dk>

Sendt: 25. november 2022 15:19

Til: Land By og Kultur-Fællespostkasse <land.by.kultur@RKSK.DK>

Emne: Banedanmarks bemærkninger til afgr??sningsnotat vedr. samling af Spildevand på Tarm Renseanlæg. Input til miljøvurderinger for samling af spildevand på Tarm Renseanlæg att. Michelle Vægter (BDK ID: 2892682)

VÆR OPMÆRKSOM - DETTE ER EN EKSTERN MAIL !

Hvis denne mail kommer fra en kollega i RKSK, kan den være forfalsket. Vær generelt meget opmærksom på links og vedhæftede filer. Tryk her for at få mere information - <https://intranet.rsk.dk/feedentry/157267>

Til Ringkøbing-Skjern Kommune

Projektet med samling af spildevand på Tarm Renseanlæg vedfører anlæg af spildevandsledninger, der krydser Banedanmarks jernbaneanlæg flere steder. I den forbindelse gør Banedanmark opmærksom på, at jf. jernbaneloven §24 skal der udstedes tilladelse til de ledningsanlæg, som krydser banen eller ligger på Banedanmarks areal. Banedanmark skal høres ifm. de ledninger, som løber langs Banedanmarks areal.

Projektet skal være opmærksom på at Banedanmark skal kunne godkende krydsningssted og metode. Der skal ansøges igennem ledningsx.dk.

Projektet er velkommen til at kontakte Banedanmark, hvis der er behov for det.

Venlig hilsen

Banedanmark

From: 3.parter
Sent: Wed, 2 Nov 2022 07:28:03 +0000
To: Michelle Papior Vægter
Cc: 3.parter
Subject: SV: input til afgræsningsnotat vedr. samling af Spildevand på Tarm Renseanlæg - berørte myndigheder

VÆR OPMÆRKSOM - DETTE ER EN EKSTERN MAIL !

Hvis denne mail kommer fra en kollega i RKSK, kan den være forfalsket. Vær generelt meget opmærksom på links og vedhæftede filer. Tryk her for at få mere information - <https://intranet.rksk.dk/feedentry/157267>

Ringkøbing-Skjern Kommune
Att.: Michelle Papior Vægter

Hej Michelle

Vi har været igennem materialet og kan konstatere, at de kommende planer for bassiner mm til samling af spildevand på Tarm Renseanlæg ikke berører Energinet Eltransmissions anlæg.

Dog skal eventuelle ledningskrydsninger afklares med Energinet Eltransmission. Det sker ved henvendelse til arbejde-naer-el@energinet.dk.

Venlig hilsen

Gitte Eiberg

Rettigheder, Team 3. parter - EL

+4570220275

3.parter@energinet.dk

ENERGINET
Eltransmission

Energinet Eltransmission A/S

Tonne Kjærvej 65

Fredericia 7000

<http://www.energinet.dk>

Se oplysninger om Energinets privatlivspolitik her: <https://energinet.dk/Om-os/Persondata/Privatlivspolitik>

Fra: mvjyl-led-sekretariat@politi.dk <mvjyl-led-sekretariat@politi.dk>

Sendt: 4. november 2022 12:55

Til: Michelle Papior Vægter <michelle.vaegter@rksk.dk>

Emne: input til afgræsningsnotat vedr. samling af Spildevand på Tarm Renseanlæg - berørte myndigheder

VÆR OPMÆRKSOM - DETTE ER EN EKSTERN MAIL !

Hvis denne mail kommer fra en kollega i RSK, kan den være forfalsket. Vær generelt meget opmærksom på links og vedhæftede filer. Tryk her for at få mere information - <https://intranet.rsk.dk/feedentry/157267>

Kære Michelle Vægter

Efter telefonisk aftale meddeles det, at Midt- og Vestjyllands Politi ingen input har til afgræsningsnotatet til miljørapporten.

Med venlig hilsen

Ulrik Krogsgaard

Specialkonsulent

Midt- og Vestjyllands Politi

Ledelsessekretariatet

Stationsvej 74

7500 Holstebro

Mobil 30709162

E-mail ukm001@politi.dk

Web www.politi.dk

Facebook facebook.com/politi

Twitter twitter.com/riqspolitiet

Fra: Bjarne Gregersen <bg@brmv.dk>

Sendt: 7. november 2022 11:51

Til: Michelle Papior Vægter <michelle.vaegter@rksk.dk>

Emne: SV: input til afgræsningsnotat vedr. samling af Spildevand på Tarm Renseanlæg - berørte myndigheder (BRMV sag nr. 14.12.00-P16-7-22)

VÆR OPMÆRKSOM - DETTE ER EN EKSTERN MAIL !

Hvis denne mail kommer fra en kollega i RSKS, kan den være forfalsket. Vær generelt meget opmærksom på links og vedhæftede filer. Tryk her for at få mere information - <https://intranet.rksk.dk/feedentry/157267>

Hej Michelle

Tak for din henvendelse til Brand & Redning MidtVest.

Vi har ingen bemærkninger til det fremsendte.

Med venlig hilsen

Bjarne Gregersen
Beredskabsinspektør

H. P. Hansens Vej 112B
7400 Herning

Tlf.: 96 28 11 12
Direkte tlf.: 22 64 09 95
Mail: forebyg@brmv.dk
Direkte mail: bg@brmv.dk
EAN: 5798005520139
CVR. NR.: 37207969

From: [REDACTED]
Sent: Mon, 7 Nov 2022 08:44:59 +0100
To: Land By og Kultur-Fællespostkasse
Cc: [REDACTED]
Subject: "Ideer og forslag vedrørende samling af spildevand på Tarm Renseanlæg (planlægning og konkret projekt) att. Michelle Vægter".
Attachments: Ideer og forslag vedrørende samling af spildevand på Tarm Renseanlæg.docx

VÆR OPMÆRKSOM - DETTE ER EN EKSTERN MAIL !

Hvis denne mail kommer fra en kollega i RKSK, kan den være forfalsket. Vær generelt meget opmærksom på links og vedhæftede filer. Tryk her for at få mere information - <https://intranet.rksk.dk/feedentry/157267>

Hej

Se vedhæftede bilag angående samling af spildevand.

[REDACTED]
Formand for grundejerforeningen Sofieshvile
[REDACTED]

”Ideer og forslag vedrørende samling af spildevand på Tarm Renseanlæg (planlægning og konkret projekt) att. Michelle Vægter”.

Jeg skriver på vegne af grundejerforeningen ”SOFIESHVILE” hvor jeg har været formand gennem mange år, vi er en forening af som består af 61 husstande som ligger ret tæt på det nuværende rensningsanlæg, nærmere betegnet lige ovre på den anden side af Vestre Kvartervej, så vi har ”nyt” jeres tilstedeværelse gennem rigtig mange år.

Vi har som grundejerforening to store daglige udfordringer og det er **STØJ** og **MØJ**.

STØJ i form af biler fra Vestre Kvartervej og tog fra jernbanen og **MØJ** i form af lugt fra rensningsanlægget, som Ringkøbing/Skjern Forsyning utallige gange har lovet at gøre noget ved, men som i selv nu har indrømmet, ikke er fjernet endnu, og jeg har boet i kvarteret nu gennem 20 år, så hvorfor skulle det blive bedre af at tilføje endnu mere spildevand, til et rensningsanlæg der stadig er placeret/foreslået placeret vest for byerne Skjern og Tarm, det er mig helt uforståeligt, at man da man byggede det nuværende anlæg kunne komme i tanke om, at placere det vest for en by.

På naturens vegne er vi meget bekymret for **Skjern å** samt **Ringkøbing Fjord**.

Skjern Å som da den blev lagt tilbage i sit gamle løb, var Nordeuropas største naturgenopretningsprojekt og som nu endelig viser sig fra sin flotteste side, med et rigt dyre/fugleliv og ikke mindst livet i åen som nu indbefatter rigtig mange fiskearter og ikke mindst laksen som nu stortrives i Skjern Å og tiltrækker rigtig mange turister til kommunen, hvad ville det ikke betyde for naturen/åen hvis der skete et uheld/udslip fra det nye kæmpe store rensningsanlæg, det tør vi slet ikke tænke på.

Forslag 1: Vend pumperne og pump spildevandet den anden vej og byg det nye anlæg, efter samme tegning, et sted på Klitten, brug for eksempel en af de gamle minkfarme som ligger langt fra nogen form for bebyggelse, så lugten fra anlægget vil så drive ud over fjorden uden at genere nogen med vestenvinden, og led det rensede spildevand direkte ud i havet, uden om åen og fjorden.

Forslag 2: Flyt hele anlægget ud til AFLD på Vardevej og led det rensede spildevand ud i bækken der løber syd for anlægget, på strækningen fra renselanlægget til Skjern Å, skal der så virkelig sikres så et muligt uheld/udslip aldrig vil kunne komme til at forurene Skjern å/fjorden, AFLD har forvejen ringtigt mange af de miljø tilladelser der skal til for at håndtere affald blandt andet en VVM tilladelse.

[REDACTED]

Formand for grundejerforeningen "SOFIESHVILE"

[REDACTED]

From: [REDACTED]
Sent: Wed, 16 Nov 2022 16:57:52 +0100
To: Land By og Kultur-Fællespostkasse
Subject: "Ideer og forslag vedrørende samling af spildevand på Tarm Renseanlæg (planlægning og konkret projekt) att. Michelle Vægter".
Attachments: Bemærkninger til projektet . Tarm Renseanlæg.pdf

VÆR OPMÆRKSOM - DETTE ER EN EKSTERN MAIL !

Hvis denne mail kommer fra en kollega i RSKS, kan den være forfalsket. Vær generelt meget opmærksom på links og vedhæftede filer. Tryk her for at få mere information - <https://intranet.rsk.dk/feedentry/157267>

Vedhæftet fremsendes bemærkninger til ovennævnte projekt fra Grundejerforeningen, Engdraget Syd i Tarm.

Med venlig hilsen

[REDACTED]

Bemærkninger til projektet vedr. samling af spildevand for hele Ringkøbing-Skjern kommune på Tarm Renseanlæg.

Grundejerforeningen: **Engdraget Syd, Tarm**, har været samlet til møde lørdag den 5. november for at drøfte ovennævnte projekt.

Til mødet var alle grundejere mødt.

Foreningen har følgende bemærkninger til projektet:

➤ **Åbenhed**

Vi er skuffede over den manglende åbenhed og dialog i idefasen med borgerne i Tarm

➤ **Sikre god udvikling i hele kommunen.**

Vi forventer at politikere og ansatte har stor interesse i at sikre også Tarm en god udvikling samt opretholde Tarms gode omdømme til gavn for bosætningen.

Derfor bør Forsyningen sammen med kommunale politikere tage hensyn til de stærke argumenter og synspunkter, der kommer fra borgerne i området:

Flytte rensningsanlægget væk fra det bynære område og på denne måde også fremtidssikre anlægget.

➤ **Placering.**

Det er dårligt både på kort og på langt sigt, at placere et så stort anlæg tæt op ad bebyggelse - i dette tilfælde VEST for Tarm by

➤ **Lugtgener**

Vi er bekymret for at de lugtgener, der allerede til tider forekommer, vil blive væsentlig forøget med den planlagte størrelse af anlægget.

➤ **Adgangsforhold til Skjern Å dalen**

Renseanlægget er beliggende ved en meget brugt adgangsvej til Skjern Å dalen. Derfor er det vigtigt, at adgangsforholdene hertil ikke forringes. Fra vejmyndighedernes side har man allerede sørget for, at det er sikkert at komme ud i ådalen via det gode kanaliseringsanlæg, der er etableret på stedet langs A11

➤ **Bosætning i Tarm**

Vi har megen bekymring for, at det store bynære anlæg vil have en negativ betydning for bosætning i Tarm-området.

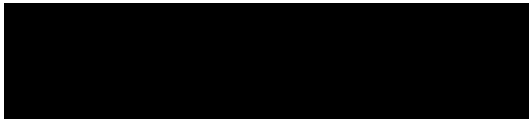
➤ **Forebyggelse af lugtgener**

Når vi læser Bilag 2, punkt 7 i Dispositionsplan for Tarm Renseanlæg, er vi glade for, at man er opmærksom på, at det bliver en stor opgave at undgå lugtgener, og at man er bevidst om, at det bliver besværligt og bekosteligt at sikre den nødvendige renskapacitet, er til stede.

Men vi har ikke tiltro til at der kommer styr på lugtproblematikken, idet vi over tid er blevet stillet i udsigt, at lugten vil blive minimeret, uden at vi har erfaret, at dette er sket. Derfor bør anlægget flyttes til et sted, der ikke er bynært, og hvor naboer kan kompenseres eller købes ud.

Med venlig hilsen

Grundejerforeningen Engdraget Syd, Tarm

From: Bo Lodbjerg
Sent: Wed, 23 Nov 2022 12:11:10 +0100
To: Land By og Kultur-Fællespostkasse
Subject: Ideer og forslag vedrørende samling af spildevand på Tarm Renseanlæg, att. Michelle Vægter
Attachments: Signaturbevis.txt

VÆR OPMÆRKSOM - DETTE ER EN EKSTERN MAIL !

Hvis denne mail kommer fra en kollega i RKSK, kan den være forfalsket. Vær generelt meget opmærksom på links og vedhæftede filer. Tryk her for at få mere information - <https://intranet.rksk.dk/feedentry/157267>

Input til planerne om at centralisere kommunens spildevandsrensning

Ringkøbing-Skjern Boligforening har forståelse for rationale i at centralisere spildevandsrensning på et enkelt anlæg.

RS Bolig vil dog gøre opmærksom på, at det er uheldigt at placere et centralrenseanlæg vest for Tarm by, idet den fremherskende vindretning netop er fra vest.

RS Bolig frygter derfor, at lugtgenerne i Tarm by vil øges ved den foreslåede placering, herunder at luftbårne mikroorganismer vil drive ind over byen med de sundhedsrisici, der måtte følge af dette.

RS Bolig opfordrer derfor kommunen og forsyningen til at overveje alternative placeringer, der ikke er bynære eller dermed heller ikke er lokaliseret umiddelbart vest for en sammenhængende bebyggelse.

Uanset placering opfordrer RS Bolig, til at kommunen sætter vilkår om et måleprogram, der sikrer, at udledninger, afgasninger m.v. løbende bliver monitoreret og dokumenteret.

Endvidere opfordrer RS Bolig kommunen og forsyningen til at fremtidssikre et centralrenseanlæg i forhold til det stigende havvandspejl. Der er desværre en tendens til, at stigningerne bliver større og forventes at indtræffe hurtigere når man opdaterer en af de officielle prognoser. Det ser også ud til, at voldsomme vejrphenomener optræder hyppigere og voldsommere. Der kan derfor være en risiko for, at en dæmning eller et dige omkring Ringkøbing Fjord bryder sammen under et voldsomt stormvejr. I så fald vil vandstanden i Ringkøbing Fjord være den samme som havvandspejlet.

Med venlig hilsen

Bo Lodbjerg
Direktør
Ringkøbing-Skjern Boligforening
Tlf. 23 42 34 63
Mail: bl@rsbolig.dk

Vi passer godt på dine data - læs vores [privatlivspolitik](#)

Ideer og forslag vedrørende samling af spildevand på Tarm Renseanlæg.

Tarm udviklingsforum har følgende forslag vedr. projektet: Samling af spildevand på Tarm Renseanlæg.

Tarm udviklingsforum finder det yderst problematisk at placere et stort renselanlæg for hele kommunen i udkanten af Tarm – en af kommunens hovedcenterbyer. Vi frygter, det vil få en lang række alvorlige udviklingsmæssige, miljømæssige, sundhedsmæssige og økonomiske konsekvenser for byen. Tarm er en af kommunens vigtigste bosætningsbyer. Tarm har over de sidste 5 år, som den eneste af centerbyerne haft tilvækst i indbyggertal. Vi frygter, at placeringen af renselanlægget vil blokere for attraktive og værdifulde byudviklingsmuligheder vest og nordvest for Tarm. Forslaget er på væsentlige punkter i direkte strid med kommuneplanen for 2021-2033. Vi anbefaler, at projektet sættes i bero, indtil de kortsigtede og langsigtede konsekvenser af forslaget og forskellige oplagte alternative løsningsmuligheder er blevet undersøgt nærmere, så der kan findes frem til en langsigtet og holdbar løsning for forbrugerne, forsyningen, kommunen og ikke mindst for Tarm.

Tarm udviklingsforum er de sidste måneder gået aktivt ind i drøftelser og vurderinger af projektet om samling af al kommunens spildevand på Tarm Renseanlæg. I den proces er vi gentagne gange blevet forundret og overrasket over den manglende åbenhed omkring projektet, til trods for at det tilsyneladende har været i gang over de seneste 10 år.

Vi forstår ikke, at der både i kommuneplanen 2021 – 2033 og den underliggende Spildevandsplan 2019 – 2027 står, at den langsigtede plan for behandling af kommunens spildevand skal foregå på 4 anlæg, hhv. Hvide Sande, Ringkøbing, Videbæk og Tarm, og planen løber frem til 2027. Der foregår så, mens disse overordnede planer godkendes politisk, en anden planlægning, som reelt er i modstrid med det byrådet beslutter - nemlig en meget gennemgribende løsning med at samle al kommunens spildevandet på Tarm Renseanlæg.

Vi har følgende forslag:

- 1) Projektet sættes på pause**, indtil der er foretaget en mere grundig undersøgelse og vurdering af løsningen med at samle al spildevandet på Tarm Renseanlæg.
En så langsigtet og gennemgribende løsning, som måske rækker 100 år frem i tiden og som i høj grad påvirker en af centerbyerne og herlighedsværdien i Skjern Å Dalen, kræver en solid vurdering af, om det nu også er den mest holdbare og optimale løsning.
- 2) Der skal foretages en uvildig vurdering af**, om Renseanlægget kan placeres et mere hensigtsmæssigt sted i kommunen udenfor bymæssig bebyggelse, evt mere kystnært, således spildevandet kan ledes direkte ud i Vesterhavet. Alternativt om det kunne være rentabelt at have 2 anlæg, det nuværende i Tarm og et nyt udbygget i den nordvestlige del af kommunen. Det fremgår af DinGeo, at de øvrige 3 renselanlæg i kommunen også er ratet i en MBNDK kategori, hvilket er den højeste og mest avancerede kategori.
- 3) Der skal foretages konsekvensberegninger på følgende områder:**
 - a) Samfundsøkonomiske konsekvensberegninger. Det må forventes, at et så omfattende og stort renselanlæg i høj grad vil påvirke lokalområdet udvikling. I

konsekvensberegninger kunne opregnes, hvad der vil være af indirekte omkostninger ved projektet. Vi mener, det vil risikere at være en forringelse af områdets rekreative værdi, mistede turistrelaterede indtægter, større sundhedsudgifter, dalende bosætning og faldende huspriser. Den påtænkte placering af det meget omfattende renseanlæg (på et areal svarende til 30 fodboldbaner) vil ligge i den nuværende bynærhedszone og derfor stride imod byrådets egne vedtagne principper for placering af industri og tekniske anlæg i bynær afstand. Renseanlægget vil blive placeret i nærheden af boligområder og hvor der i fremtiden ville være mulighed for udvidelse af attraktive boligområder ud mod Skjern Å Dalen. Den foreslåede placering er ikke i nærhed af anden erhvervsmæssig bebyggelse.

Hvis byrådet beslutter at lave tillæg til kommuneplanen og ændre lokalplanen, så området kommer ind i byzone, vil det betyde, at det proportionelt vil fylde meget i byen og området, samt blokere for byvækst og byudvikling ud mod det attraktive Skjern Å Dal. I helhedsplanen har der netop været arbejdet med at få Tarm og Skjern til at åbne sig mod hinanden og rykke sammen over åen. Det vil et stort renseanlæg blokere for.

- b) Miljømæssige konsekvensberegninger. Anlægget bliver placeret på lavbundsjord og i lavt område, hvor der kan blive risiko for oversvømmelser. Prognoser for vandstigninger de kommende 100 år, varsler store problemer for lavtliggende områder. Hvis der skal sættes store diger op, vil det også være en økonomisk merudgift, samt risikoen for alvorlig forurening af Skjern Å Dalen, Skjern Å, og Ringkøbing Fjord.
- c) Sundhedsfaglig vurdering af især mikrobiologisk påvirkning af beboelseskvarterer i nærområdet øst for renseanlægget – indenfor en radius på 0-750 meter bor der knap 1.000 mennesker i Tarm by. Anlægget tænkes placeret vest for og tæt på Tarm by og det blæser ofte fra vest, og der kan muligvis stadig være lugtgener. Der kan i øvrigt også være risiko for forureningskilder, som vi endnu ikke kender til, og ved at placere anlægget så tæt på byen, kan det være en stor risiko for mange borgere.
- d) Konsekvensberegninger for mistede turistindtægter. For tiden arbejdes der med udvikling af indlandsturisme, og her er Skjern Å Dalen et vigtigt fokusområde. Spiritus festivalen Spiritz, som er lavet i et samarbejde mellem Tarm og Skjern Udviklingsfora, har den 22. november 2022 modtaget turismeprisen for årets gode turisme-initiativ. Det ser vi som et signal om, at Destination Vesterhavet for tiden satser på indlandsturismen. Et stor synligt og måske lugtende renseanlæg kan risikere at forringe mulighederne for udvikling af indlandsturismen i et stort område af Skjern Å Dalen og langs den Blå Korridor (udviklet i helhedsplanen for Skjern Tarm).

From: Helle Borum
Sent: Fri, 25 Nov 2022 15:59:13 +0100
To: Land By og Kultur-Fællespostkasse
Cc: [REDACTED]
Subject: Ideer og forslag vedrørende samling af spildevand på Tarm Renseanlæg (planlægning og konkret projekt).
Attachments: Høringssvar Tarm Renseanlæg 25-11-2022.pdf, Signaturbevis.txt

VÆR OPMÆRKSOM - DETTE ER EN EKSTERN MAIL !

Hvis denne mail kommer fra en kollega i RKSK, kan den være forfalsket. Vær generelt meget opmærksom på links og vedhæftede filer. Tryk her for at få mere information - <https://intranet.rksk.dk/feedentry/157267>

att. Michelle Vægter

Med venlig hilsen

Helle Borum

Politisk- og Miljørådgiver

d. 96814219

m . 29679435

e. hbo@vestjysk.dk

Læs privatlivspolitik

Denne e-mail kan indeholde personlige og fortrolige oplysninger. Modtager du e-mailen ved en fejl, bedes du returnere den til afsender hurtigst muligt uden at distribuere, kopiere eller arkivere e-mailen. Denne e-mail er afsendt som sikker mail.

Ringkøbing-Skjern Kommune,
Land, By, og Kultur,
Smed Sørensens Vej 1, 6950 Ringkøbing.

att. Michelle Vægter
land.by.kultur@rksk.dk

25. november 2022

"Ideer og forslag vedrørende samling af spildevand på Tarm Renseanlæg (planlægning og konkret projekt).

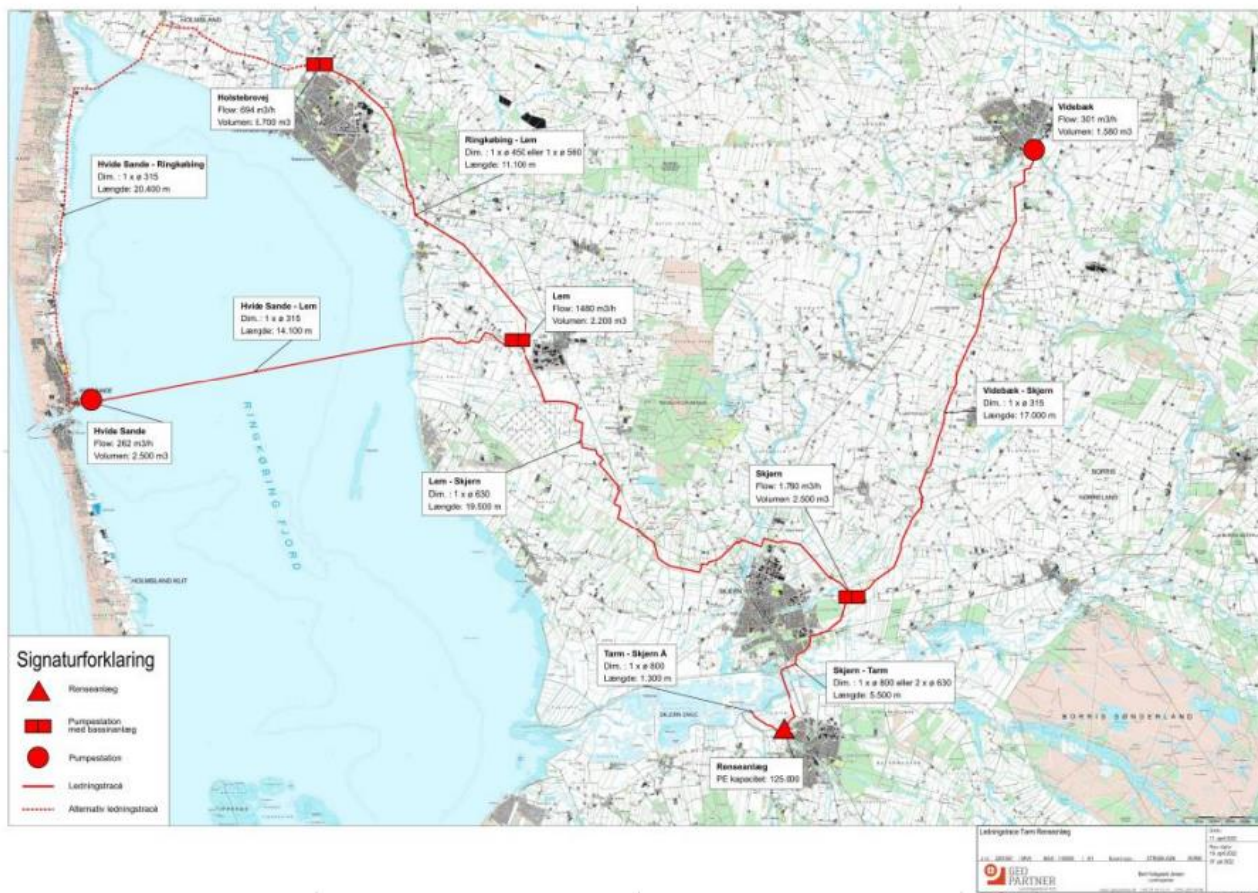

Figur 1.: Oversigtskort, der viser den fremtidige struktur for rensesanlæg i Ringkøbing-Skjern Kommune ved centralisering på et udbygget Tarm Renseanlæg med nye spildevandsledninger, pumpestationer m.m.

”Centraliseringen vil medføre en større udledning af rensede spildevand til Skjern Å og dermed Ringkøbing Fjord. Til gengæld vil udledningen af rensede spildevand fra de tilbageværende 8 rensesanlæg, der nedlægges, ophøre.” Citat fra bilag 6 side 4.

Vestjysk Landboforening er bekymret over udsigten til en større udledning til Ringkøbing Fjord.

Ringkøbing Fjord er omfattet af Vandområdeplanerne og skal sikres godt økologisk potentiale ved udgangen af 2027. En øget udledning til Ringkøbing Fjord vil modarbejde dette mål.

Figur 1.1: Projekt kort, der viser den fremtidige struktur for renseanlæg i Ringkøbing-Skjern Kommune ved centralisering på et udbygget Tarm Renseanlæg med nye spildevandsledninger, pumpstationer m.m. Et alternativt ledningstracé fra Hvide Sande til Lem, der går nord om Ringkøbing Fjord er vist (kortbilag 4).

Af figur 1.1 i bilag 6 fremgår det, at fremtidige spildevandsledninger skal krydse Ringkøbing Fjord og Skjern Å. Det er ikke vist på figur 1. Der synes at være uoverensstemmelser i høringsmaterialet omkring den fremtidige ledningsføring.

Vores største bekymring er Ringkøbing Fjord som slutrecipient for det rensede spildevand samt de årlige overløb. Vi vil gerne foreslå, at man todeler den fremtidige struktur, så spildevandet f.eks. ledes til Hvide Sande og derfra direkte i Vesterhavet og ligeledes direkte i Vesterhavet fra Tarm.

Der udledes i dag omkring 28,2 tons kvælstof/år og 3,2 tons fosfor/år jf. tabel 6.1.2 i bilag 6. Dette er en mængde på niveau med det statslige reduktionsmål via minivådområdeindsatsen til Ringkøbing Fjord. Se figur 2.

Oplands id:	132
Oplandstype:	Kystvandsopland - delopland
Areal (km ²):	3476.8
Indsats. CAP effekter samlet (tons/år):	81
Indsats. Vådområder. Kollektiv indsats (tons/år):	157
Indsats. Skovrejsning. Kollektiv indsats (tons/år):	5.2
Indsats. CAP-lavbund. Kollektiv indsats (tons/år):	14
Indsats. Minivådområder. Kollektiv indsats (tons/år):	21
Indsats. Skovrejsning (tons/år):	8.5
Indsats. Ekstensivering (tons/år):	25
Indsats. Klima-lavbund (tons/år):	83
Indsats. Målrettet regulering til og med 2025, 3.500 tons N (tons/år):	344
Indsats. Forventet yderligere indsats efter 2025, 3.000 tons N (tons/år):	444

Figur 2. Ringkøbing Fjord: Indsatsbehov brutto: 1602 tons N/år og 104,1 tons P/år.

Den fremtidige udledning skønnes at falde en anelse. Her igen uoverensstemmende med bilag 6. Den største ændring er, at der ikke længere vil være en udledning af rensed spildevand fra renseanlæg direkte til Ringkøbing Fjord, men at hele udledningen vil være centreret omkring udløbet af Skjern Å. En årlig udledning af denne størrelse vil stadig være problematisk i forhold til miljøtilstanden i Ringkøbing Fjord.

Hvad er begrundelsen for ændring af den langsigtede plan, at spildevandsbehandlingen samles på de fire største renseanlæg, som er beliggende i Tarm, Ringkøbing, Videbæk og Hvide Sande, som beskrevet i Spildevandsplanen 2019-2027 ?

Vi ønsker på landbrugets vegne, at man vurderer muligheden for, at det rensede spildevand i fremtiden ledes udenom Ringkøbing Fjord og direkte i Vesterhavet. Det vil gøre en stor og mærkbar forskel i forhold til opnåelse af den ønskede miljøtilstand i Ringkøbing Fjord.

På vegne af Vestjysk Landboforening.
 Formand Søren Christensen
sc@vestjysk.dk

From: Per Mikkelsen
Sent: Sat, 26 Nov 2022 20:56:30 +0100
To: Land By og Kultur-Fællespostkasse

Subject: Rensningsanlæg i Tarm og pumpeledninger
Attachments: Tarm Rensningsanlæg og pumpeledninger, 26.11.22.docx

VÆR OPMÆRKSOM - DETTE ER EN EKSTERN MAIL !

Hvis denne mail kommer fra en kollega i RSKS, kan den være forfalsket. Vær generelt meget opmærksom på links og vedhæftede filer. Tryk her for at få mere information - <https://intranet.rsk.dk/feedentry/157267>

Til Ringkøbing- Skjern Kommune, att Michelle Vægter

Hermed fremsendes DN Ringkøbing-Skjerns bemærkninger og forslag.

M.v.h.

Per Mikkelsen

26. november 2022

Til Ringkøbing- Skjern Kommune
Land, by og kultur
Att Michelle Vægter

DN Ringkøbing-Skjerns bemærkning og forslag til Ringkøbing-Skjern Forsynings projekt for udvidelse af Tarm Rensningsanlæg og etablering af spildevandsledninger fra Hvide Sande, Ringkøbing og Videbæk

Spildevandplan og kommuneplan – ændringer og alternativer

Det fremlagte projekt til samling af al kommunens spildevand i Tarm bør vurderes nærmere i forbindelse med ændringer af kommunens spildevandsplan og kommuneplan

Der bør i forbindelse hermed fremlægges alternativer til det fremlagte projekt, som belyser bl.a. de natur- miljø- og klimamæssige konsekvenser af f.eks. følgende muligheder:

- Pumpe det rensede spildevand fra Tarm ud i Nordsøen i stedet for at lede det til Skjern Å og Ringkøbing Fjord, da miljøtilstanden i åen og fjorden ikke er i god økologisk tilstand.
- Samle spildevand fra Ringkøbing, Hvide Sande og Videbæk og efter forbedret rensning lede det ud i den nordlige del af fjorden eller bedre pumpe det ud i havet.
- Samle spildevand fra hele kommunen i Ringkøbing området og efter forbedret rensning pumpe det ud i Nordsøen.

Det kan ikke anses for tilfredsstillende, at der alene foretages en sammenligning af projektet med et reference/0-alternativ.

Det er kritisabelt, at Ringkøbing-Skjern Kommune og Forsyning ikke allerede i forbindelse med spildevands- og kommuneplanlægningen offentligt har fremlagt alternativer til den fremtidige spildevandsstruktur, og at Forsyningen først nu efter mange års planlægning og investeringer fremlægger et projekt uden økologiske, sociale og økonomiske vurderinger af alternative løsninger.

Alternativer til det fremlagte projekt bør miljøvurderes i forhold til tilsvarende investeringer, som er forudsat i det fremlagte projekt (evt. med mindre investeringer for at opnå de ønskede forbedringer af spildevandsrensningen).

Udover de overordnede alternativer bør der fremlægges alternativer til afgrænsning og udnyttelse af arealer til fremtidige anlæg.

Natura 2000

Der er positivt, at projektet i.h.t. det oplyste samlet set vil indebære en mindre tilførsel og organiske stoffer, kvælstof og fosfor til Ringkøbing Fjord (og i tilknytning hertil Stadil Fjord).

Der sker imidlertid en betydelig forskydning af tilførslen til den sydlige del af fjorden fra den nordlige del. Det anføres i Væsentlighedsvurderingen, at dette er uden betydning p.gr.a. hurtig opblanding i fjordvandet,

men der er grund til at få undersøgt dette nærmere i forhold til kravene til naturbeskyttelse i Natura 2000 området, bl.a. i betragtning af de foreliggende analyser af variationerne i saltholdigheden i fjorden.

Det bør afklares nærmere, om en betydelig forøgelse af tilførslen af næringsstoffer m.v. til den sydlige del af fjorden vil kunne øge algevæksten og forringe plantevæksten i denne del af fjorden og dermed også fuglelivet, og desuden øge næringsstofftilførslen til bl.a. Værnengene og Tipperne og dermed påvirke fuglelivet der.

Det bør også afklares nærmere om en betydelig forøgelse af tilførslen af næringsstoffer kan forringe de biologiske forhold, navnlig for fisk, i den nederste del af Skjern Å og dermed den sydlige del af Ringkøbing Fjord.

Der bør desuden fremlægges oplysninger om tilførslen af andre stoffer, herunder hormoner, og vurderes om en øget tilførsel kan skade bl.a. fisk og andre organismer i Skjern Å, herunder opgangen af laks og havørred til gydepladser i Skjern Å systemet og hermed bestandene og lystfiskeriet.

Der henvises i øvrigt til forsigtighedsprincippet som grundlæggende for indgreb i det beskyttede områder.

Miljøvurdering, VVM

Kommunen opfordres til, at der udarbejdes en habitatkonsekvensvurdering for hele Ringkøbing Fjord, Skjern Å og Skjern Enge.

Der bør i.h.t. miljøvurderingsloven gennemføres omhyggelige miljøundersøgelser og -vurderinger af plandokumenter og det fremlagte projekt og i relation til mulige alternativer hertil (jfr. ovenfor), herunder også mulig indflydelse på truede bilag IV arter og plante- og dyrelivet uden for Natura 2000 områderne og mulige forbedringer ved udledning af kommunens spildevand til Nordsøen.

Det er afgørende, at miljøundersøgelser og -vurderinger foretages af uvildige eksperter, som ikke knyttet til Ringkøbing-Skjern Forsyning og kommunens forvaltning.

Der bør fremlægges præcise krav til udledningen af organisk materiale, næringsstoffer og andre stoffer som har betydning for tilstanden i Skjern Å og Ringkøbing Fjord sammenholdt med direkte udledning til Nordsøen.

Der bør ligeledes fremlægges krav til overvågning og afværgeforanstaltninger, hvis kravene til udledning ikke overholdes.

Der henvises til listen over stoffer som skal undersøges.

Det er ikke tilfredsstillende, at ansvaret for udarbejdelsen af en samlet miljørapport overlades til ansøger/bygherre, og det henstilles derfor, at kommunen tager ansvaret for at gennemføre miljøvurderingen angående kommune- og spildevandsplanlægning.

Det anførte afgrænsningsskema for miljøvurderingen bør ændres, så Jordbund og jordarealer + Klimapåvirkning og -tilpasning også skal vurderes i forhold til rensning- og ledningsanlæg, og så Ændret spildevandsudledning til vandmiljøet også skal vurderes med udgangspunkt i nye basisoplysninger om tilstanden i Skjern Ås nedre løb og den sydlige del af Ringkøbing Fjord og omfattende alle relevante stoffer af betydning plante- og dyrelivet, herunder ikke mindst arter af fisk.

I forbindelse med miljøvurderingen er det afgørende, at der ikke alene vurderes på gennemsnitlige værdier, men foretages en indgående risikovurdering i forhold til utilsigtede uheld og forebyggelse af f.eks. oversvømmelser og overløb.

Energiforbrug.

Der bør foretages en nøje vurdering af fremtidigt energiforbrug for alternative løsninger for rensningsanlæg, pumpestationer og ledningsanlæg i forhold til nuværende situation med henblik på at sikre mindst muligt energiforbrug i den fremtidige spildevandsbehandling.

Pumpestation, Holstebrovej, Ringkøbing

Det bør undersøges om alle spildevandsanlæg i Ringkøbing kan placeres ved Holstebrovej, så det nuværende areal til rensningsanlægget kan anvendes til andre formål i fremtiden. Der bør snarest muligt etableres en mindst 10 meter bred beplantning omkring hele arealet.

Rensningsanlæg, Tarm

Det bør nærmere undersøges, hvilke konsekvenser det vil have at undlade en udvidelse af det nuværende rensningsanlæg, jfr. ovennævnte alternativer.

Den foreslåede udvidelse af rensningsanlægget vil være skæmmende i landskabet i Skjern Ådalen og inddrage arealer, som i stedet egner sig til naturgenopretning og ekstensiv græsning i sammenhæng med de ørige engarealer.

Hvis rensningsanlægget skal udvides, bør der udarbejdes alternativer til det fremlagte forslag til afgrænsning og udnyttelse af arealer, så anlægget koncentrerer sig til arealer umiddelbart beliggende tæt ved det eksisterende anlæg, f.eks. mod vest og kun i begrænset omfang mod nord ud i den åbne ådal. Den foreslåede jordvold med tilhørende beplantning med hjemmehørende træer og buske i en bredde på 10-20 meter bør placeres meget tættere på det eksisterende anlæg, og det bør overvejes om volden bør være højere for at sikre en bedre afskærmning.

Det er ikke ønskeligt, at der udover den afskærmende beplantning på jordvolden etableres beplantning på de lave og åbne arealer, som foreslået mod nordøst.

Pumpeledninger

Det bør nærmere undersøges, hvilke konsekvenser det vil have at etablere pumpeledninger i.h.t. ovennævnte alternativer, herunder ledninger der vil lede det rensede spildevand i Nordsøen.

Angående de fremlagte forslag til pumpeledninger:

- Bagges Dæmning. Det bør klarlægges nærmere, hvilken indflydelse ledningen vil have på natur- og miljøværdier og friluftsliv med henblik på, om ledningen bør flyttes.
- Vonåen. Det bør sikres, at hverken åen eller de beskyttede arealer påvirkes af ledningen.
- Vest for Velling Plantage. Det er ønskeligt, at ledningen flyttes uden for de beskyttede arealer.
- Ganer Å. Det bør sikres, at hverken åen eller de beskyttede arealer påvirkes af ledningen.
- Skjern Å. Det bør sikres, at hverken åen eller de beskyttede arealer påvirkes af ledningen.

- Videbæk. Det bør sikres at hverken bækken eller de beskyttede arealer påvirkes af ledningen.
- Fiskbæk. Det bør sikres at hverken bækken eller de beskyttede arealer påvirkes af ledningen.

Forbehold

Der tages i øvrigt forbehold overfor indgreb i beskyttede arealer og indenfor beskyttelseslinjer.

Per Mikkelsen og Tage Madsen

På vegne af DN Ringkøbing-Skjern

From: Per Mikkelsen
Sent: Mon, 28 Nov 2022 12:33:48 +0100
To: Land By og Kultur-Fællespostkasse

Subject: Re: Rensningsanlæg i Tarm og pumpeledninger

VÆR OPMÆRKSOM - DETTE ER EN EKSTERN MAIL !

Hvis denne mail kommer fra en kollega i RKSK, kan den være forfalsket. Vær generelt meget opmærksom på links og vedhæftede filer. Tryk her for at få mere information - <https://intranet.rksk.dk/feedentry/157267>

Til Ringkøbing- Skjern Kommune, att Michelle Vægter
I forlængelse af de fremsendte bemærkninger gøres opmærksom på, at miljøvurderinger også bør omfatte stoffer som PFAS.

M.v.h.

Per Mikkelsen

DN Ringkøbing-Skjern

Den lør. 26. nov. 2022 kl. 20.56 skrev Per Mikkelsen [REDACTED]

Til Ringkøbing- Skjern Kommune, att Michelle Vægter

Hermed fremsendes DN Ringkøbing-Skjerns bemærkninger og forslag.

M.v.h.

Per Mikkelsen

From: Marianne Linnemann
Sent: Mon, 28 Nov 2022 12:20:04 +0100
To: Land By og Kultur-Fællespostkasse
Subject: Forslag og idéer vedr samling af spildevand på Tarm Renseanlæg.....
Attachments: Tarm Renseanlæg DOF V bemærkninger ideer og forslag.pdf

VÆR OPMÆRKSOM - DETTE ER EN EKSTERN MAIL !

Hvis denne mail kommer fra en kollega i RSKS, kan den være forfalsket. Vær generelt meget opmærksom på links og vedhæftede filer. Tryk her for at få mere information - <https://intranet.rksk.dk/feedentry/157267>

Vedr. Bidrag (vedhæftet) fra DOF Vestjylland til: *Idéer og forslag til samling af spildevand på Tarm Renseanlæg (planlægning og konkret projekt)*

Att: Michelle Vægter

Hermed fremsendes DOF Vestjyllands bemærkninger til den videre planlægning og ovenstående projekt Tarm Renseanlæg

Med venlig hilsen
Marianne Linnemann
DOF Vestjylland

Til Ringkøbing- Skjern Kommune
Land, by og kultur

Forslag og idéer til samling af spildevand for hele Ringkøbing- Skjern Kommune på Tarm Renseanlæg og til indholdet af miljørapport (både planlægning og det konkrete projekt)

Ringkøbing-Skjern Kommune har offentliggjort et af Ringkøbing-Skjern Forsyning udarbejdet projekt til samling af alt spildevand i kommunen til rensning i et udvidet rensningsanlæg i Tarm via rørledninger fra Hvide Sande, Ringkøbing og Videbæk.

DOF Vestjylland mener, at Projektet Tarm Renseanlæg stiller mange spørgsmål til de fremtidige natur- og miljøforhold i Natura 2000 områderne Skjern Å (N68, H61, F118) og Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen (N69, H62, F43 og Ramsarområde nr 2), som bør indgå i afgrænsningen af miljørapporten.

N 2000 områders status

Udover Natura 2000 naturbeskyttelsen er Ringkøbing Fjord incl bla. Tipperhalvøen, Klægbanken, Høje Sande og Skjern Å deltaet – fra Nymindestrømmen i syd til en linje trukket fra Hvide Sande over fjorden til Ringkøbing i nord– fredet for at sikre fjordens samlede naturværdier. Det forpligter myndighederne til at passe særligt godt på naturområdet og beskytte områdets fugleliv. Området rummer nogle af Danmarks vigtigste fuglelokaliteter. Sin største betydning har Ringkøbing Fjord som raste- og fødesøgningsområde for et stort antal vandfugle. Ligeledes er Ringkøbing Fjord et af Danmarks vigtigste yngleområder for vandfugle, og eneste yngleområde for brushane og engryle, ligesom Høje Sande rummer Danmarks største ynglekoloni af skestork. Miljøministeriet har udpeget skestork som Ringkøbing- Skjern Kommunes ansvarsart.

Det naturbeskyttede Skjern Å område – i daglig tale og i denne skrivelse kaldet Skjern Enge omfatter tre store naturtyper – Skjern Å med tilløb, det centrale område Skænken Sø, Øster Hestholm, Hestholm Sø, Øster Enge og Vesterenge og Skjern Å Deltaet (som administrativt hører til N 69 og F 43). Skjern Enge anses for et af Danmarks vigtigste raste- og fødesøgningsområder for vandfugle – primært ænder, gæs og svaner.

Initiativet til at lægge Skjern Å tilbage i slyngninger var blandt andet begrundet i et ønske om at forbedre miljøtilstanden i Ringkøbing Fjord ved at reducere mængden af kvælstof, fosfor og okker. Naturprojektet kostede 284 mio. kr, hvoraf størstedelen er betalt af skatteborgerne i Danmark. Selv om naturgenopretningsprojektet og de sidste årtiers krav til at reducere mængden af især kvælstof fra landbruget – og kravene til landbruget bliver ikke mindre de kommende år, er fjordens miljøtilstand stadig ustabil. Der skal ikke meget til for at ændre den nuværende økologiske balance.

Placeringen af centralt rensningsanlæg i Tarm

DOF Vestjylland har svært ved at forstå, hvorfor ét stort centralt rensningsanlæg for hele kommunen skal ligge i Tarm – den sydligste placering i kommunen, i stedet for på en central plads i kommunen. Den nederste del af Skjernå dalen er et naturskønt og unikt landskab i Danmark. Ikke andre steder i Danmark kan man opleve et efter danske forhold så stort og fladt ådallandskab med Danmarks eneste og største delta, der munder ud i den fredede Ringkøbing Fjord.

Forsyningen foreslår, at rensningsanlægget placeres ganske tæt på Skjern Å, og at spildevandet fra hele Ringkøbing-Skjern Kommune ledes ud i åen. DOF Vestjylland skønner, at anlægget vil virke voldsomt og markant i det flade landskab med 10 meter høje tanke, 15 meter høj skorsten og en massiv plantning på en 1 meter høj vold.

DOF Vestjylland vil foreslå, at de landskabsmæssige konsekvenser ved placeringen vurderes i forhold til alternative placeringer.

Fjorden, åen og Skjern Enge er en guldgrube, som Ringkøbing- Skjern Kommune årligt høster millioner af turistkroner på. Også af den grund bør det i **miljøkonsekvensrapporten / VVM-redegørelsen vurderes hvilken indvirkning placeringen vil få på turismen i forhold til alternative placeringer.**

Natura 2000 habitatvurdering

DOF Vestjylland finder ikke, at kommunen har indarbejdet de internationale konventioner (habitat- og miljøkonsekvensrapporterne) i tilstrækkelig grad, hvilket kommunen er forpligtiget til. DOF Vestjylland mener ikke, at Væsentlighedsrapporten dokumenterer, at projektet ikke kan skade Natura 2000 områderne væsentlig.

Ifølge bekendtgørelse nr. 1595 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder, skal der udarbejdes en habitatkonsekvensanalyse for anlæg uden for Natura 2000 områder, der ikke har tilknytning til naturområdet og ikke er af national betydning, hvis der er risiko for at områderne kan påvirkes væsentligt..

DOF Vestjylland vil af hensyn til naturbeskyttelsen i Natura 2000 områderne opfordre til, at der udarbejdes en habitatkonsekvensvurdering for Skjern Å og Skjern Enge fra A11 til udløbet i Ringkøbing Fjord og for hele Ringkøbing Fjord, og ikke kun konsekvenserne af ledningsføringen i naturområdet Skjern Enge og under Skjern Å. Bagges Dæmning ligger uden for Natura 2000 område 69, men hænger økologisk sammen med resten af fjorden, hvorfor vi vil foreslå, at den nordlige del af Ringkøbing Fjord vurderes ligesom Natura 2000 delen.

Ifølge projektansøgningen vil det blive nødvendigt at sænke grundvandstanden i anlægsområdet under anlægsfasen. **DOF Vestjylland ønsker, at det vurderes om grundvandssænkningen skader den centrale del af Skjern Enge og fuglenes yngle- og rastemuligheder i perioden.**

Det er positivt for fjorden, at projektet samlet set indebærer en mindre tilførsel af kvælstof, fosfor og organiske stoffer.

Udledningen af al spildevandet til Skjern Å vil medføre en forøgelse af mængden af kvælstof, fosfor, organisk stof og miljøfremmede stoffer i den sydlige del af Ringkøbing Fjord, hvor vandudskiftningen er langsommere end i resten af fjorden. Det anføres i Væsentlighedsvurderingen, at dette er uden betydning p.g.a. hurtig opblanding i fjordvandet.

Den betragtning er DOF Vestjylland ikke enig i, og forholdene skal miljøvurderes.

Det skal undersøges, om en betydelig forøgelse af tilførslen af næringsstoffer m.v. til den sydlige del af fjorden vil kunne øge algevæksten og forringe plantevæksten i denne del af fjorden og dermed også yngle- og rastemulighederne for fuglene på Tipperne, Værnengene og Høje Sande.

Der skal i VVM – redegørelsen foretages en risikovurdering, der vurderer risikoen for utilsigtede hændelser som f.eks oversvømmelser, læk fra pumpeledninger o.a miljøuheld, der kan skade Skjern Enge, fuglene og det øvrige plante- og dyreliv der. Ligeledes bør det undersøges om Skjern Enge fra udledningspunktet bliver mere våd som følge af den øgede mængde af spildevand, der tilføres Skjern Å.

Der henvises i øvrigt til forsigtighedsprincippet i ovennævnte bekendtgørelse som grundlæggende for indgreb i det beskyttede områder.

Miljøvurdering og VVM redegørelse

Der bør i.h.t. miljøvurderingsloven gennemføres omhyggelige miljøundersøgelser og -vurderinger af plandokumenter og det fremlagte projekt og til mulige alternativer i relation hertil (jfr. ovenfor), herunder også mulig indflydelse på truede bilag IV arter og plante- og dyrelivet uden for Natura 2000 områderne.

Det skal afklares nærmere, om **en betydelig forøgelse af tilførslen af næringsstoffer, organisk stof og miljøfremmede stoffer herunder hormonstoffer i den nederste del af Skjern Å kan forringe de biologiske forhold, navnlig for fisk og andre organismer. Det skal vurderes om den øgede tilførsel vil gøre det vanskeligere at forbedre åens status, der er i moderat økologisk tilstand.**

Der skal fastlægges præcise krav til udledningen af organisk materiale, næringsstoffer og miljøfremmede stoffer som har betydning for tilstanden i Skjern Å og Ringkøbing Fjord.

Ifølge Miljøvurderingsloven skal der undersøges for de miljøfremmede stoffer. Der henvises til listen over stoffer, der skal undersøges for. Flere af de miljøfremmede stoffer er hormonforstyrrende, der kan skade fiskene herunder laksen og dermed måske også de fugle, som spiser fiskene herunder havørn, fiskeørn, fiskehejre, skarv og måger.

DOF Vestjylland undrer sig over, at der ikke er foretaget en vurdering af hvilke miljøfremmede stoffer, der udledes med spildevandet og mængden fra udledningspunktet i Skjern Å til fjorden og i fjorden. **Der skal i VVM-redegørelsen redegøres for:**

- **Hvilke miljøfremmede stoffer, der vil forekomme i spildevandet**
- **Hvilke krav kommunen vil stille til Forsyningen med hensyn til overvågning og kontrol med de miljøfremmede stoffer i spildevandet**
- **Forslag til overvågning og afværgeforanstaltninger, hvis kravene til udledning ikke overholdes**

I VVM-redegørelsen skal der også redegøres for:

- **At udledningen af den øgede mængde af spildevand til Skjern Å og den sydlige del af Ringkøbing Fjord og dermed den øgede mængde af kvælstof og fosfor ikke forhøjer kvælstof-, fosfortallene og mængden af organisk stof i Skjern Å og i fjorden væsentligt.**
- **At den øgede spildevandsmængde ikke forringer forholdene for naturtyperne og fuglelivet og det øvrige plante- og dyreliv i Skjern Å og fjorden.**

DOF Vestjylland mener, at der kan være en stor risiko forbundet med kun at have én samlet udledning af alt spildevandet. **Den risiko skal vurderes i forhold til to eller flere udledningsledninger.**

Det kan ikke anses for tilfredsstillende, at der alene foretages en sammenligning af projektet med en reference/0-alternativ. Udover Forsyningens vurdering af projektet, bør /skal der ifølge Miljøvurderingsloven udarbejdes alternative projekter, som bla. vurderer/ analyserer de natur-miljø- og klimamæssige konsekvenser. **Det kunne f.eks. være:**

- **At pumpe det rensede spildevand ud i havet i stedet for at lede det til Skjern Å og Ringkøbing Fjord.**
- **At etablere et renseanlæg mere placeret i den nordlige del af kommunen, som al spildevand fra de renseanlæg, der endnu ikke er tilkøbt renseanlægget i Tarm, ledes til, og efter forbedret rensning ledes ud i den nordlige del af fjorden eller måske endnu bedre pumpes ud i havet.**

De økonomiske beregninger som er beskrevet i "dispositionsplan for Tarm Renseanlæg, 19. september 2022" er meget usikre. Ligeledes er det vanskeligt at se om hele ledningsnettet for spildevandet indgår i den økonomiske oversigt. **DOF Vestjylland mener, at der bør foreligge en betydelig mere gennemsigtelig økonomisk beregning. Ligeledes bør der foretages tilsvarende økonomiske beregninger på alternative projektforslag.**

For at miljørapporten kan blive så uvildig som muligt, vil **DOF Vestjylland opfordre til, at kommunens egen forvaltning og ikke Forsynings embedsmænd selv udarbejder de nødvendige lokalplaner og sin egen miljøvurdering angående spildevands- og kommuneplanen.** Desuden vil **DOF Vestjylland opfordre til, at VVM redegørelsen og habitatkonsekvensanalysen for projektet udarbejdes af et uvildigt konsulentfirma med kompetencer inden for natur- og miljøbeskyttelse.** Det er ikke tilfredsstillende at bygherre / ansøger tager ansvar for udarbejdelsen af den samlede miljørapport, og dermed kan kontrollere sig selv.

Tarm Renseanlæg og de øvrige projekter

DOF Vestjylland undrer sig over den valgte placering af renselanlægget. Naturstyrelsen, landbruget og kommunen arbejder på at få udtaget store lavbundsarealer på begge sider af Skjern Å, for at udledningerne fra landbruget kan reduceres yderligt, og arealerne omlægges til natur. I den sammenhæng kan en nedlæggelse af Pumpestation SØ ikke helt udelukkes.

Det bør undersøges i VVM-redegørelsen, hvilken betydning det vil det få for grundvandsspejlet på renselanlæggets arealer, hvis Pumpestation SØ nedlægges.

Skjern – og Tarm Udviklingsråd har sammen med borgerne i Skjern og Tarm lagt mange frivillige ressourcer i udarbejdelsen af Helhedsplanen for Skjern og Tarm med bla forslag til natur og rekreativ anvendelse på lavbundsjordene.

Hvorledes indgår disse projekter i kommunens overvejelser til placeringen af et centralt renselanlæg? Hvorfor respekterer kommunen ikke Helhedsplanen og lavbundsprojekterne og bidrager til at forbedre miljøtilstanden i fjorden og sikre miljøforholdene i Skjern Å ved at placere det centrale renselanlæg væk fra naturbeskyttede områder og uden for bymæssig bebyggelse?

DOF Vestjylland finder det kritisabelt, at Ringkøbing-Skjern Kommune og Forsyning ikke allerede i forbindelse med spildevands- og kommuneplanlægningen offentligt har fremlagt alternativer til den fremtidige spildevandsstruktur, og at Forsyningen først nu efter mange års planlægning og investeringer fremlægger et projekt uden økologiske, sociale og økonomiske vurderinger af alternative løsninger, der på nuværende tidspunkt er så vidt fremskreden, uden at offentligheden har været vidende om det.

På vegne af DOF Vestjylland
Marianne Linnemann

From: Jill Laurette Jean-Francois Morales
Sent: Mon, 28 Nov 2022 14:02:02 +0000
To: Land By og Kultur-Fællespostkasse
Subject: Arlas Officielt Svar til høring til samling af spildevand for Ringkøbing Skjern Kommune på Tarm rensesanlæg samt til indholdet af miljørapport
Attachments: Høringssvar til udbygning af Tarm rensesanlæg.pdf

VÆR OPMÆRKSOM - DETTE ER EN EKSTERN MAIL !

Hvis denne mail kommer fra en kollega i RKSK, kan den være forfalsket. Vær generelt meget opmærksom på links og vedhæftede filer. Tryk her for at få mere information - <https://intranet.rksk.dk/feedentry/157267>

Hej Michelle Vægter,

Mit navn er Jill Jean-Francois og jeg er miljø manager for de danske produktionssteder i Danmark.

Så hermed sender jeg Arlas Officielt høringssvar til samling af spildevand for Ringkøbing Skjern Kommune på Tarm rensesanlæg samt til indholdet af miljørapport.

Blot til info: Jeg tager til ferie i denne uge. Så hvis der er spørgsmål til de fremsendte bemærkninger bedes I kontakte Filip Rasmussen (Arlas Globalt Direktør for Miljø og Arbejdsmiljø) via e-mail filra@arlafoods.com eller på telefon 3037 3614.

Vi ser frem til at høre fra jer snart.

Tak og fortsat goddag

Med venlig hilsen / Best regards

Jill Jean-Francois
Environmental Manager, DK

Arla Foods amba

Phone: +4591316845
VAT no.: 25313763

JILL.JEAN-FRANCOIS@ARLAFOODS.COM

Arla Foods amba
Sønderhøj 14
Postboks Box 2400
8260 Viby J

Telefon 89 38 10 00
Telefax 86 28 16 91
www.arlafoods.dk
E-mail: arla@arlafoods.com

Til Ringkøbing Skjern Kommune

Land.by.kultur@rksk.dk

Att. Michelle Vægter

28. november 2022

Bemærkninger fra Arla Foods Amba og Arla Foods Ingredients (herefter Arla) til samling af spildevand for Ringkøbing Skjern Kommune på Tarm renseanlæg samt til indholdet af miljørapport

Arla har modtaget information om mulighed for at komme med bemærkninger til forslaget om samling af spildevand for Ringkøbing Skjern kommune på Tarm Renseanlæg.

Helt overordnet set finder Arla det hensigtsmæssigt, at Ringkøbing Skjern kommune ønsker at opgradere udledningen af spildevand. Arla Mejericluster Vestjylland* er et meget strategisk vigtigt område for Arla og i særdeleshed Arla Foods Ingredients, hvilket åbningen af Arla Foods Ingredients state of the art Innovations Center i 2020 med op mod 100 forskere og ingeniører understreger. Baseret på de seneste års udvikling sammenholdt med forventninger til fremtiden, forventes Arla Mejericluster Vestjylland at forsatte de seneste års positive udvikling. Det er Arlas forhåbning, at Ringkøbing Skjern kommune fortsat vil understøtte denne, herunder at kapaciteten på Tarm renseanlæg ikke risikerer at blive en begrænsende faktor. En fortsat udvidelse af Mejericluster Vestjylland vil således ikke kunne effektueres uden en vis forøgelse af spildevandsmængden pga. de høje hygiejnestandarder.

Arla er en fødevarer virksomhed med meget høje hygiejnestandarder, hvilket kræver rengøring ved brug af vand hvorved genereres spildevand, der skal renses og afledes. Spildevand fra Arlas produktionssteder Nr. Vium Mejeri, Danmark Protein og Arinco ledes til Arla Fælles renseanlæg i Nr. Vium, og det rensede spildevand udledes til Vorgod Å, videre til Skjern Å og ud i Ringkøbing Fjord, mens Troldhede renseanlæg udleder til Von å. Arla har en udledningstilladelse med skrappe krav til rensning for bl.a. kvælstof og fosfor som er væsentlig for recipienterne. Arla Mejericluster Vestjylland arbejder fortsat målrettet og proaktivt med minimering af spild og genbrug af vand og derved minimering af spildevand. Eksempelvis udgør genbrugsvand mere end 50 % af vandforbruget på Danmark Protein. Desuden har Danmarks Protein deltaget i DRIP projektet, og som et afledt projekt har Danmark Protein investeret massivt i et anlæg til yderligere rensning af en delstrøm af det rensede spildevand, som anvendes til teknisk. Hertil kommer, at Arla Foods Ingredients fornyligt er tiltrådt Styrekomiteen for Erhvervsfyrtårn Vandteknologi.

*Arla Mejericluster Vestjylland omfatter følgende driftsteder: Nr. Vium, Arinco, Danmark Protein, og Troldhede

Med udgangspunkt i de foreliggende oplysninger vedr. nedlægning af renseanlæg i Ringkøbing Skjern Kommune bemærker Arla med interesse, at der frigives "kapacitet", men at der ligeledes er aspekter med mulige negative konsekvenser for Arla, som bør belyses nøjere i den fremtidige miljørapport. Arla stiller sig til fuld rådighed i den kommende proces og ser frem til den videre dialog.

Nedenfor fremgår Arlas for indeværende mere specifikke bemærkninger til forslaget, som mest af alt er indspark til den efterfølgende dialog med Ringkøbing Skjern Kommune om de adresserede opmærksomhedspunkter samt input til punkter, som i Arlas optik, bør adresseres i den videre proces.

Ledningstracé ved Videbæk, Arinco

Kortbilag Ledning Videbæk viser det af kommunen foreslåede tracé på Arinco's matrikel. Som det ses af nyt billede taget i uge 47 er Arinco i gang med udbygning på en del af området for det foreslåede tracé. Ledningstracé for den nye ledning langs Herborg Bæk krydser Arlas ledninger bl.a. ved Biostyr anlægget og vil ligge i vejen for Arincos infrastruktur mellem faciliteter nord for Herborg Bæk til faciliteter syd for bækken. Dette er uhensigtsmæssigt for Arinco og kan indskrænke virksomhedens rådighed over matriklen. Arla anmoder derfor om, at Kommunen indleder en dialog med Arinco om et mere hensigtsmæssigt tracé. Vi har tilføjet en tegning med et muligt forslag til nyt tracé, som kan indgå i dialogen med kommunen.

Kortbilag ledning Videbæk

Foto Arinco uge 47 2022

Forslag til nyt muligt tracé som input til dialog->

Spildevandsledning Videbæk renselanlæg til Vorgod Å

I forslaget er det angivet, at Videbæk renselanlæg skal nedlægges. I den eksisterende udløbsledning fra Videbæk renselanlæg til Vorgod Å afledes spildevand fra Arlas renselanlæg i Nr. Vium i den sidste del af ledningen, og der udledes således til Vorgod Å fra begge renselanlæg via denne ledning. Det står imidlertid ikke Arla klart, hvad der skal ske med denne ledning, og Arla anmoder om dialog herom, således udledning fra Arlas renselanlæg kan opretholdes.

Spildevandsledning fra Videbæk til Tarm

Arinco er koblet på spildevandsledningen til Videbæk renselanlæg som en ekstra sikkerhed i forbindelse med nedbrud eller spidsbelastningssituationer. Denne mulighed ønsker Arinco at bibeholde. Arla antager således ikke, at den nye spildevandsledning fra Videbæk renselanlæg ændrer den situation men imødeser for god ordens skyld bekræftelse herfor.

Herborg Bæk belastning

Der er i forslaget beskrevet planlægning af et udligningsbassin på Videbæk renselanlæg og pumpestation for den nye spildevandsledning til Tarm renselanlæg. Hvilke overløb og regnvandsudledninger vil der kunne forekomme til Herborg Bæk som følge af projektet? Vil overløb kunne indebære risiko for ændret og varieret påvirkning af bækken hvortil Arla også udleder overfladevand og udledning fra Biostyrnlægget. Dette bør belyses i miljøvurderingen.

Vorgod Å belastning

I forbindelse med miljøgodkendelsen for spildevandsudledning fra Arla fælles renselanlæg Nr. Vium er der lavet beregninger af belastningen af Vorgod Å for bl.a. temp, organisk stof og metaller. Hvilke konsekvenser nedlægningen af renselanlæggene i kommunen bør belyses og vurderes i Miljøvurderingen. Arla ser det som en mulighed for, at det kan åbne op for en større "kapacitet" for Arla ved en fremtidig udvidelse af Mejericluster Vestjylland.

Jf. projektoplysninger fra Ringkøbing Skjern Kommune er Videbæk renselanlæg årlige belastning opgjort til 2,9 ton TN og 0,68 ton TP som ophører ifølge projektoplysningerne.

Planlægges evt. Overløb fra Videbæk renselanlæg afledt via ledning til Vorgod Å? Dette vil kunne influere på tilstanden i Vorgod Å, hvortil Arla fælles renselanlæg har udledningstilladelse.

Ringkøbing Fjord

Spildevandet fra Arla renselanlæg ender i Ringkøbing Fjord som også udledningen fra alle renselanlæggene Ringkøbing Skjern gør inkl. Tarm renselanlæg.

Ifølge projektforslagets VVM screening ses at det samlede projekt med nedlæggelse af renselanlæggene og udbygning af et centralrenselanlæg vil det betyde en samlet reduktion af udledning af 7,3 ton TN og 0,68 ton TP fra kommunal renselanlæg til Ringkøbing Fjord, hvilket er meget positivt.

Arla imødeser dialog om perspektiver herfor, herunder Arlas mulighed for en udvidelse af Mejericluster Vestjylland.

Hvis der er spørgsmål til de fremsendte bemærkninger bedes I kontakte Filip Rasmussen (Globalt Direktør – Miljø og Arbejdsmiljø) via e-mail filra@arlafoods.com eller på telefon 3037 3614. Arla står meget gerne til rådighed med yderligere oplysninger.

Med venlig hilsen

Jill Jean-Francois

Environmental Manager, Arla DK

From: [REDACTED]
Sent: Tue, 15 Nov 2022 09:04:39 +0000
To: Michelle Papior Vægter
Cc: [REDACTED]
Subject: VS: Message from C224e
Attachments: SC224e22111510320.pdf

VÆR OPMÆRKSOM - DETTE ER EN EKSTERN MAIL !

Hvis denne mail kommer fra en kollega i RSKS, kan den være forfalsket. Vær generelt meget opmærksom på links og vedhæftede filer. Tryk her for at få mere information - <https://intranet.rsk.dk/feedentry/157267>

Vedr. sag nr.22-023167
Att.: Michelle Papior Vægter

Venlig hilsen/Best regards

[REDACTED]

interlink

[REDACTED]

WE ARE
Business Partner

Sep 2022 - Sep 2023

[REDACTED]

Ringkøbing Skjern Kommune

Land, By, og Kultur

Smed Sørensens Vej 1

6950 Ringkøbing

Att.: Michelle Papier Vægter

Ringkøbing 15.11.

Vedr. Sagsnummer 22-023167

Vi kan IKKE acceptere Pumpestation og forsinkelses bassin på Holstebrovej i henhold til medsendte kort materiale, der er allerede i dag lugt scener, og hvad hvis der sker stoppelse og oversvømmelse af arealerne? Derfor må den allerede etablerede del af anlægget flyttes eller lukkes.

Er de fødevarer virksomheder, Fakta, ABC, og kommende fødevarer virksomheder, er de kontaktet, eller skal vi gøre det?

Med venlig hilsen

██████████ Ndr. Ringvej 14

██████████ Holstebrovej 39 B

Interlink a/s, Holstebrovej 76

Interlink Marine a/s Holstebrovej 76

██████████ Holstebrovej 76

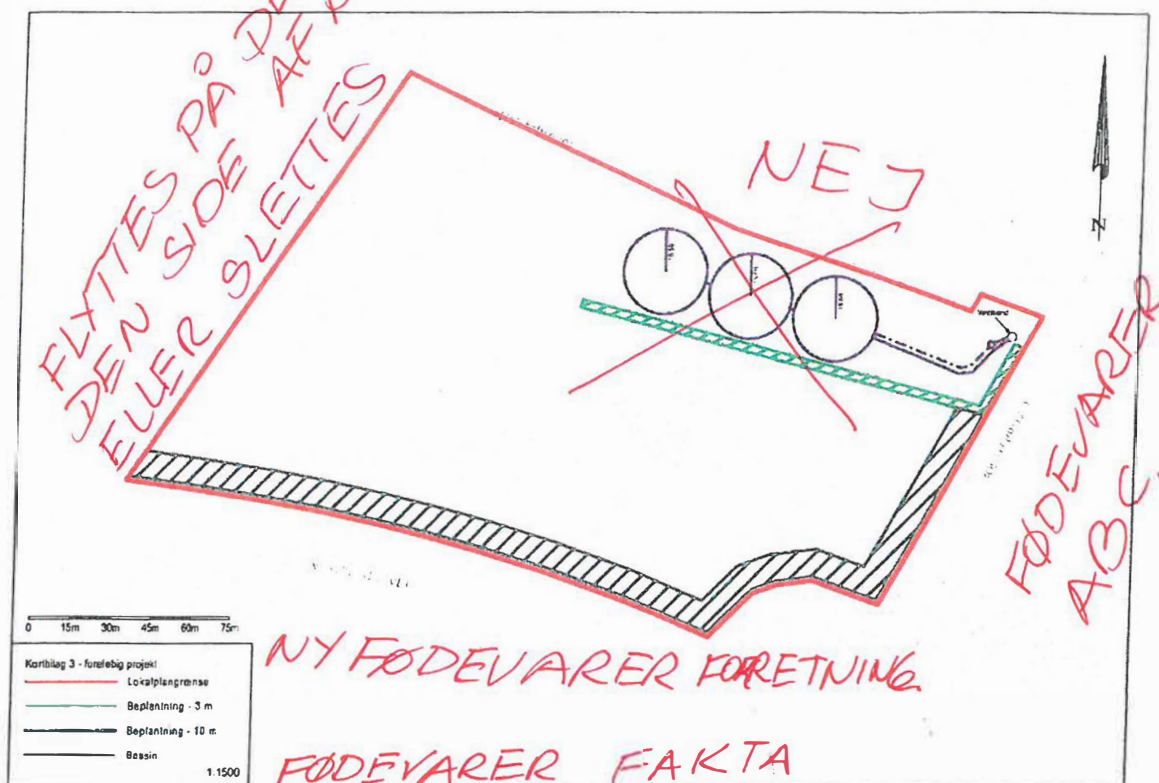
██████████ Holstebrovej 76

██████████ Holstebrovej 76

M.Flere

Vi forventer at få svar på vores mail.

Med venlig hilsen

Figur 2: Situationsplan for planområdet ved Holstebrovej

Udvidelse af Tarm Renseanlæg

Tarm Renseanlæg skal udvides for at håndtere spildevandet fra 63.000 PE til 125.000 PE. Hermed vil anlægget have 15-20% rest kapacitet til at håndtere fremtidige udbygninger og industrier i Ringkøbing-Skjern Kommune. Ringkøbing-Skjern Forsyning vil erhverve ca. 14,4 ha nord/nordvest for det eksisterende anlæg i Tarm, så anlægget udbygges væk fra byen.

Udbygningen af Tarm Renseanlæg omfatter følgende anlæg:

- 1 nyt indløbsbygværk
- 1 ny forbehandlingsbygning
- 2 procestanke
- 1 ny blæserbygning
- 1 efterklaringstank
- 2 nye koncentreringstanke
- 1 ny slamafvandingsbygning
- 1 ny slamlagertank (den gamle nedrives)

Størstedelen af de nuværende tanke og bygværker på Tarm Renseanlæg vil også indgå i det fremtidige anlægskoncept, idet der er tale om en udbygning af det eksisterende anlæg. Udbygningen af Tarm Renseanlæg fremgår af Figur 3.

Området deles op i to delområder. Delområde I er til selve udvidelsen af renselanlægget. Delområde to er et grønt areal som bruges til bufferareal mellem anlægget og boligområdet samt til håndtering af overfladevand. Rundt om den renselanlægget etableres en vold med beplantning, så anlægget afskærms visuelt og indpasses i landskabet samt reducerer risikoen for oversvømmelser.

For yderligere beskrivelse af udvidelsen af Tarm Renseanlæg henvises til projektansøgningen.

From: [REDACTED]
Sent: Sun, 27 Nov 2022 19:13:25 +0100
To: Land By og Kultur-Fællespostkasse
Subject: spildevand rsk's kommune

VÆR OPMÆRKSOM - DETTE ER EN EKSTERN MAIL !

Hvis denne mail kommer fra en kollega i RSKS, kan den være forfalsket. Vær generelt meget opmærksom på links og vedhæftede filer. Tryk her for at få mere information - <https://intranet.rsk.dk/feedentry/157267>

Jeg er nabo til den anlæg der skal ligge ved Holstebrovej Ringkøbing
Jeg frygter at grunder jeg ejer får mere vand fra den mark i har købt da det opgravede jord i får ved nedgravning, lugt scener og hvis der sker pumpesvigt med oversvømmelse af spildevand
jeg har haft dialog med tidligere ejer uden held, jeg har haft kontakt med teknisk forvaltning som oplyste mig man ikke må hindre overflade vand vandring, men hvis der bliver flytte jord er det ejerne af grunden der skal sørge for at overflade vand ikke cenere naboer, drænene på jorden er blevet skadet med alt det opgravning der er sket med rørlægning på grunden.
det var mere hensigtsmæssig at lige den længere væk fra byen
Nabo hilsen
[REDACTED]

From: [REDACTED]
Sent: Wed, 9 Nov 2022 20:24:07 +0000
To: Land By og Kultur-Fællespostkasse
Subject: "Ideer og forslag vedrørende samling af spildevand på Tarm Renseanlæg. att. Michelle Vægter"
Attachments: Ideer og forslag der vedr. `Samling af Spillevand i Tarm`.pdf

VÆR OPMÆRKSOM - DETTE ER EN EKSTERN MAIL !

Hvis denne mail kommer fra en kollega i RSKS, kan den være forfalsket. Vær generelt meget opmærksom på links og vedhæftede filer. Tryk her for at få mere information - <https://intranet.rsk.dk/feedentry/157267>

Hej Ringkøbing Skjern Kommune.
Hermed sender jeg en skriv om projektet.

[REDACTED]
Engdraget 66, 6880 - Tarm.
[REDACTED]

Hej Michelle Papior Vægter.

Jeg er glad for at blive hørt i denne sag, som vedr. "samling af spillevand i Tarm"

Jeg og min familie bor på Engdraget. Se kort herunder.

Her bor vi ●

Som det fremgår af kortet, bor vi på hjørnet af Vester Kvartervej og Engdraget lige over for renseanlæg i Tarm, hvilken også har sine ulemper, både med udsyn til div. gylletanke og til tider også lugt derfra. For ikke at glemme larmen fra hovedvejen. Vi kan i efterårets perioden sidde i stuen og kigge lige over på det nuværende renseanlæg pga. `den ikke færdiglavede jordvold`. Vi kan altid høre vejen i haven, til tider også inde i stuen.

Det undrer mig faktisk meget at man ikke i sin tid har færdiglavede jordvolden med beplantning langs Vester Kvartervej. Her ses der på kortet hvad der mangles af jordvold.

- Jordvold der er færdig. ●
- Ikke færdiglavede jordvold ●

Jeg vil på det højeste plan anbefale at få jordvolden færdiglavede, således at lydniveau nedsættes i boligområdet.

Som det også fremgår, kan man se at der kun er solgt 5 ud af 16 byggegrunde på Engdraget. Jeg er i heltaget meget usikker på om hele projektet "samling af spillevand i Tarm" bidrager til salg af flere byggegrunde på Engdraget i Tarm, eller generelt tilflytning til byen?

"Hvis flere grunde skal sælges i dette område, ville jeg tænke på lyd og natur"

En tanke kunne være at udgrave en sø på det åbne stykke, som ligger nord for Engdraget. Den samme løsning, som man har lavet på Søparken - Tarm. Det vil bidrage til et godt og attraktivt boligområde, med et godt stisystem. = flere byggegrunde på Engdraget bliver attraktive.

- Forslag til sø kunne være her. ● Se tegning ovenfor.

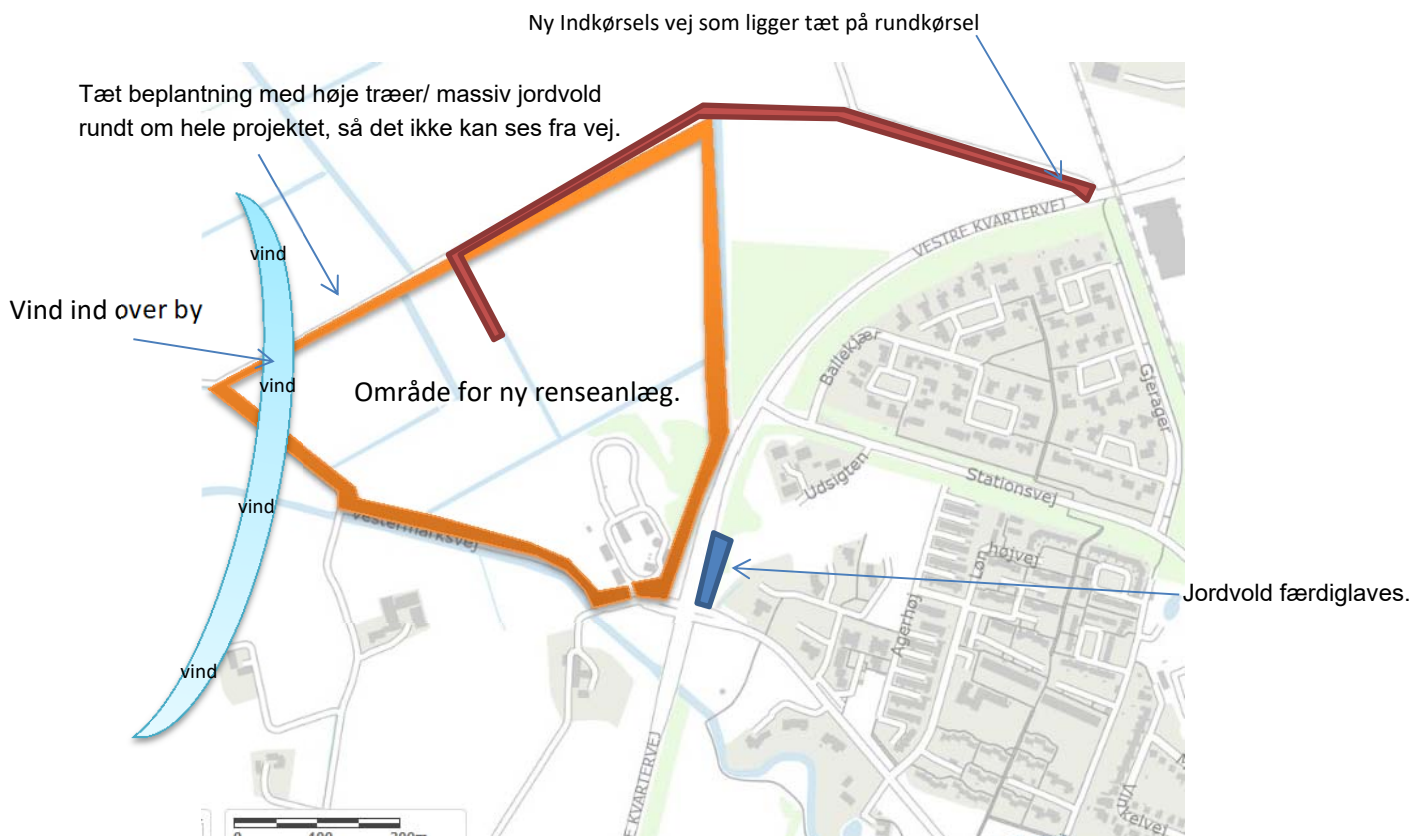
Hvis man vil gemmen-føre projektet "Samling af spillevand i Tarm" kan jeg kun opfordre til at få projektet gjort så usynligt fra `synligheden`, som muligt. Det kunne være f.eks. være. (se tegning og beskrivelse herunder)

- Tæt beplantning med høje træer/jordvold rundt om hele projektet, så det ikke kan ses fra vej.
- Få den nuværende jordvold færdiglavet ind mod vores have/nabo byggegrund.
- Ny indkørsel til renseanlægget.

Jeg tænker helt klart også en anden indkørsel, idet jeg kan forudse at der også vil komme meget mere trafik på Vester Kvartervej (måske endda mere tung trafik) både med motorbremse og når de accelererer derfra igen.

En ting man ikke kan lave om på. Det er vinden. Det blæser næsten altid fra vest – nordvest. I det her tilfælde vil lugten igen fra det nye anlæg komme ind over byen. Der vil komme lugt, også fra nye anlæg. Det kan man ikke komme udover.

- For at sige, som det er. Projektet i Tarm ligger på den forkerte side af byen.

Der er også en anden mulighed. `Skjern og Tarm bytter plads`.

Jeg vil forslå, og opforter til at man laver et lille pumpestation i Tarm på den nuværende matrikel og pumper spillevandet til Skjern.

Skjern vil i forvejen blive et stort knudepunkt med samling af div. spillevand for den resterende del af kommunen, hvori jeg tænker hvorfor så ikke lave renseregnet der.

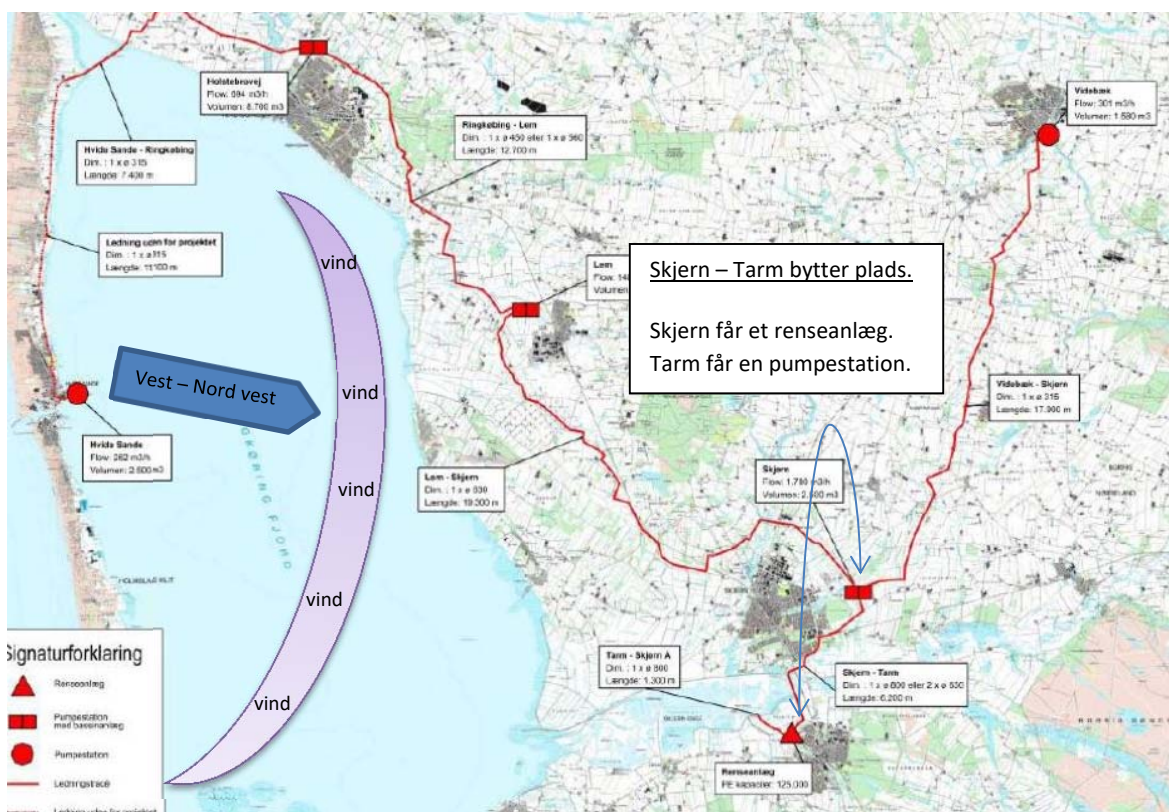
Renseanlægget i Skjern vil komme til at ligge rigtig til dette formål. Tæt på hovedvej og udenfor bolig område.

I Tarm modellen vil man udlægge det rensede spillevand ud via skjernå. Laver man rensaanlægget i Skjern har man kirkeåen lige ved siden af den tiltænkte placering. Kirkeåen løber også ud i skjernå, via Hestholm sø, bare tætter på skjern å udmunding ved ringkøbing fjord. Det er der jo ingen problemer i, idet at det er rent vand, som bliver lukket ud.

Renseanlægget i Skjern kommer også på den rigtige side af byen i forhold til vinden samt bebyggelse. Der bliver ikke ødelagt ikke et boligområde, som man ville gøre i Tarm.

Det mest økonomiske fordelagtige er vel at kommunen siker sig på lang sigt ved at:

- At man kan altid kan færdes rundt i et boligområde, uden dårligt lugt.
- At byggegrunde er attraktive og kan sælges.
- At der fastholdes den gode natur omkring Skjern Enge og Ådal.

Mvh. [REDACTED] Engdraget 66, 6880 – Tarm.

From: [REDACTED]
Sent: Wed, 9 Nov 2022 23:04:04 +0000
To: Land By og Kultur-Fællespostkasse
Subject: "Ideer og forslag vedrørende samling af spildevand på Tarm Renseanlæg (planlægning og konkret projekt) att. Michelle Vægter".

VÆR OPMÆRKSOM - DETTE ER EN EKSTERN MAIL !

Hvis denne mail kommer fra en kollega i RKSK, kan den være forfalsket. Vær generelt meget opmærksom på links og vedhæftede filer. Tryk her for at få mere information - <https://intranet.rksk.dk/feedentry/157267>

Att. Michelle Vægter

Som alternativ løsning af spildevandsrensning foreslåes:

Et fællesanlæg med Ikast-Brande kommune med en placering nord for Ringkøbing fjord med udledning til Nordsøen (størst mulig recipient). Herved optimeres de økonomiske fordele der er målet for et centralt anlæg.

Sidegevinst, der vil ikke ske udledning til et naturfølsomt ramsar-/natura2000- område i fjordens sydøstlige hjørne. Og der vil heller ikke ske en overtrædelse af forsigtighedsprincippet i eu's-habitatsdirektiv. Der foreskriver at statslige og kommunale anlæg SKAL tages tage forsigtighedsprincippet i anvendelse ved anlægsopgaver af den foreliggende art.

Lignende anlæg er anlagt i Hobro, med tilkobling fra Års.

2 kommuners borgere får, en for alle billig løsning, og kommunen viser med gennemførelse af ovenstående at det har anvendt forsigtighedsprincippet.

Idet jeg forbliver

[REDACTED]
Skjernådalens vandplejeansvarlig
Tjørnevej 11, 6880 Tarm
6880 Tarm

[REDACTED]

From: [REDACTED]
Sent: Fri, 11 Nov 2022 18:37:16 +0000
To: Michelle Papior Vægter
Subject: Re: "Ideer og forslag vedrørende samling af spildevand på Tarm Renseanlæg (planlægning og konkret projekt) att. Michelle Vægter".

VÆR OPMÆRKSOM - DETTE ER EN EKSTERN MAIL !

Hvis denne mail kommer fra en kollega i RKSK, kan den være forfalsket. Vær generelt meget opmærksom på links og vedhæftede filer. Tryk her for at få mere information - <https://intranet.rksk.dk/feedentry/157267>

Hej Jette raal (mst.dk, odense)

Jeg, Stefan Meldgaard Skjernådalens Lystfiskerforening, vandplejeansvarlig, henleder deres opmærksomhed på at spildevandsafd. i Ringkøbing-Skjern kommune projektere udledning til Skjern å (ramsar- og natura2000 område 68 & 69) fra et centralt rensningsanlæg (PE 125000). Min anke går på at der kun er udfærdiget en væsentlighedsvurdering, og ikke som spildevandsloven kræver: en miljøvurdering.

Med den projekterede udledning fra pt. 55000 indbyggere og andre tilsluttede enheder (Skjern papirfabrik m.m.), hvor selskabet har opkøbt jord til projektet, uden forudgående tilladelse fra RKSK (kommunen). Derfor mener jeg at, som forvaltningsloven beskriver, opstår inhabilitet. Hvorfor jeg opfordrer dem til at indgå i processen.

Spildevandsrensning er et must, udledning noget andet. Der er planlagt opsamling fra hele kommunen, og udledning til et beskyttet område. Vandrammedirektivet, bekendtgørelse vedr. vandløb....., habitatsdirektivet og spildevandslovens bestemmelser er tilsidesat af spildevandsafd.(selskabet). Da reglerne i spildevandsnævnet er formuleret ud fra udelukkende et økonomisk koncept, er der i væsentlighedsvurderingen ikke taget højde for den øgede udledning af hormonelle toksikologiske stoffer som vil blive tilledt ramsar/natura2000 området.

Jeg mener at miljøstyrelsen som uvildig myndighed bør inddrages, i det der med den påtænkte spildevandsrørføring kan findes alternativ udledning til Nordsøen, som er den største recipient i området. Og der i det påtænkte anlæg derfor bør indregnes en sådan rørføring. I øvrigt henledes deres opmærksomhed på at reetableringen af Skjern Å i et genslynget forløb blev støttet af EU-LIFE med 60 [mill.kr.](#), og dette beløb ville blive tilbagekaldt såfremt fremtidige tiltag ville forringe vandløbets tilstand.

Desuden henledes deres opmærksomhed på at nedstrøms det påtænkte udledningspunkt, sker en ophobning af laks der afventer gydningen. Dette konstateret ved den årlige mærkning af 250 laks i november, før den årlige opfiskning af 100 laks til opdrætsanlægget, i samarbejde med statsbiolog. Da opgangen af laks sker fra februar til oktober vil de blive udsat for en hormonal forstyrrelse i denne periode. Derfor bør udledningen omlægges til Nordsøen som største recipient.

I det jeg håber de vil behandle min henvendelse, evt. viderebringe til rette vedkommende.

Forbliver jeg

[REDACTED]
Tjørnevej 11
6880 Tarm
Skjernådalens Lystfiskerforening, vandplejeansvarlig

Hent [Outlook til Android](#)

From: Michelle Papior Vægter <michelle.vaegter@rksk.dk>

Sent: Friday, November 11, 2022 9:59:04 AM

To: Stefan Meldgaard <StefanMeldgaard@hotmail.com>

Subject: SV: "Ideer og forslag vedrørende samling af spildevand på Tarm Renseanlæg (planlægning og konkret projekt) att. Michelle Vægter".

Hej

From: [REDACTED]
Sent: Thu, 10 Nov 2022 09:46:25 +0100
To: Land By og Kultur-Fællespostkasse

Subject: Tarm Renseanlæg – indkaldelse af Idéer og forslag

VÆR OPMÆRKSOM - DETTE ER EN EKSTERN MAIL !

Hvis denne mail kommer fra en kollega i RKSK, kan den være forfalsket. Vær generelt meget opmærksom på links og vedhæftede filer. Tryk her for at få mere information - <https://intranet.rksk.dk/feedentry/157267>

Kære Ringkøbing Skjern Kommune - og kære ansvarlige for projektet vedr. Tarm Renseanlæg. Jeg ønsker med denne henvendelse IKKE at skrive en længere disputats om hvad der er gået galt med udvidelsesplanen af Tarm Renseanlæg, men blot opponere mod den meget store udvidelse, kommunen har planer om. På siden: https://www.rksk.dk/om-kommunen/annoncering/kommuneplan-lokalplaner-og-varmeplaner/2022/oktober/tarm-rensaneanlaeg-indkaldelse-af-ideer-og-forslag?fbclid=IwAR2D-KEvxmsKZtNhW7_3m4YGpkaqhcCLjtqnrhZ9-Mc9_klttOW2rqDuZo står der jo anført man skal give meninger til kende inden 28. november.

Som beboer i Tarm mærker vi meget ofte lugtgenerne af rensanlægget i sin nuværende form. Selv bor jeg små 1.000 meter øst-syd-øst for anlægget og kan med lethed lugte anlægget. Og en udvidelse med 1/3 gør næppe lugtgener mindre. Det er altså helt utilstedeligt at tænke på, at lave så stort et anlæg klos op og ned af en by.

Kommunen, der kalder sig Naturens Rige, spiller efter min mening lidt hasard med 'naturen'. Skjern Å Deltaet er Nordeuropas største genopretningsprojekt og vil lide skade, hvis der sker uheld eller andre ting med rensningsanlægget.

Med venlig hilsen

[REDACTED]

[REDACTED]

Vestervej 15
DK-6880 Tarm
Denmark

[REDACTED]

From: [REDACTED]
Sent: Sat, 19 Nov 2022 16:23:46 +0100
To: Land By og Kultur-Fællespostkasse
Subject: ideer og forslag vedr samling af spildevand på Tarm rensesanlæg Att: Michelle Vægter

VÆR OPMÆRKSOM - DETTE ER EN EKSTERN MAIL !

Hvis denne mail kommer fra en kollega i RKSK, kan den være forfalsket. Vær generelt meget opmærksom på links og vedhæftede filer. Tryk her for at få mere information - <https://intranet.rksk.dk/feedentry/157267>

Når man som borger i kommunen ser på forløbet af processen, kunne man nemt få den tanke, at både forsyningen og kommunen med vilje har undladt at oplyse os om det måske kommende anlæg. Jo længere tid vi kunne gå uden at vide noget, jo sværere ville det jo blive at protestere!!!!!!

Nu er det så blevet OPDAGET hvad der er gang i, så nu har NABOERNE fået mail fra kommunen, hvor vi kan komme med bemærkninger til projektet.

Men hvem er egentlig naboer: Vi bor ca 350 m fra anlægget, og vi har fået mail - men vores naboer som bor under 50 m bag os har intet hørt!!!!!!

Hvad og /eller hvem afgør hvem der er naboer. Vi har jo da desværre de samme lugtgener!!!!

Lugtgener der visse dage er så voldsomme, at vi ikke kan være på vores terrasse - ikke kan lufte ud, og ej heller have tøj ude til tørre!!!!

Vi foreslår at placere et nyt rensesanlæg i nærheden af et biogasanlæg.

For ikke så lang tid siden, arbejdede man hårdt på at få Skjern Å området gjort til nationalpark, men nu arbejder man desværre på at ødelægge området.

Vi forventer at man lytter til borgerne.

mvh [REDACTED] Agerhøj 12 Tarm

From: [REDACTED]
Sent: Sat, 19 Nov 2022 16:55:27 +0100
To: Land By og Kultur-Fællespostkasse
Subject: ideer og forslag vedr samling af spildevand på tarm renseanlæg att: michelle vægter

VÆR OPMÆRKSOM - DETTE ER EN EKSTERN MAIL !

Hvis denne mail kommer fra en kollega i RSKS, kan den være forfalsket. Vær generelt meget opmærksom på links og vedhæftede filer. Tryk her for at få mere information - <https://intranet.rksk.dk/feedentry/157267>

Vi flyttede til naturens rige i 2011. Valget faldt på netop Tarm, på grund af den unikke natur. Da vi flyttede hertil var ingen lugtgener fra renseanlægget. Det startede først, da vi fik spildevand fra skjern mm. Dengang blev der lovet, at de voldsomme lugtgener ville blive udbedret i 2018, men siden da har vi stadig rigtig mange dage, hvor vi ikke kan sidde ude, uden at få kvalme!!!!

Nu lover i så, at lugtgenerne forsvinder før jul, men kan man så regne med det, eller er det som i 2018 ikke helt rigtigt?????

Vedrørende NATUREN, så vil udvidelsen ødelægge, ikke kun udsigten, men måske hele områdets plante og dyreliv. Skjern Å området tiltrækker rigtig mange turister, både fiskere og andre naturelskere. Vi møder utrolig mange både danske og udenlandske turister, og selvfølgelig en masse lokale, på vores daglige gåture i det fantastiske område

Vi vil foreslå, at man bygger et helt nyt anlæg, evt i forbindelse med et af biogasanlæggene i kommunen, eller et sted som ikke er i nærheden af byområde/ eller på lavbundsjord, og med bedre plads til den stigende trafik som det jo også vil medføre.

Så kunne man fremtidssikre i mange år, uanset klimaforandringer, med dertilhørende højere vandstand til følge.

med venlig hilsen [REDACTED] Agerhøj 12 Tarm

From: [REDACTED]
Sent: Mon, 21 Nov 2022 07:43:44 +0000
To: Land By og Kultur-Fællespostkasse
Subject: Ideer og forslag til rørføring til rensningsanlæg i Tarm att Michelle Vægter

VÆR OPMÆRKSOM - DETTE ER EN EKSTERN MAIL !

Hvis denne mail kommer fra en kollega i RSKS, kan den være forfalsket. Vær generelt meget opmærksom på links og vedhæftede filer. Tryk her for at få mere information - <https://intranet.rsk.dk/feedentry/157267>

Hej Michelle Vægter

Da forslaget om rør føring går gennem meget af vores Jord både på Kærbyvej, Vesttarp og stavnskjær i Velling, vil gerne snakke med jer om det inden det bliver fast lagt, hvor den skal gå.

[REDACTED]
I/S Aarup

From: [REDACTED]
Sent: Wed, 23 Nov 2022 09:48:52 +0000
To: Michelle Papior Vægter
Subject: Vedr. jeres brev naboer - sagsnummer 22-022464

VÆR OPMÆRKSOM - DETTE ER EN EKSTERN MAIL !

Hvis denne mail kommer fra en kollega i RKSK, kan den være forfalsket. Vær generelt meget opmærksom på links og vedhæftede filer. Tryk her for at få mere information - <https://intranet.rksk.dk/feedentry/157267>

Hej Michelle

Vedr. Sagsnummer – 22-022464/Indkaldelse af ideer og forslag vedrørende samling af spildevand for hele Ringkøbing-Skjern Kommune på Tarm Renseanlæg og til indholdet af miljørapport (både planlægning og det konkrete projekt)

Har haft ringet i dag.

Ang. berørte partikler/Ganer, Skjern Jorder 15i.

Hvor vi er berørt/Ganer, Skjern Border 11d m. fl./Ganerkærvej 1-6900 Skjern.

Planlagt projekt kan ikke gå igennem (gravearbejde) , idet der er tæt beplantning.

Vil du give mig et kald retur.

Ha` en dejlig dag

Mvh

[REDACTED]

From: [REDACTED]
Sent: Sun, 27 Nov 2022 20:45:55 +0000
To: Land By og Kultur-Fællespostkasse
Subject: Ideer og forslag vedrørende samling af spildevand på Tarm Renseanlæg (planlægning og konkret projekt) att. Michelle Vægter

VÆR OPMÆRKSOM - DETTE ER EN EKSTERN MAIL !

Hvis denne mail kommer fra en kollega i RSKK, kan den være forfalsket. Vær generelt meget opmærksom på links og vedhæftede filer. Tryk her for at få mere information - <https://intranet.rskk.dk/feedentry/157267>

Fra DinGeo.dk : "Problemer med spildevandet er dog ikke nødvendigvis 100% løst med kloak og renselanlæg.
Der findes efterhånden en lang række videnskabelige undersøgelser, der viser sundhedsmæssige problemer for beboerne tæt på renselanlæg (f.eks. indenfor 500 meters afstand). Årsagen er højere koncentrationer af luftbårne mikroorganismer som bakterier, vira og skimmelsvampe." Kilder til de videnskabelige undersøgelser er angivet i teksten ovenfor: Søg dingeo renselanlæg og klik på henvisningerne.
Man/Kommunen kan ikke negligere sådanne sundhedsskadelige påvirkninger!
Man bør derfor foretage målinger af luftkvaliteten ved renselanlæg og overvåge denne.
Man kan åbenbart ikke overdække tankene til et renselanlæg, så der er grund til bekymring for luftbårne mikroorganismer, der kan drive ind over Tarm med vinden.
Der er ofte lugtgener fra det eksisterende anlæg med den fremherskende vind fra vest og nordvest. Generne rækker godt ind i den vestlige bydel. Lugtgener er vel også tegn på luftbårne mikroorganismer. Det berører bl.a. mange af boligforeningernes boliger.
Man har i årevis haft disse gener, men har åbenbart ikke kunne forbedre det.
Et renselanlæg bør ikke være bynært som I Tarm. Der er andre steder i landet man finder det uhensigtsmæssigt i forhold til miljø og byplanlægning. Kommuner fraviger bynære anlæg og alternative ikke bynære anlæg må etableres. De fleste renselanlæg i Danmark er anlagt i god afstand fra beboelser. I Tarm ligger anlægget klos op ad store boligområder.
Udvidelsen ligger i et lavvandsområde, og vi har set hvor meget det kan oversvømmes.
Anlægget skal ligge ved Ådalen - I Naturens Rige. Det hænger ikke sammen.
Huspriserne og tilflytningen til Tarm vil påvirkes. Det vil også kunne påvirke boligforeningernes udlejning.
Tarm er i en god udvikling nu, men det vil ikke fortsætte ved storanlæg bynært desværre, og hvorfor vil man behandle byen så grimt??

[REDACTED]
Åparken 122
6880 Tarm

From: [REDACTED]
Sent: Sat, 26 Nov 2022 18:18:19 +0100
To: Land By og Kultur-Fællespostkasse

Subject: Ideer og forslag vedrørende samling af spildevand på Tarm Renseanlæg (planlægning og konkret projekt) att. Michelle Vægter
Attachments: Ideer og forslag vedrørende samling af spildevand på Tarm Renseanlæg og til indholdet af miljørapport.pdf, SV_ Aktindsigt - Ringkøbing-Skjern Forsyning - udvidelse af Tarm Renseanlæg (1).eml

VÆR OPMÆRKSOM - DETTE ER EN EKSTERN MAIL !

Hvis denne mail kommer fra en kollega i RSKS, kan den være forfalsket. Vær generelt meget opmærksom på links og vedhæftede filer. Tryk her for at få mere information - <https://intranet.rksk.dk/feedentry/157267>

Hej Michelle

Her er beboerne på Vestermarksvejs svar til høringen angående placering af et centralt Renseanlæg ved Tarm.

Mailen er på vegne af:

Vi vil også gerne høre, hvornår Ringkøbing-Skjern forsyning ønsker at afholder det borgermødet, som fremgår af referatet fra Teknik- og Miljøudvalgets møde den 7. juni 2022:

Borgermøde samt ideer og forslag

Administrationen indstiller, at der senest i forbindelse med den offentlige høring af planforslaget, når projektet er mere konkret, afholdes et borgermøde, hvor Ringkøbing-Skjern Forsyning deltager. Baggrunden herfor er, at udvidelsen af Tarm Renseanlæg vurderes at være af væsentlig interesse for udvidelsen af Tarm by.

Derudover indstiller administrationen, at der indkaldes ideer og forslag til planlægningen, når en konkret og fyldestgørende projektansøgning inklusiv alternativer er modtaget.

Jeg vil gerne have en kvittering på, at mailen er modtaget.

Med venlig hilsen

[REDACTED]

”Ideer og forslag vedrørende samling af spildevand på Tarm Renseanlæg og til indholdet af miljørapport (både planlægning og det konkrete projekt).

Af beboerne på Vestermarksvej, 6880 Tarm

Indhold

1	Det ansøgte projekt behandlet på Teknik- og Miljøudvalgets møde den 7.juni 2022	2
2	Begrundelser for, hvorfor et fælles Renseanlæg ikke skal ligge i Tarm	3
2.1	Skjern Ådal.....	3
2.2	Kommuneplanen	3
2.2.1	Større sammenhængende landskaber (planlovens § 11a, 16):.....	3
2.2.2	Området er udpeget til områder med oversvømmelse efter Planlovens § 11a, 18 og 19.....	4
2.2.3	Lavbundsområde planlovens § 11 a, pkt. 13.	4
2.2.4	Værdifulde kulturmiljøer planlovens § 11a pkt. 15:.....	5
2.2.5	Bynærhedszoner	5
2.2.6	Byzone	6
3	Helhedsplanen	6
4	Beskyttelseslinjer.....	6
5	Mikroorganismer, vira, m.v.	7
6	Lugt	8
7	Andres protester mod placeringen	8
8	Erstatning.....	10
9	Placeringer af et centralt Renseanlæg:	10
9.1	Forespørgsel til Forsyningssekretariatet	11

1 Det ansøgte projekt behandlet på Teknik- og Miljøudvalgets møde den 7.juni 2022

Det fremgår af referat fra Teknik- og Miljøudvalgets møde den 7. juni, at ”Der er ikke på nuværende tidspunkt fremsendt en fyldestgørende projektansøgning. En sådan vil skulle inddrage rimelige alternativer og være konkret og uddybende. Det er væsentligt i den forbindelse at få afklaret, om forudsætningen om forrensning af spildevandet på Skjern Papirfabrik er realistisk og om anlæg i den forbindelse bør indgå i projektbeskrivelsen. Det samme gælder ombygningen af de eksisterende renseanlæg. Hvis der skal etableres anlæg på Skjern Papirfabrik kan dette medføre krav om ændret planlægning.”

Derudover indstiller administrationen, at der indkaldes ideer og forslag til planlægningen, når en konkret og fyldestgørende projektansøgning inklusiv alternativer er modtaget.

Vi mener ikke, at Ringkøbing-Skjern Forsyning er kommet med rimelige alternativer, som er konkrete og uddybende, idet deres projekt alene omhandler en placering af ét renseanlæg i Tarm på Engdraget 218 (og matriklerne 142 og 141, Tarm By, Egvad).

I det ansøgte materiale fremgår det, at spildevandet fra hele kommunen skal samles på et udbygget Tarm Renseanlæg og at de andre 8 renseanlæg skal nedlægges. Det er meget uforstående at ikke HELE projektet er med i nærværende høring, lige fra omdannelse/nedlæggelse af Renseanlæg til pumpestationer, så alle ville have mulighed for at se projektet. Hvad skal der ligge i Hvide Sande, Ringkøbing og Videbæk? Hvad kan borgerne i disse byer regne med, at der bliver udsigt til – eller hvilke lugtgener de får?

I bemærkninger til sagsfremstillingen (der var på Teknik- og Miljøudvalget møde den 7. juni 2022) skriver Ringkøbing-Skjern Forsyning, at ”Deri søges ikke om at etablere et fælles renseanlæg i Tarm. Det handler om en udvidelse af renseanlægget og tilhørende ledningstracé og pumpestationer”. Hvis der ikke sker rensning af spildevand i hverken Hvide Sande, Ringkøbing og Videbæk, men kun at de omdannes til pumpestationer – så er der vel ikke tale om renseanlæg og dermed er det et fælles renseanlæg i Tarm for hele kommunen??

Det er også uforstående, at dele af projektet omfattet af Ringkøbing-Skjern Forsynings ”Strukturplan” allerede nu kan blive godkendt uden om denne her høring. Der tænkes her på trykledningen fra Hvide Sande til Ringkøbing (Tillæg 6 pkt. 8 til spildevandsplan).

På Teknik- og Miljøudvalgets møde den 7. juni 2022 blev det godkendt, at planlægningen for et fælles renseanlæg i Tarm for hele Ringkøbing-Skjern Kommune kunne igangsættes. Kommunen vurderede også at hele planen og projektet er omfattet af obligatorisk pligt til miljøvurdering. Derfor bør hele projektet omfattet af Ringkøbing-Skjern Forsynings ”Strukturplan”, derfor være omfattet af nærværende høring og VVM-godkendelse – der kan ikke ”pilles” dele ud af projektet, som så godkendes etapevis og evt. uden om VVM-pligten.

Endvidere bør der også laves nye tegninger, da brovægten og vejen rundt om denne, allerede nu etableres på det nuværende areal, således at alle kan se, hvad der planlægges bygget – både på det gamle anlæg og det nye anlæg.

2 Begrundelser for, hvorfor et fælles Renseanlæg ikke skal ligge i Tarm

Vi kan på ingen måde acceptere en placering af et centralt renseanlæg for hele kommune på ejendommen Engdraget 218 (og matrikel 142 og 141, Tarm By, Egvad), 6880 Tarm.

Som begrundelse herfor:

2.1 Skjern Ådal

Skjern Å har Danmarks eneste floddelta. Vi har den mest unikke natur ved Skjern Å. Genslyngningen af Skjern Å er Danmarks største naturgenopretningsprojekt. Skjern Enge har som det eneste danske naturområde modtaget den Europæiske pris "Europa Nostra", for at genskabe naturområder af international kvalitet.

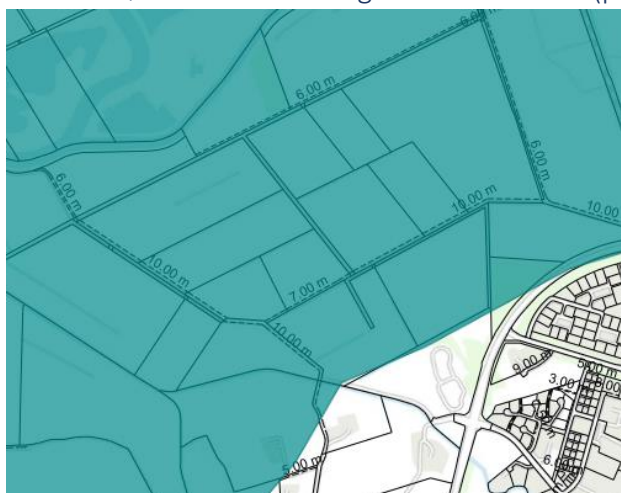
Området bliver dagligt brugt af mange – på cykel, gåben, rideture, hundeluftning m.v.

Placering af 16.400 m² bebyggelse i op til 10 meters højde med skorstene på 15 meter, indhegnet med volde og beplantning harmonerer ikke med denne naturperle.

2.2 Kommuneplanen

At placere et større teknisk anlæg på matrikel 142 og 141, Tarm By, Egvad, vil på flere måder være i direkte strid med kommuneplanen. Temaerne er fundet på plandata.dk og lagt på som lag på kort og temaerne er fundet konkret i den gældende kommuneplan:

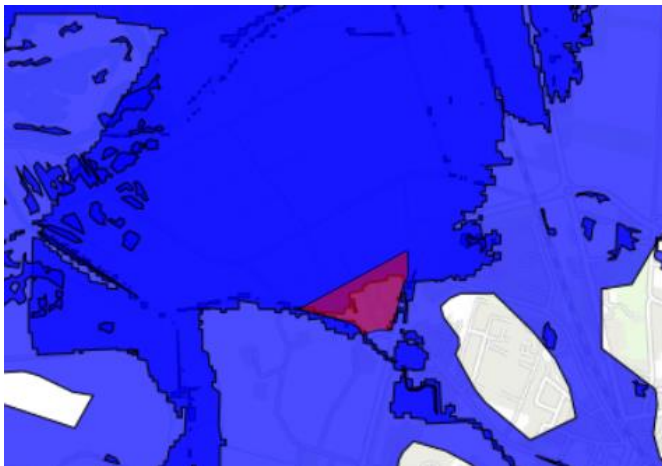
2.2.1 Større sammenhængende landskaber (planlovens § 11a, 16):

Fra kommuneplanen fremgår det på side 206: "Det er Byrådets mål: At beskytte og bevare de større sammenhængende landskaber i kommunen som en vigtig oplevelsesmæssig ressource for både lokalbefolkningen og turister".

Det er derfor ikke hensigten at området skal bebygges med tekniske anlæg, der vil ødelægge det sammenhængende landskab (åbne engarealer).

2.2.2 Området er udpeget til områder med oversvømmelse efter Planlovens § 11a, 18 og 19

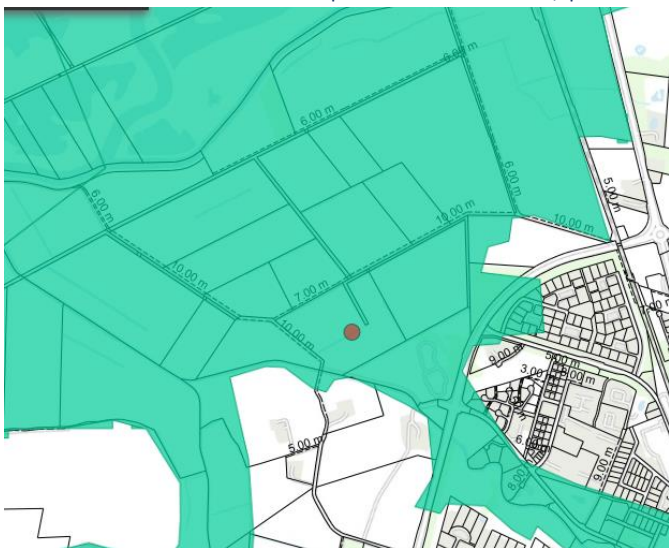

I de udpegede områder, skal lavtliggende arealer friholdes for bebyggelse og fortrinsvis udlægges til formål, som er forenelige med risikoen for oversvømmelse, medmindre der kan gennemføres en forsvarlig klimasikring.

Det er især mulighed for oversvømmelse på matriklerne 142 og 141, Tarm By, Egvad, hvorfor der ikke bør bygges et teknisk anlæg, der håndterer spildevand, da der er fare for, at området kan oversvømmes.

Ringkøbing-Skjern Forsyning skriver selv, at de ønsker at fremtidssikre deres anlæg – Er det at fremtidssikre et anlæg, at lægge det der, hvor der er allerstørst risiko for oversvømmelse?

2.2.3 Lavbundsområde planlovens § 11 a, pkt. 13.

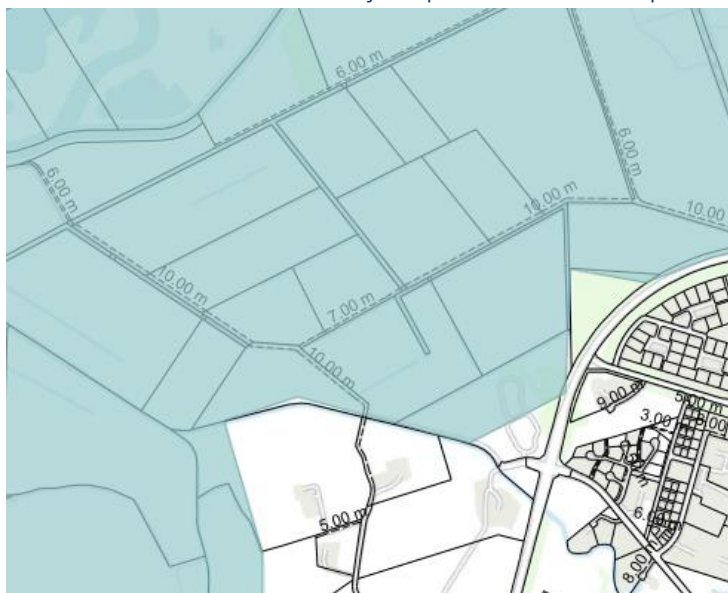

Området er i kommuneplanen udlagt til lavbundsarealer, der skal friholdes for byggeri og anlæg, der vil kunne vanskeliggøre eller forhindre etablering af vådområder.

I dag holdes store dele af ådalen tør af pumpestationer. Svinger disse pumper vil området oversvømmes.

En placering i lavbundsområder vil kræve store diger, hvilket ikke er hensigten med områder udlagt til lavbundsområder.

2.2.4 Værdifulde kulturmiljøer planlovens § 11a pkt. 15:

Ved opførelse af bygninger, tekniske anlæg med videre, der vil fremstå i synlig kontakt med de udpegede værdifulde kulturmiljøer, skal der vises særlige hensyn overfor disse områders karakteristika, egenart, autenticitet og oplevelsesværdi.

Området fremstår i dag som "det åbne land", hvorfor et stort teknisk anlæg ikke på nogen måde vil kunne indpasses naturligt i de værdifulde kulturmiljøer.

2.2.5 Bynærhedszoner

Rundt om alle byer etableres der en dynamisk bynærhedszone. Bynærhedszonen udgør i princippet én kilometer omkring byzonebyer. Indtil arealerne inden for bynærhedszonen inddrages til by formål, kan der på de arealer ikke etableres nye eller udvides eksisterende erhverv og andre typer anvendelse, der medfører en forøgelse af miljøbelastningen i forhold til den eksisterende byzone og planlagte byvækst. Der kan heller ikke etableres nye anvendelser, der forhindrer indholdet af en kommende planlægning for området.

I bynærhedszonen kan mange aktiviteter finde sted, men der lægges vægt på at forhindre nye aktiviteter og anlæg, der kan blokere for eller vanskeliggøre fremtidig byudvikling. Bynærhedszonen er derfor tænkt som en bufferzone omkring byerne, hvor der skal være stor opmærksomhed på at sikre fremtidige muligheder for byvækst.

Et Renseanlæg af den størrelse vil forhindre al fremtidig vækst af Tarm By.

2.2.6 Byzone

Ifølge planlovens § 11a, pkt. 1, skal kommuneplanen indeholde retningslinjer for udlægning af arealer til byzone. Planloven har til hensigt at økonomisere med arealer til by formål, hvilket vil sige at sikre, at der kun inddrages de nødvendige arealer til by formål med henblik på en hensigtsmæssig udvikling i kommunen. I kommuneplanperioden er der opstillet det forventede arealbehov til byudvikling i kommunens byer. Opstillingen er en fordelingsnøgle, der har til hensigt at føre en slags bogholderi over arealer til by formål.

Matriklerne 142 og 141, Tarm By, Egvad er ikke i kommuneplanen udlagt til byzone. Hvis arealerne som er på 140.000 m² skal udlægges til byzone, bliver arealet taget fra andre områder.

3 Helhedsplanen

Teknik- og Miljøudvalget har den 25. oktober 2022 godkendt, at der bliver arbejdet videre med helhedsplanen for Skjern og Tarm. Et af temaerne er "mere vand", hvor der skal mere vand i deltaet. Vandet skal være mere synligt og være med til at skabe en mere aktiv rolle både for borgerne i området og for besøgende udefra.

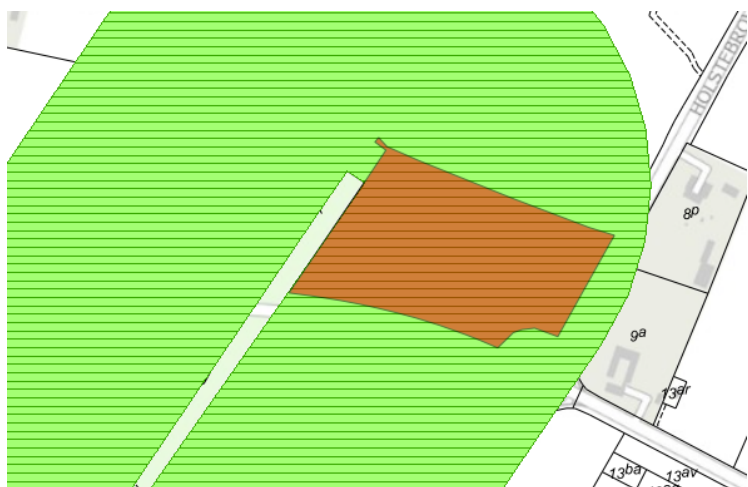
Konkret peger planen på etablering af nye søer og flere vådområder, så vandet kommer tættere på byerne og samtidig kommer byerne tættere på naturens herlighedsværdier.

På Tarmsiden er der mulighed for at genetablere vådområdet Tarm Kær, som vil bringe de store herlighedsværdier i deltaet meget tættere på Tarm By og skabe en helt anden kobling mellem byen og naturen.

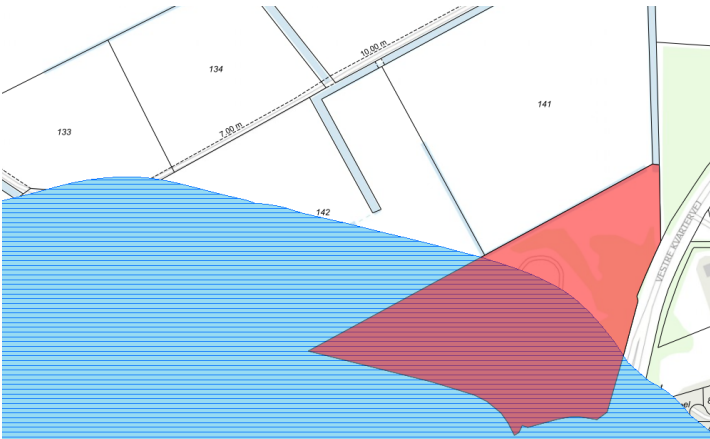
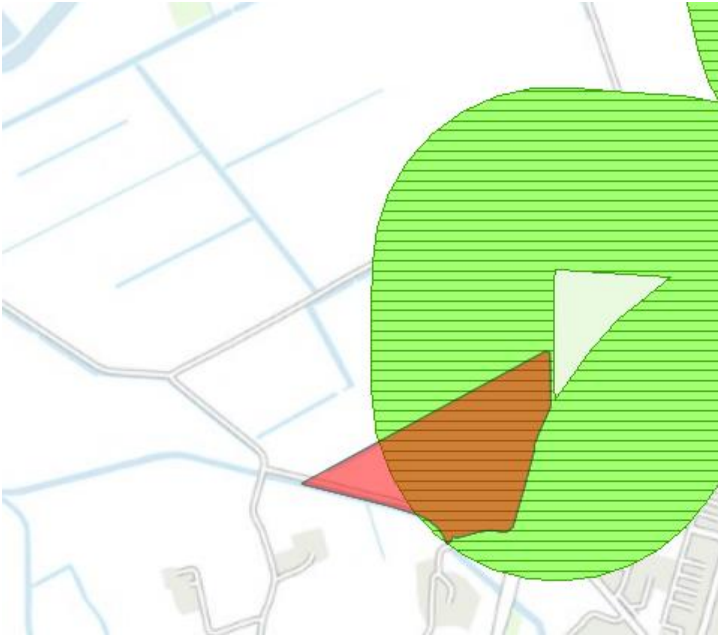
En placering af et stort teknisk anlæg på 210.000 m² grund lige op ad Tarm kær harmonerer ikke med de værdier, man ønsker at skabe.

4 Beskyttelseslinjer

Matrikel 8v, Nørby, Ringkøbing Jorder – plansøgning vej Holstebrovej - er omfattet af skovbyggelinjer

Matrikel 142, Tarm By, Egvad er omfattet af Skovbyggelinjer(grøn) og Åbeskyttelseslinjer (blå)

5 Mikroorganismer, vira, m.v.

Det fremgår af Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø i et afsluttet projekt af Anne Mette Madsen, at Norovirus fra spildevand forekommer i luften på rensningsanlæg i så høje koncentrationer, at de ansatte risikerer at blive syge af det. Det viser resultater fra en undersøgelse på et dansk rensningsanlæg. Undersøgelsen er gennemført af forskere fra Fødevarerinstitutionen på Danmarks Tekniske Universitet og Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø.

(<https://nfa.dk/da/nyt/nyheder/2011/mikroorganismer-i-luften-kan-gore-ansatte-paa-rensningsanlaeg-syge>)

Det fremgår desuden af www.dingeo.dk, at "Der findes efterhånden en lang række videnskabelige undersøgelser, der viser sundhedsmæssige problemer for beboere tæt på rensningsanlæg (feks. indenfor 500 meters afstand;.....) Årsagen er højere koncentrationer af luftbårne mikroorganismer som bakterier, vira og skimmelsvampe".

Hvad så med os der er naboer – ja hele Tarm By, hvad skal vi udsættes for?

Hvilke sundhedsrisici er der undersøgt og hvilke nye sundhedsrisikoer har man ikke kendskab til på nuværende tidspunkt??

6 Lugt

Det fremgår på Ringkøbing-Skjern Forsynings hjemmeside, at *"Man kan aldrig garantere at et renseanlæg ikke vil afgive lugt, men med udvidelsen af Tarm renseanlæg vil risikoen for at naboer til anlægget generes af lugt være langt mindre. Det skyldes dels at vi ved udvidelsen får mulighed for at bruge den nyeste teknologi til at reducere lugt, og samtidig placeres de bygninger, der genererer lugt længere fra bebyggede områder end de er i dag"*.

Der har i mange år været klaget over lugt fra Tarm Renseanlæg. Der er også flere gange lavet flere tiltag, men dette har ikke fjernet lugten!

Hvis bygningerne flyttes længere ud, så er det os på Vestermarksvej, der i endnu højere grad vil få lugtgenerne, inden lugten også rammer byen.

Da et renseanlæg altid vil lugte, vil den eneste effektive mulighed være at finde en helt anden placering, væk fra bymæssig bebyggelse, hvor færrest mennesker bliver berørt!

7 Andres protester mod placeringen

At vi ikke er de eneste, der ønsker en anden placering, fremgår af alle de artikler og læserbreve, der har været bragt i Dagbladet og Tarm Ugeblad:

Dagbladet	20.11.22	Artikel om pumpestationer ved Holstebrovej
Dagbladet	17.11.22	Læserbrev fra Grundejerforeningen Engdraget Syd v. Bo Trelborg, Tarm.
Tarm Ugeblad	15.11.22	Indlæg Tarm Udviklingsforum v. Steen Rosby.
Dagbladet	14.11.22	Læserbrev fra Hanne Laier, bestyrelsesmedlem i Tarm Udviklingsforum.
Dagbladet	11.11.22	Artikel m. Tage Madsen, Tarm.
Dagbladet	10.11.22	Læserbrev fra Johan Bargmann, Tarm.
Dagbladet	09.11.22	Artikel m. Niels Peter Jensen, Skjern.
Dagbladet	08.11.22	Læserbrev fra Jan Jacobson og Fl. Rohde, Tarm.
Dagbladet	04.11.22	Artikel v. journalist Chr. Baadsgaard.
Dagbladet	18.10.22	Artikel v. chefredaktør Gudrun Pedersen.
Dagbladet	17.10.22	Læserbrev fra Frank Grønhøj, Tarm.
Dagbladet	17.10.22	Artikel v. journalist Chr. Baadsgaard.
Dagbladet	17.10.22	Læserbrev fra Fl. Rohde, Tarm.
Dagbladet	13.10.22	Artikel v. journalist Chr. Baadsgaard.
Tarm Ugeblad	12.10.22	Artikel "Protesterne tager til".

Dagbladet	05.10.22	Læserbrev fra beboerne på Vestermarksvej v. Bodil og Niels Chr. Clemmensen.
Tarm Ugeblad	04.10.22	Læserbrev fra beboerne på Vestermarksvej v. Bodil og Niels Chr. Clemmensen.
Dagbladet	27.09.22	Artikel v. journalist Chr. Baadsgaard.
Tarm Ugeblad	27.09.22	Artikel "Borgere mødes til protest mod spildevand i Skjern Å".
Dagbladet	12.06.22	Artikel om Tarm Udviklingsforum, der intet anede om rensplaner
Dagbladet	10.06.22	Læserbrev fra Eva Sønderby og Hanne Laier Thomsen
Tarm ugeblad	Uge 24	Læserbrev af byrådsmedlem Niels Rasmussen

At der godt kan nægtes godkendelse af en gylletank, som ville genere nogle naboer, fremgår af artikel fra Dagbladet den 10. juni 2022, om en landmand i Hemmet, som fik afslag på at etablere en gylletank. I artiklen bliver Teknik- og Miljøudvalgsformand Ole Nyholm Knudsen citeret: *"Vi synes, der er for mange indsigelser, og der må kunne findes en anden placering. Der er nogle gode aktiviteter på stedet, og naboerne er kede af det. Det er lidt meget, at hele byen er imod en gylletank."*

I Tarm er en hel by med 4.000 indbyggere imod et kæmpe rensanlæg, som er mange gange større end en gylletank og som vil stride mod kommuneplanen og miljøbeskyttelse:

- Større sammenhængende landskaber (planlovens § 11a, 16)
- Lavbundsområde planlovens § 11 a, pkt. 13.
- Værdifulde kulturmiljøer planlovens § 11a pkt. 15
- Bynærhedszoner
- Åbeskyttelseslinjer
- Skovbyggelinjer
- Overføre 140.000 m² jord fra landzone til byzone

Der henviser til artikel fra Dagbladet den 24. juli 2022 af Peter Bagge, tidligere planchef i Esbjerg Kommune: *"Tidligere planchef undrer sig: Gælder planloven ikke i Ringkøbing-Skjern Kommune? Noget kunne tyde på det"*

(<https://dbrs.dk/artikel/tidligere-planchef-undrer-sig-g%C3%A6lder-planloven-ikke-i-ringk%C3%B8bing-skjern-kommune-noget-kunne-tyde-p%C3%A5-det>)

Der kan også henvises til artikel i Dagbladet den 17. november 2017, hvor Søren Elbæk vil bremse rensningsanlæg (i Skjern) med planlovs-forbud og hvor han udtaler: *"Det kan give det fineste boligområde. Ellers kan det henlægges til åben natur, siger Søren Elbæk, der tidligere har besøgt grundejerne på Oldager Allé og lyttet til deres frustration."*

- Det giver ingen mening at genåbne et rensningsanlæg der. Det strider mod boligområdet, der vil blive problemer med støj fra transport, og jeg kunne blive ved med at nævne ting, som det strider imod, siger han videre.”

Der bør derfor også tænkes på, hvad området betyder for borgerne i Tarm.

8 Erstatning

Hvis der mod forventning, placeres et centralt rensesanlæg på matrikel 142 og 141, Tarm By, Egvad, vil vi på Vestermarksvej få vores udsigt forringet eller frataget i en så høj grad, at Kommunen eller Ringkøbing-Skjern Forsyning bør påtage sig erstatningsansvar over for værditabet på vores ejendomme.

Der kan her henvises til Assens Forsyning, som er indstillet på, at bestyrelsen yder erstatning, hvis valuaren når frem til, at det medfører et værditab på ejendommen (<https://fyens.dk/artikel/nabo-til-rensaanl%C3%A6g-assens-forsyning-er-indstillet-p%C3%A5-erstatning>)

Indtil der foreligger en afklaring på, om der kommer et stort rensesanlæg lige op af vores ejendomme, vil vi ikke kunne låne til større forbedringer på vores ejendomme, da kreditforeningen ikke vil kunne vurdere, hvor stort værdiforringelsen vil være. Dette vil strække sig over mange år, da planlægningsfasen og etableringen er en langvarig proces. Der vil heller ikke være mulighed for at sælge uden betydelige tab, da potentielle købere ligeledes skal gøres bekendt med, den situation vi står i.

Vi vil derfor påberåbe os alle juridiske muligheder for at få stoppet etablering af bebyggelse på matrikel 142 og 141, Tarm By, Egvad.

9 Placeringer af et centralt Rensesanlæg:

Vi har ikke den faglige baggrund for at kunne forslå en præcis ny placering, ligesom vi heller ikke har oplysninger om, hvor ledningsnettet allerede i dag er placeret.

Men med henvisning til ovenstående mener vi, at der skal findes en alternativ placering til et centralt rensesanlæg, og at Ringkøbing-Skjern Forsynings anvendte rådgivende ingeniørfirma kan finde det optimale sted.

Vi foreslår derfor at det centrale Rensesanlæg placeres, hvor følgende kriterier er opfyldt og gerne med udledning direkte til Vesterhavet

- Ikke bynært eller ved bymæssig bebyggelse
- Ikke i område der er lavbundsområder med fare for oversvømmelser
- Ikke i områder, der strider med kommuneplanens rammer
- Ikke i et område, der hindrer Helhedsplanen for Skjern-Tarm
- Ikke i et område, hvor naturen skal tiltrække endnu flere turister

Vi er den største kommune arealmæssigt – 1.489 km² – det må kunne lade sig gøre at finde et sted, hvor der ikke er hverken mennesker eller natur, der bliver chikaneret af et kæmpe Rensesanlæg.

Alternativt, hvis der ikke kan findes finansiering til et nyt centralt Rensesanlæg, så kan Tarm Rensesanlæg beholdes på den nuværende matrikel (og må IKKE udvides til matrikel 142 og 141, Tarm By, Egvad) i en

periode. Der skal gøres noget ved de lugtgener, som har plaget naboer og Tarm by i mange år. Der bygges et nyt anlæg (som opfylder ovenstående kriterier), således, at der er 2 renseanlæg i kommunen, og hvor det nye renseanlæg på sigt kan udbygges til ét Renseanlæg for hele kommunen, når Tarm Renseanlæg er udtjent.

9.1 Forespørgsel til Forsyningssekretariatet

Der er endvidere forespurgt Forsyningssekretariatet, om det er en betingelse, at kun den billigste løsning kan godkendes i forbindelse med at samle al rensning af spildevand på 1 Renseanlæg. Til dette har de svaret: *"Det vil normalt ikke være en betingelse, hvis selskabet søger om tillæg til et nyt spildevandsrenseanlæg, at det skal være den billigste løsning"*. Spørgsmålene og deres svar er vedlagt som bilag i mailen.

From: Kenn Heikendorf
Sent: Mon, 24 Oct 2022 11:46:28 +0000
To: [REDACTED]
Cc: [REDACTED]
Subject: SV: Aktindsigt - Ringkøbing-Skjern Forsyning - udvidelse af Tarm Renseanlæg
[REDACTED]

[REDACTED]

Tak for din mail og spørgsmål. Vedhæftet finder du vores svar til spørgsmålene. Håber dette besvarer dine spørgsmål, ellers skal du være velkommen til at kontakte os igen.

Med venlig hilsen

Kenn Heikendorf

Studentemedhjælper
Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen/
Danish Competition and Consumer Authority
Direkte +45 4171 5339
E-mail kehe@kfst.dk

Følg os: [LinkedIn](#), [Twitter](#), [Facebook](#)

*Vi arbejder for velfungerende markeder.
Se vores privatlivspolitik på kfst.dk.*

[REDACTED]

Sendt: 18. oktober 2022 09:51

Til: 1 - KFST Center for Vand (Vand) (KFST) <vand@kfst.dk>

Emne: Fwd: Aktindsigt - Ringkøbing-Skjern Forsyning - udvidelse af Tarm Renseanlæg

Kære Christina R. Bohlbro

Mange tak for din mail. Jeg kan forstå at Forsyningssekretariatet ikke på nuværende tidspunkt har godkendt/modtaget projektet fra Ringkøbing-Skjern Forsyning og jeg tillader mig derfor at stille endnu et par spørgsmål, som jeg håber, du kan være behjælpelig med at svare på.

Ringkøbing-Skjern Forsyning ønsker at samle al spildevand for hele kommunen i Tarm. En udvidelse af det eksisterende fra 63.000 PE til 125.000 PE, grundareal fra ca. 60.000 m² til 210.000 m² og med bebyggelse på 16.400 m² i 10 meters højde med skorstene på op til 15 m, samt en placering vest i byen (det blæser stort set altid fra vest i Vestjylland). Dette er en meget stor udvidelse for en by af Tarms størrelse

Borgerne i Tarm er først blevet bekendt med denne udvidelse i år, men processen ved kommunen har kørt i flere år. Ringkøbing-Skjern forsyning har afholdt åbent hus på Tarm renseanlæg for at fortælle om planerne, samt et borgermøde afholdt af Tarm udviklingsforum.

Borgerne i Tarm ønsker en dialog - at der bliver set på andre muligheder for placeringer af et centralt renseanlæg. En placering som vil tilgodese muligheden for udvikling af Tarm By, bevare det åbne landskab mod Skjern Å-deltaet, et område som tidligere har været i planerne om en nationalpark/natur nationalpark.

Denne dialog ønsker Ringkøbing-Skjern Forsyning ikke, da de gentagne gange fortæller, at lovgivningen og Forsyningssekretariatet er til hinder for dette, da " Forsyningssekretariatet ALDRIG vil godkende en anden placering, da de kun kan godkende den økonomiske bedste løsning", som ifølge Ringkøbing-Skjern Forsyning er i Tarm.

Ringkøbing-Skjern Forsyning har oplyst, at Forsyningssekretariatet er blevet oplyst om projektet ved et fysisk besøg hos Ringkøbing-Skjern Forsyning, samt at de er i dialog telefonisk med Forsyningssekretariatet.

Vi er bekendt med, at der andre steder bliver set på borgernes behov, selvom det også er en dyrere løsning. Bl.a. i Assens, hvor Kommunen har ønsket overdækning for 20-30 millioner mere, selvom risiko for lugt var minimalt. (<https://fyens.dk/artikel/20-30-millioner-dyrere-hypermoderne-rensaanl%C3%A6g-skal-under-l%C3%A5g>).

I Aarhus vil Aarhus ReWater bygge et rensaanlæg til 1 milliard kr., der også skal fungere som oplevelsescenter (<https://byensejendom.dk/article/henning-larsen-nyt-rensningsanlaeg-bliver-turistattraktion-med-500000-gaester-31494>)

Mine spørgsmål er derfor:

- Hvilken rolle har Forsyningssekretariatet, når forsyningsselskaber ønsker at samle deres spildevand?
- Vil Forsyningssekretariatet altid kun godkende den billigste løsning og aldrig godkende en placering, der tilgodeser flere behov - herunder tiltag med overdækning, hvor mange borger der bliver berørt af placeringen, muligheden for stadig udvikling af byen, bevarelse af naturen, placering der ikke er bynært (det er trods alt et anlæg, der skal være der de næste 75 til 100 år)?
- Et sidste spørgsmål, der undrer os: Ringkøbing-Skjern Forsyning har allerede købt jorden (de 140.000 m²) selvom projektet endnu ikke er godkendt eller lokalplan vedtaget – Er det lovligt for dem at opkøbe jord, der måske ikke skal anvendes til deres virksomhed?

Med venlig hilsen

Vestermarksvej 22
6880 Tarm

----- Forwarded message -----

Fra: **1 - KFST Center for Vand (Vand) (KFST)** <vand@kfst.dk>

Date: tir. 20. sep. 2022 kl. 14.45

Subject: Aktindsigt - Ringkøbing-Skjern Forsyning - udvidelse af Tarm Rensaanlæg

Hermed fremsendes afgørelse om aktindsigt.

Med venlig hilsen

Forsyningssekretariatet

Følg os: [LinkedIn](#), [Twitter](#), [Facebook](#)

KONKURRENCE- OG FORBRUGERSTYRELSEN

Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby
Tlf. +45 4171 5000

Vi arbejder for velfungerende markeder.

Se vores privatlivspolitik på kfst.dk.

Mine spørgsmål er derfor:

- Hvilken rolle har Forsyningssekretariatet, når forsyningsselskaber ønsker at samle deres spildevand?

Når et vandselskab ønsker at samle eller udvide deres forsyningsvirksomhed, har selskaberne mulighed for at ansøge om at udvide deres økonomiske ramme på baggrund af deres nye aktivitet. Udvidelsen sker i form af et tillæg til deres økonomiske ramme, hvis vi kan imødekomme deres ansøgning. Vi afgør i den forbindelse, om de lever op til betingelserne for at få et tillæg til deres økonomiske ramme, herunder hvorvidt der er tale om et kommunalt fastsat, pålagt eller godkendt mål.

Det er blot en af de måder, som vi regulerer de økonomiske forhold i vandsektoren i Danmark, så de danske drikke og spildevandsselskaber hele tiden drives så effektivt som muligt. Reguleringen skal bl.a. medvirke til at give lavest mulige priser for forbrugerne og støtte innovativ udvikling. Vores tilsynsopgave er reguleret i [vandsektorloven som du kan læse om her](#).

- Vil Forsyningssekretariatet altid kun godkende den billigste løsning og aldrig godkende en placering, der tilgodeser flere behov - herunder tiltag med overdækning, hvor mange borger der bliver berørt af placeringen, muligheden for stadig udvikling af byen, bevarelse af naturen, placering der ikke er bynært (det er trods alt et anlæg, der skal være der de næste 75 til 100 år)?

Det vil normalt ikke være en betingelse, hvis selskabet søger om tillæg til et nyt spildevandsrensaneanlæg, at det skal være den billigste løsning. Vores opgave er at sikre lavest mulige priser for forbrugerne af et vandselskab. Vi fører ikke tilsyn med, om en struktur for spildevandsrensning er mere hensigtsmæssig end en anden. Det er op til selskaberne at træffe beslutning om, hvordan de mest hensigtsmæssigt forvalter deres opgave som vandselskab.

Hvis et selskab behøver at øge deres økonomiske ramme med et tillæg, som følge af et nyt rensaneanlæg, fører vi tilsyn med, om den nye aktivitet, som ligger til grund for de øgede omkostninger, lever op til betingelserne for at få et tillæg. Hvis selskabet ikke er berettiget til et tillæg, skal selskabet holde omkostningerne inden for deres økonomiske ramme. Det betyder ikke, at aktiviteten er ulovlig for selskabet.

- Et sidste spørgsmål, der undrer os: Ringkøbing-Skjern Forsyning har allerede købt jorden (de 140.000 m²) selvom projektet endnu ikke er godkendt eller lokalplan vedtaget – Er det lovligt for dem at opkøbe jord, der måske ikke skal anvendes til deres virksomhed?

Det er ikke ulovligt at opkøbe jord, hvis selskabet kan afholde omkostninger inden for deres økonomiske ramme og det sker som led i et vandselskabs hovedvirksomhed, det vil sige transport og rensning af spildevand. Et selskab kan derimod ikke få tillæg til deres økonomiske ramme for køb af jord.. Det betyder, at selskabet ikke deraf kan hæve taksten, som følge af køb af jord.

Fra: [REDACTED]
Sendt: 31. oktober 2022 09:58
Til: Michelle Papior Vægter <michelle.vaegter@rksk.dk>
Emne: Udvidelse af renseanlæg i Tarm

VÆR OPMÆRKSOM - DETTE ER EN EKSTERN MAIL !

Hvis denne mail kommer fra en kollega i RSK, kan den være forfalsket. Vær generelt meget opmærksom på links og vedhæftede filer. Tryk her for at få mere information - <https://intranet.rsk.dk/feedentry/157267>

Hej

Ang. planlægning af udvidelse af Tarm Rensningsanlæg.

Hvordan kan kommunen tillade sig, at starte planlægningen af et projekt som endnu ikke er vedtaget i byrådet? Vi er rigtig mange, som protesterer højlydt mod det projekt som er helt hul i hovedet. Hvorfor skal vores natur, vandløb osv. ødelægges med et stort rensningsanlæg i den sydligste del af kommunen? Så længe projektet ikke er godkendt i byrådet, er det jo fuldstændig spild af borgernes skatte kroner, at starte planlægningen.

Hvad bilder I jer ind?

-----Oprindelig meddelelse-----

Fra: [REDACTED]

Sendt: 13. november 2022 10:37

Til: Land By og Kultur-Fællespostkasse <land.by.kultur@RKSK.DK>

Emne: Rensningsanlæg

VÆR OPMÆRKSOM - DETTE ER EN EKSTERN MAIL !

Hvis denne mail kommer fra en kollega i RKSK, kan den være forfalsket. Vær generelt meget opmærksom på links og vedhæftede filer. Tryk her for at få mere information - <https://intranet.rksk.dk/feedentry/157267>

Jeg kan ikke fatte man sådan overløber et lokalsamfund. Man invitere til orientering om en udvidelse af Tarm rensningsanlæg efter det er vedtaget, og man påbegynder projektet inden høringssvar er udløbet. Man siger Tarm rensningsanlægget er det mest moderne. I forbindelse med klager da man tilkoblede Skjern Papirfabrik, oplyste man at de lugtgener skyldtes at anlægget var overbelastet. Det syntes ikke være problemet nu, hvilket vil sige man har udvidet anlægget uden vi er blevet orienteret, ligesom der er blevet koblet flere byer på. Jeg mener man bør etablere et nyt anlæg i forbindelse med vindmølle og solcelle park, så genere det ingen og man har energi. Ligeledes kan det tilsluttes i den takt de gamle anlæg bliver nedslidte.